

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.7.2016.
COM(2016) 467 final

2016/0224 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan
snage Direktive 2013/32/EU**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Kontekst i razlozi prijedloga

Europska unija radi na integriranoj, održivoj i sveobuhvatnoj migracijskoj politici EU-a utemeljenoj na solidarnosti i pravednoj podjeli odgovornosti, koja može jednako učinkovito funkcionirati i u mirnim i u kriznim vremenima. Od donošenja Europskog migracijskog programa¹ Europska komisija radi na provedbi mjera za rješavanje neposrednih i dugoročnih izazova učinkovitog i sveobuhvatnog upravljanja migracijskim tokovima.

Zajednički europski sustav azila utemeljen je na pravilima kojima se određuju država članica odgovorna za podnositelje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (uključujući bazu otisaka prstiju tražitelja azila) te zajedničkim standardima za postupke azila, uvjete prihvata, priznavanje i zaštitu korisnika međunarodne zaštite. Uz to, Europski potporni ured za azil podupire države članice u provedbi Zajedničkog europskog sustava azila.

Bez obzira na znatan napredak postignut u razvoju Zajedničkog europskog sustava azila, još uvijek postoje primjetne razlike među državama članicama u pogledu vrste postupaka kojima se koriste, uvjeta prihvata koji se osiguravaju podnositeljima zahtjeva, stope priznavanja i vrste zaštite koja se odobrava korisnicima međunarodne zaštite. Te razlike potiču sekundarna kretanja i podnošenje višestrukih zahtjeva za azil te stvaraju čimbenike privlačenja i naposljetku dovode do nejednake raspodjele odgovornosti među državama članicama za pružanje zaštite onima kojima je potrebna.

Nedavni masovni dolasci pokazali su da je Europi potreban učinkovit i djelotvoran sustav azila kojim se može osigurati pravedna i održiva raspodjelu odgovornosti među državama članicama, dostatni i primjereni uvjeti prihvata diljem EU-a, brza i učinkovita obrada zahtjeva za azil podnesenih u EU-u te kvaliteta donesenih odluka tako da međunarodnu zaštitu zaista dobiju oni kojima je potrebna. Istodobno, EU treba rješavati problem nezakonitih i opasnih kretanja te onemogućiti model poslovanja krijumčara. U tu svrhu zahtjevi za azil osoba koje nemaju pravo na međunarodnu zaštitu moraju se, s jedne strane, brzo obrađivati te ti migranti moraju potom biti brzo vraćeni. S druge strane, potrebno je otvoriti siguran i zakonit prolaz u EU državljanima trećih zemalja koji traže zaštitu. To je ujedno i dio šireg partnerstva s prioritetnim zemljama podrijetla i tranzitnim zemljama.

Komisija je 6. travnja 2016. utvrdila svoje prioritete u pogledu strukturne reforme europskog okvira za azil i migracije u Komunikaciji „Prema reformi Zajedničkog europskog sustava azila i proširivanju zakonitih mogućnosti za dolazak u Europu”,² koja opisuje različite korake za postizanje humanije, pravednije i djelotvornije europske politike azila te boljeg upravljanja politikom zakonite migracije.

Komisija je 4. svibnja 2016. predstavila prvi niz prijedloga za reformu Zajedničkog europskog sustava azila, koji se odnose na tri prioriteta istaknuta u Komunikaciji: uspostavljanje održivog i pravednog Dublinskog sustava za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil,³ jačanje sustava Eurodac radi boljeg nadzora sekundarnih kretanja i olakšavanja borbe protiv nezakonitih migracija⁴ te uspostavljanje

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2016) 197 final.

³ COM(2016) 270 final.

⁴ COM(2016) 272 final.

punopravne Europske agencije za azil kako bi se osiguralo dobro funkcioniranje europskog sustava azila⁵. Tim su prijedlozima postavljeni prvi temelji za reformu strukture Zajedničkog europskog sustava azila.

Drugim paketom Komisija dovršava reformu Zajedničkog europskog sustava azila donošenjem četiriju dodatnih prijedloga: prijedloga o zamjeni Direktive o postupcima azila Uredbom,⁶ kojim se usklađuju postojeće nejednakosti u postupcima u svim državama članicama i uspostavlja zajednički postupak, prijedloga o zamjeni Direktive o kvalifikaciji⁷ Uredbom,⁸ kojim se uspostavljuju jedinstveni standardi za priznavanje potrebe za zaštitom i prava koja se odobravaju korisnicima međunarodne zaštite, kao i prijedloga o reviziji Direktive o uvjetima prihvata⁹ u svrhu daljnjeg usklađivanja uvjeta prihvata u EU-u, povećanja izgleda za integraciju podnositelja zahtjeva i smanjenja sekundarnih kretanja. Naposljetku, na temelju obveze proširivanja zakonitih mogućnosti za dolazak u EU, kako je najavljeno 6. travnja 2016., Komisija također predlaže strukturirani okvir EU-a za preseljenje, čija je svrha kontroliraniji pristup međunarodnoj zaštiti unutar EU-a i kojim se za osobe kojima je potrebna međunarodna osiguravaju uređeni i sigurni putovi prema EU-u, s ciljem postupnog smanjenja poticaja za nezakonite dolaske¹⁰.

Ti su prijedlozi neophodan dio sveobuhvatne reforme Zajedničkog europskog sustava azila te su usko međusobno povezani. U drugoj fazi zakonodavnih prijedloga o reformi pravne stečevine u području azila na razmatranje su ponuđeni svi elementi stabilnog, usklađenog i integriranog Zajedničkog europskog sustava azila, utemeljenog na zajedničkim i usklađenim pravilima, koja su istodobno učinkovita i pružaju zaštitu, te potpuno u skladu sa Ženevskom konvencijom..

Zajednički europski sustav azila, koji nastavljamo razvijati, učinkovit je i pruža zaštitu te je osmišljen da bi osigurao potpunu konvergenciju nacionalnih sustava azila, smanjujući poticaje za sekundarna kretanja, jačajući međusobno povjerenje država članica, što naposljetku dovodi do dobrog funkcioniranja Dublinskog sustava.

Njime se jamči da će se, bez obzira na to gdje se nalazili u EU-u, s tražiteljima azila postupati na jednak i primjeren način. Sustav omogućava alate potrebni za brzu identifikaciju osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita i vraćanje onih koji nemaju potrebu za zaštitom. Velikodušan je prema najranjivijima i strog prema potencijalnoj zlouporabi, uz stalno poštovanje temeljnih prava. Zajednički je sustav dovoljno isplativ i fleksibilan da se prilagodi složenim izazovima s kojima se suočavaju države članice u tom području.

• **Ciljevi ovog prijedloga**

Cilj je ovog prijedloga uspostavljanje istinski zajedničkog postupka za pružanje međunarodne zaštite koji je djelotvoran, pravedan i uravnotežen. Izborom oblika Uredbe, koja je izravno primjenjiva u svim državama članicama, te uklanjanjem elemenata diskrecije, kao i pojednostavljenjem, organizacijom i objedinjavanjem postupovnih mehanizama, cilj je ovog prijedloga postizanje veće razine usklađenosti i ujednačenosti u odnosu na ishode postupaka traženja azila u svim državama članicama, čime bi se uklonio poticaj za podnošenje višestrukih zahtjeva za azil i sekundarna kretanja među državama članicama.

⁵ COM(2016) 271 final.

⁶ SL L 180, 29.6.2013., str. 60.

⁷ SL L 337, 20.12.2011., str. 9.

⁸ SL L [...], [...], str. [...].

⁹ SL L [...], [...], str. [...].

¹⁰ SL L [...], [...], str. [...].

Prijedlogom se promiče cilj osiguravanja brzog, ali kvalitetnog donošenja odluka u svim fazama postupka. Njime se od država članica zahtijeva da investiraju u svoje sustave odobravanja azila počevši od upravnih faza postupka, čime će se nadležnim tijelima pružiti potrebna sredstva za donošenje brzih, ali stabilnih odluka, tako da se osobama kojima je potrebna zaštita brzo može priznati status, uz brzo vraćanje onih kojima zaštita nije potrebna. Brz i učinkovit proces donošenja odluka u interesu je kako podnositelja zahtjeva, jer im omogućuje jasno upoznavanje sa svojim pravnim statusom, tako i država članica, jer će dovesti do uštede troškova prihvata i administracije.

Pravedan i djelotvoran postupak, zajednički u cijeloj Uniji, znači:

- **Jednostavnije, jasnije i kraće postupke** kojima se zamjenjuju sadašnji neujednačeni postupovni mehanizmi u državama članicama. Prijedlogom su predviđeni kratki, ali razumni rokovi u kojima podnositelj zahtjeva može pristupiti postupku i u kojima razmatranje zahtjeva mora biti završeno, kako u upravnoj tako i u žalbenoj fazi. Referentni šestomjesečni rok za donošenje prve odluke i dalje ostaje, dok su znatno kraći rokovi predviđeni za obradu očito neutemeljenih i neprihvatljivih zahtjeva. Države članice imaju i mogućnost određivanja prioriteta nekog zahtjeva i njegove brze obrade. Utvrđeni su rokovi za evidentiranje, podnošenje i razmatranje zahtjeva, ali mogu se iznimno produžiti ako države članice zaprime nerazmjern broj istodobnih zahtjeva. Kako bi se isplaniralo što učiniti u takvim slučajevima, države članice trebale bi redovito preispitivati i predviđati svoje potrebe kako bi osigurale da će imati spremna primjerena sredstva za djelotvorno upravljanje svojim sustavima azila. Ondje gdje je to potrebno, države članice mogu računati i na pomoć Agencije Europske unije za azil. Osim toga, primjena postupka utvrđivanja prihvatljivosti i ubrzanog postupka razmatranja postaju obvezni, dok se odredbe o naknadnim zahtjevima pojašnjavaju, čime se dopuštaju iznimke u odnosu na pravo ostanka na kraju ili tijekom upravnog postupka.
- **Postupovna jamstva za zaštitu prava podnositelja zahtjeva**, kako bi se osigurala primjerena ocjena zahtjeva za azil u okviru racionaliziranog i kraćeg postupka. To se osigurava informiranjem svih podnositelja, na početku postupka, o njihovim pravima, obvezama i posljedicama nepoštovanja obveza. Podnositeljima treba pružiti stvarnu priliku za suradnju i odgovarajuću komunikaciju s nadležnim tijelima kako bi mogli potkrijepiti svoj zahtjev prednošenjem svih činjenica kojima raspolažu. Ovim prijedlogom podnositeljima se pružaju primjerena postupovna jamstva koja im omogućuju da prate svoj predmet kroz sve faze postupka, što se posebice odnosi na pravo na saslušanje u osobnom intervjuu, prijevod te besplatnu pravnu pomoć i zastupanje. Nadalje, u pravilu, imaju pravo na ostanak sve do završetka postupka. Podnositelji zahtjeva imaju pravo na odgovarajuću obavijest o odluci, o razlozima te odluke s činjeničnog i pravnog aspekta te, u slučaju negativne odluke, imaju pravo na učinkovit pravni lijek pred sudom. Pojačana zaštita predviđena je za podnositelje zahtjeva s posebnim postupovnim potrebama i maloljetne osobe bez pratnje, a to su detaljnija pravila o ocjenjivanju, dokumentiranju i ispunjavanju podnositeljevih posebnih postupovnih potreba.
- **Stroža pravila za sprječavanje zlouporabe sustava, sankcioniranje podnošenja zahtjeva u cilju zloupotrebe i uklanjanje poticaja za sekundarna kretanja** određivanjem jasnih obveza podnositelja da surađuju s vlastima kroz cijeli postupak i strogih posljedica za nepoštovanje obveza. U odnosu na to, razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu uvjetuje se podnošenjem zahtjeva, davanjem otisaka prstiju, navođenjem podataka potrebnih za razmatranje zahtjeva te prisutnošću i boravkom u odgovornoj državi članici. Neispunjavanje bilo koje od tih obveza može dovesti do

odbijanja zahtjeva zbog odustanka u skladu s postupkom koji se provodi za prešutno povlačenje zahtjeva.

Trenutačno neobvezni postupovni instrumenti za sankcioniranje podnositeljeve zloupotrebe postupka, sekundarnih kretanja i očito neutemeljenih zahtjeva postaju obvezni te se dodatno pojačavaju. Prijedlogom su posebice predviđeni jasni, iscrpni i obvezni popisi razloga zbog kojih se razmatranje mora ubrzati i kada se zahtjevi moraju odbiti kao očito neutemeljeni ili povučeni. Nadalje, pojačana je sposobnost reagiranja na naknadne zahtjeve kojima se zloupotrebljava postupak odobravanja azila, posebice tako što se omogućilo uklanjanje podnositelja takvih zahtjeva s teritorija država članica prije i nakon donošenja upravne odluke o njihovim zahtjevima. Istodobno su sva jamstva na snazi, uključujući pravo na učinkovito pravno sredstvo, kako bi se osiguralo da podnositeljima prava uvijek budu zajamčena.

- **Usklađena pravila o sigurnim zemljama** ključni su aspekt djelotvornog zajedničkog postupka, a ovim je prijedlogom predviđeno usklađivanje postupovnih posljedica primjene koncepta sigurnih zemalja. Kada podnositelji očito nemaju potrebu za međunarodnom zaštitom jer dolaze iz sigurne države podrijetla, njihovi se zahtjevi moraju brzo odbiti i mora se organizirati njihov brz povratak. Ako su podnositelji već pronašli prvu zemlju azila u kojoj uživaju zaštitu ili ako njihove zahtjeve može razmotriti sigurna treća zemlja, zahtjevi se moraju proglasiti neprihvatljivima. Komisija predlaže da se postupno osigura potpuna usklađenost na tom području te da se nacionalni popisi sigurnih zemalja zamijene europskim popisima ili oznakama na razini Unije u roku od pet godina od stupanja Uredbe na snagu.

- **Dosljednost u odnosu na postojeće odredbe politike u određenom području**

Ovaj je prijedlog u potpunosti usklađen s prvim prijedlozima o reformi Zajedničkog europskog sustava azila predstavljenima 4. svibnja 2016. u vezi s Dublinskom uredbom, sustavom Eurodac i Agencijom Europske unije za azil, kao i s prijedlozima za Uredbu o kvalifikaciji i preinaku Direktive o uvjetima prihvata te prijedlogom strukturiranog sustava preseljenja u Uniji.

Što se tiče prijedloga za preinaku Dublinske uredbe, ovaj prijedlog primjenjuje se na podnositelje podvrgnute Dublinskom postupku. Ovaj je prijedlog posebice usklađen s pravilima utvrđenima prijedlogom za preinaku Dublinske uredbe, a istodobno ih detaljnije određuje (primjerice razmatranje prihvatljivosti zahtjeva, ubrzani postupak razmatranja, naknadni zahtjevi i jamstva za maloljetne osobe te posebna jamstva za maloljetne osobe bez pratnje). Ovaj prijedlog usklađen je i s preinakom Uredbe o Eurodacu u vezi s uzimanjem otisaka prstiju i prikazom lica podnositelja te njihovom relevantnošću za zahtjeve za međunarodnu zaštitu.

U odnosu na prijedlog o Agenciji Europske unije za azil, ovaj prijedlog podsjeća na važnost operativne i tehničke podrške koju Agencija može pružati državama članicama radi osiguravanja djelotvorne obrade zahtjeva za međunarodnu zaštitu, kao i izgradnje kapaciteta koju omogućuje Agencija u skladu s novim predloženim mandatom Agencije.

U odnosu na prijedlog Uredbe o kvalifikaciji, ta se dva prijedloga međusobno nadopunjuju u tome što se prijedlogom Uredbe o kvalifikaciji uspostavljaju standardi za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, dok

se ovim prijedlogom utvrđuju zajednička postupovna pravila za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite.

Ovaj je prijedlog usko povezan i s prijedlogom o preinaci Direktive o uvjetima prihvata. Da bi se osigurala pravodobna i učinkovita ocjena zahtjeva za međunarodnu zaštitu, potrebno je da podnositelji poštuju obveze javljanja, kao što je utvrđeno prijedlogom za preinaku Direktive o uvjetima prihvata, dok su ovim prijedlogom utvrđene postupovne posljedice za podnositelje koji ne poštuju te obveze javljanja.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog dosljedan sveobuhvatnoj dugoročnoj politici boljeg upravljanja migracijama, kako ju je Komisija utvrdila u Europskom migracijskom programu,¹¹ u kojemu su političke smjernice predsjednika Junckera razrađene u niz usklađenih inicijativa koje se međusobno nadopunjuju, a utemeljene su na četiri stupa. Ti stupovi uključuju smanjivanje poticaja za nezakonitu migraciju, osiguravanje vanjskih granica i spašavanje života, čvrstu politiku azila i novu politiku u području zakonite migracije. Ovaj prijedlog, kojim se nastavlja provedba Europskog migracijskog programa u odnosu na cilj jačanja politike azila Unije, treba gledati kao dio šire politike na razini EU-a sa svrhom izgradnje čvrstog i učinkovitog sustava za održivo upravljanje migracijama u budućnosti, koji je pravedan za društva domaćine i građane EU-a, kao i za predmetne državljane trećih zemalja te države podrijetla i tranzitne zemlje.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna osnova prijedloga članak je 78. stavak 2. točka (d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojim je predviđeno donošenje mjera za zajedničke postupke za priznavanje i oduzimanje jedinstvenog statusa azila ili supsidijarne zaštite.

- **Supsidijarnost**

Cilj je ovoga prijedloga uspostaviti zajednički postupak za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite, kojim bi se zamijenili različiti postupci azila u državama članicama te bi se osigurala pravodobnost i učinkovitost postupka. Zahtjevi za međunarodnu zaštitu državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva trebaju se razmatrati u postupku u kojem se primjenjuju ista pravila, bez obzira na državu članicu u kojoj se zahtjev podnosi, kako bi se osiguralo pravično postupanje u obradi zahtjeva za međunarodnu zaštitu te jasnoća i pravna sigurnost za podnositelje. Nadalje, države članice ne mogu pojedinačno uspostaviti zajednička pravila kojima bi se smanjili poticaji za podnošenje višestrukih zahtjeva za azil i sekundarna kretanja među državama članicama. Zbog toga je potrebno djelovanje na razini Unije.

Ovaj cilj ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti države članice te se on stoga, zbog opsega i učinaka ove Uredbe, može na bolji način ostvariti na razini Unije. Stoga Unija može donositi mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je utvrđeno člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje njezinih ciljeva.

¹¹ COM(2015) 240.

Što se tiče uspostavljanja zajedničkog postupka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite, svi elementi prijedloga ograničeni su na ono što je potrebno za uspostavljanje i uvođenje takvog zajedničkog postupka, njegovu racionalizaciju i pojednostavljenje, kako bi se osigurala jednakost postupanja u smislu prava i jamstava koja se daju podnositeljima te izbjegle nepodudarnosti u nacionalnim postupcima, čija je neželjena posljedica poticanje sekundarnih kretanja.

Uvođenje vremenskih ograničenja u svim fazama postupka, uključujući žalbenu fazu, i postroženje vremenskog ograničenja za upravnu fazu postupka, promjene su koje su potrebne za racionalizaciju postupaka i povećanje njihove učinkovitosti. Vremenska ograničenja predložena za žalbenu fazu omogućuju poštovanje svih povezanih postupovnih zaštitnih mjera, uključujući pravo na usmeno saslušanje i ravnopravnost stranaka. Prijedlogom tih vremenskih rokova Komisija je nastojala uspostaviti ravnotežu između prava podnositelja da se o njihovom predmetu odluči u razumnom roku te prava na učinkovita pravna sredstva i obranu, među ostalim u vidu pružanja besplatne pravne pomoći i zastupanja.

- **Odabir instrumenta**

Ovo je prijedlog uredbe čija je svrha stavljanje izvan snage i zamjena direktive. Stupanj usklađenosti nacionalnih postupaka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite postignut Direktivom 2013/32/EU nije se pokazao dostatnim za uklanjanje razlika u vrstama primijenjenih postupaka, vremenskim ograničenjima postupaka, pravima i postupovnim jamstvima za podnositelje, stopama priznavanja te vrsti odobrene zaštite. Jedino se Uredbom o utvrđivanju zajedničkog postupka azila u Uniji, čije su odredbe izravno primjenjive, može omogućiti stupanj ujednačenosti i učinkovitosti koji je potreban za primjenu postupovnih pravila iz prava Unije o azilu.

3. SAVJETOVANJE SA ZAJNTERESIRANIM STRANAMA

- **Savjetovanja s dionicima**

U pripremi ovog drugog paketa prijedloga Komisija je održala ciljana savjetovanja s državama članicama, visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice i civilnim društvom, vođena ciljevima reforme zajedničkog europskog sustava azila utvrđenima u Komunikaciji Komisije od 6. travnja 2016. Komisija je pažljivo ocijenila iznesene argumente te je nastojala u obzir uzimati one koji su u većoj mjeri zajednički svim stranama uključenima u ovaj prijedlog. U lipnju 2016. održana je neformalna razmjena stajališta s Europskim parlamentom o drugom paketu prijedloga.

- Instrument koji je Komisija odabrala, a to je zamjena sadašnje Direktive Uredbom, naišao je na pozitivan odjek kod većine država članica, osim nekih koje su izrazile zabrinutost u vezi s kompatibilnošću s njihovim nacionalnim upravno-pravnim sustavima. Neke su dosljedno smatrale, od rasprave o prijedlogu Direktive o postupcima azila, da je Uredba kojom se propisuju izravno primjenjive odredbe najučinkovitiji pravni instrument za osiguravanje prava podnositelja i jednakosti postupanja u svim državama članicama. Međutim, neki dionici upozorili su na rizik od smanjenja standarda zaštite radi postizanja zajedničkog nazivnika, osobito s obzirom na to da je Unija glavni model koji treba uzeti kao uzor na ovom području međunarodnog izbjegličkog prava.
- Većina država članica prepoznala je potrebu za pojednostavljenjem i pojašnjenjem trenutačnih postupovnih pravila te je izrazila podršku daljnjem usklađivanju postupaka azila diljem Unije. Države članice priznale su potrebu za pojašnjenjem i

pojednostavnjenjem razloga za prihvatljivost, primjene postupaka na granicama i ubrzanih postupaka te obrade naknadnih zahtjeva.

Države članice općenito su podržale uvođenje najdužih mogućih vremenskih rokova u različitim fazama postupka, uključujući žalbenu fazu. Većina država članica bila je zadovoljna trenutnim vremenskim rasporedom uobičajenog upravnog postupka, ali je priznala potrebu za uspostavljanjem strožih rokova i racionalizacijom postupaka. Međutim, veći broj država članica uputio je na potrebu za dozom fleksibilnosti kako bi se mogle nositi sa situacijama velikog priljeva migranata i nerazmjernog broja istodobnih zahtjeva. Države članice načelno su podržale uvođenje obveznih vremenskih rokova u žalbenoj fazi, ali su predložile različite vremenske rokove ovisno o tome podnose li se žalbe protiv odluka donesenih u okviru uobičajenih ili ubrzanih postupaka.

Većina dionika iz civilnog društva pozvala je na pojednostavnjenje postojećih postupovnih pravila. Međutim, bili su više skeptični u pogledu učinkovitosti obveznih vremenskih rokova za različite faze postupka. Izražene su dodatne zadržke o tome kako će se osigurati da se predloženim vremenskim rokovima ne ometa učinkovita primjena postupovnih jamstava.

- Ubrzani postupak razmatranja, postupak na granici i postupak za utvrđivanje prihvatljivosti većina država članica smatra potrebnim alatima za djelotvorniji pristup razmatranju zahtjeva koji su vidljivo lažni, očito neutemeljeni ili neprihvatljivi. Izražena su različita stajališta o određivanju obveze primjene koncepata prve zemlje azila i sigurne treće zemlje za odbijanje zahtjeva kao neprihvatljivih te o određivanju obveze primjene ubrzanog postupka razmatranja i postupka na granici. Većina država članica uočava potrebu za mjerama kojima je cilj da sustav učine učinkovitijim te su za uspostavljanje zajedničkih popisa sigurnih zemalja podrijetla i sigurnih trećih zemalja na razini EU-a, iako je istodobno sklona zadržavanju mogućnosti vođenja popisa na nacionalnoj razini.

Više dionika uočilo je da utvrđivanje obveze primjene koncepata prve zemlje azila i sigurne treće zemlje za odlučivanje o prihvatljivosti zahtjeva, zajedno s uvođenjem zajedničkih popisa sigurnih trećih zemalja na razini EU-a, možda neće biti dovoljno za postizanje željene usklađenosti, sve dok bi i dalje bilo prostora za diskreciju u primjeni ovih koncepata u pojedinačnim slučajevima. Neki dionici izrazili su zabrinutost u vezi s mogućnošću istodobnog postojanja nacionalnih popisa sigurnih zemalja podrijetla i onih na razini EU-a te su utvrdili da bi uključivanje neke zemlje na zajednički popis EU-a sigurnih država podrijetla, kao i isključivanje s njega, mogao preispitivati samo Europski sud.

Većina predstavnika civilnog društva izjasnila se protiv obvezne primjene koncepata prve zemlje azila i sigurne treće zemlje te protiv posebnih postupaka općenito. Neki smatraju da jedino zahtjevi koji su *prima facie* očito neutemeljeni ili podneseni u cilju zloupotrebe trebaju biti podvrgnuti ubrzanim postupcima.

U tom kontekstu, više dionika argumentiralo je da ranjivi podnositelji zahtjeva, a posebice maloljetne osobe bez pratnje, trebaju biti izuzeti iz primjene posebnih postupaka. Neke od strana s kojima je održano savjetovanje zagovarale su snažnija jamstva za maloljetne osobe bez pratnje, osobito u odnosu na brzo imenovanje kvalificiranih skrbnika.

- Države članice smatrale su potrebnim da se u postupak uključe mjere kojima je cilj obeshrabriti neopravdane zahtjeve i sekundarna kretanja. Većina država članica

smatra da bi se prijedlogom trebale uspostaviti i jasne odgovornosti podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, a posebice obvezu suradnje s nadležnim tijelima u svim fazama postupka i pružanja informacija potrebnih za razmatranje zahtjeva. Podnositelji zahtjeva trebaju poštovati i obvezu da ne napuštaju teritorij države članice koja razmatra zahtjev, u skladu s odredbama predložene reforme Dublinske uredbe. Većina država članica podržala je prijedlog da se zahtjevi osoba koje pobjegnu bez opravdanja razmatraju u ubrzanom postupku, uz osiguravanje potpunog poštovanja relevantnih postupovnih jamstava.

Istodobno, neki od glavnih dionika iz civilnog društva naglasili su da se postupci ne trebaju primjenjivati kao sankcije i ne smatraju opravdanim da se primjena ubrzanog postupka povezuje s bijegom.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Podatke o provedbi Direktive o postupcima azila djelomično je prikupio Europski potporni ured za azil, kao dio procesa kojem je cilj mapiranje zakonodavstva i praksi država članica u pogledu provedbe instrumenata zajedničkog europskog sustava azila.

Osim toga, od donošenja Direktive o postupcima azila 2013. godine, Komisija je organizirala niz sastanaka Kontaktnog odbora povezanih s tom Direktivom na kojima su Komisija i države članice raspravljali o problemima s kojima se suočavaju države članice u vezi s provedbom Direktive. Zaključci iz obaju procesa uzeti su u obzir pri sastavljanju ovog prijedloga.

- **Temeljna prava**

U ovom se prijedlogu poštuju temeljna prava kao i načela koja posebice priznaje Povelja o temeljnim pravima Europske unije te obveze koje potječu iz međunarodnog prava, pogotovo iz Ženevske konvencije o statusu izbjeglica, Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, Konvencije Ujedinjenih naroda protiv mučenja i Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta.

Zajednički postupak za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite provodi se uz potpuno poštovanje temeljnih prava sadržanih u Povelji, uključujući pravo na ljudsko dostojanstvo (članak 1.), zabranu mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne (članak 4.), pravo na zaštitu osobnih podataka (članak 8.), pravo na azil (članak 18.), zaštitu od prisilnog udaljavanja ili vraćanja (članak 19.), nediskriminaciju (članak 21.), ravnopravnost muškaraca i žena (članak 23.), prava djeteta (članak 24.) i pravo na učinkoviti pravni lijek (članak 47.). Ovim prijedlogom u potpunosti su uzeti u obzir prava djeteta i posebne potrebe ranjivih osoba.

Ovim prijedlogom zajamčeno je da posebne potrebe maloljetnih osoba, pogotovo maloljetnih osoba bez pratnje, budu ispunjene na ispravan način tako što će im se osigurati vodstvo i podrška u svim fazama postupka. Ovim prijedlogom uzete su u obzir i obveze država članica iz Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i suzbijanju nasilja prema ženama i obiteljskog nasilja (Istanbulska konvencija). U skladu s prijedlozima Komisije za odluke Vijeća o potpisivanju i zaključivanju Istanbulske konvencije, a u odnosu na jamstvo odgovarajuće zaštite ženama kojima je potrebna međunarodna zaštita, a koje su podvrgnute rodno uvjetovanom nasilju, na tumačenje i primjenu ove Uredbe trebalo bi primijeniti rodno osviješten pristup.

U prijedlogu je dopušteno čuvanje podataka prikupljenih pri evidentiranju i podnošenju zahtjeva za međunarodnu zaštitu, uključujući osobne podatke i elemente od važnosti za

zahtjev, kao i tijekom osobnog intervjua, uključujući i snimanje ili zapisivanje intervjua u obliku transkripta. Kako bi se osiguralo da se osobni podaci podnositelja zahtjeva pohranjuju samo dok je to nužno, prijedlogom je zajamčeno pravo na zaštitu osobnih podataka, i to utvrđivanjem najdužeg mogućeg roka pohrane tih podataka. Uzimajući u obzir činjenicu da ti podaci tvore sastavni dio podnositeljeve dokumentacije, najduži je mogući rok pohrane koji se smatra potrebnim deset godina od donošenja konačne odluke. Taj rok pohrane smatra se potrebnim kada se međunarodna zaštita ne odobri jer državljani trećih zemalja ili osobe bez državljanstva mogu još godinama pokušavati tražiti međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici ili podnositi daljnje naknadne zahtjeve u istoj ili drugoj državi članici. Taj isti rok pohrane potreban je kako bi se mogao preispitivati status osoba kojima se odobri međunarodna zaštita, posebice u okviru redovitog izvješćivanja o statusu utvrđenom u prijedlogu Uredbe o kvalifikaciji, a potreban je i s obzirom na obveze ponovnog primanja utvrđene u prijedlogu za preinaku Dublinske uredbe u odnosu na korisnike međunarodne zaštite. Nakon tog roka državljani trećih zemalja i osobe bez državljanstva koji borave u Uniji više godina stječu status stalnog boravka ili čak i državljanstvo države članice. Podatke koji se odnose na osobu koja je stekla državljanstvo bilo koje države članice prije isteka desetgodišnjeg roka trebalo bi odmah izbrisati. U Eurodacu ti će se podaci izbrisati iz središnjeg sustava čim država članica podrijetla sazna da je dotična osoba stekla spomenuto državljanstvo jer taj pojedinac više ne spada u područje primjene Eurodaca.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog ne predstavlja financijsko niti administrativno opterećenje za Uniju. Stoga ne utječe na proračun Unije.

5. OSTALI ELEMENTI

- **Mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe u roku od dvije godine od njezina stupanja na snagu i svakih pet godina nakon toga. Od država članica zahtijeva se da Komisiji i Agenciji Europske unije za azil šalju informacije relevantne za sastavljanje tog izvješća. Agencija će također pratiti poštovanje ove Uredbe u državama članicama putem nadzornog mehanizma koji je Komisija predložila u svojoj reviziji mandata Agencije¹².

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Cilj je ovoga prijedloga osigurati brzo i djelotvorno postupanje sa zahtjevima za međunarodnu zaštitu uspostavljanjem zajedničkog postupka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite, kojim bi se zamijenili različiti postupci u državama članicama, a koji se primjenjuje na sve zahtjeve za međunarodnu zaštitu podnesene u državama članicama.

Ovim zahtjevom pojašnjavaju se i racionaliziraju postupovna pravila, a nacionalnim tijelima on pruža potrebne alate za razmatranje zahtjeva i odlučivanje o njima na djelotvoran način te za borbu protiv zlouporabe i sekundarnih kretanja unutar EU-a, istodobno pojačavajući potrebna postupovna jamstva za pojedinačnog podnositelja, čime postupak postaje brži i učinkovitiji.

- **Racionalizacija i pojednostavnjenje postupka za pružanje međunarodne zaštite**

¹² ¹²COM(2016) 271 final.

Ovim prijedlogom racionalizira se i pojednostavnjuje postupak uz pomoć pojašnjenja različitih koraka povezanih s pristupom postupku. Smatra se da je zahtjev podnesen čim državljaniin treće zemlje ili osoba bez državljanstva zatraži međunarodnu zaštitu od neke države članice (članak 25. stavak 1.). Taj se zahtjev mora što prije evidentirati, ili najkasnije u roku od tri radna dana od dana kada su ga zaprimila nacionalna tijela (članak 27. stavak 1.). Taj rok ostaje nepromijenjen kada se uspoređi s Direktivom o postupcima azila. Pojedinačni podnositelj zahtjeva zatim treba dobiti stvarnu priliku da podnese svoj zahtjev, i to treba učiniti u roku od deset radnih dana od dana kada je zahtjev evidentiran (članak 28. stavak 1.). Za maloljetne osobe bez pratnje, taj će rok započeti tek od trenutka kada je skrbnik imenovan te se susreo s djetetom (članak 32. stavak 2.). U usporedbi s Direktivom o postupcima azila, rok za podnošenje zahtjeva je nov.

Države članice trebale bi redovito preispitivati i predviđati svoje potrebe kako bi osigurale primjerena sredstva koja će im omogućiti da na djelotvoran način upravljaju svojim sustavima azila, uključujući i pripremanjem kriznih planova ondje gdje je to potrebno. Agencija Europske unije za azil državama članicama može pružiti potrebnu operativnu i tehničku pomoć koja će im omogućiti da poštuju propisane vremenske rokove. Ako države članice predvide da neće moći ispoštovati te vremenske rokove, trebale bi zatražiti pomoć od Agencije Europske unije za azil na temelju odredbi novopredloženog mandata za Agenciju. Kada takav zahtjev nije podnesen, a uslijed disproporcionalnog pritiska sustav azila neke države članice postane neučinkovit do te mjere da ugrožava funkcioniranje zajedničkog europskog sustava azila, Agencija može, na temelju provedbene odluke Komisije, poduzeti mjere za pružanje potpore toj državi članici.

Prijedlog sadržava vremenske rokove za racionalizaciju upravnog postupka. Iako su bili utvrđeni Direktivom o postupcima azila, rokovi dosad su se znatno razlikovali od jedne do druge države članice, a između travnja 2015. i travnja 2016. prosječno 50 % predmeta u Europskoj uniji obrađivalo se dulje od šest mjeseci. Rok za razmatranje zahtjeva u redovitom postupku predviđen prijedlogom iznosi šest mjeseci, a može se produžiti jednom za dodatno razdoblje od tri mjeseca u slučajevima nerazmjernog pritiska ili uslijed složenosti predmeta (članak 34. stavci 2. i 3.). Kao i u Direktivi o postupcima azila, mogućnost privremenog obustavljanja zahtjeva zbog promjene okolnosti u zemlji podrijetla ostaje. Međutim, ni u tom slučaju rok za razmatranje zahtjeva ne bi trebao premašiti 15 mjeseci (članak 34. stavak 5.).

Novi rokovi utvrđeni su za ubrzani postupak razmatranja (članak 40. stavak 2.) i za postupanje s neprihvatljivim zahtjevima (članak 34. stavak 1.). Direktivom o postupcima azila trenutačno nisu predviđeni rokovi, s posljedicom da se rokovi u državama članicama znatno razlikuju te traju od nekoliko dana sve do nekoliko mjeseci. Ovi postupci trebaju biti brzi i svrhoviti, pa iz tog razloga predloženi rok ubrzanog postupka razmatranja iznosi dva mjeseca, dok rok za predmete proglašene neprihvatljivima iznosi jedan mjesec. Kada je razlog neprihvatljivosti činjenica da podnositelj zahtjeva dolazi iz prve zemlje azila ili sigurne treće zemlje, rok određen za provjeru prihvatljivosti iznosi deset radnih dana, da bi se zajamčila djelotvorna primjena pravila utvrđenih predloženom Dublinskom reformom, prema kojima prva država članica u kojoj se podnese zahtjev mora razmotriti prihvatljivost prije primjene kriterija za određivanje odgovornosti neke države članice (članak 34. stavak 1. drugi podstavak). Utvrđeni rok za postupak na granici i dalje iznosi četiri tjedna, kao i u Direktivi o postupcima azila (članak 41. stavak 2.).

Prijedlog se bavi cjelokupnim postupkom za pružanje međunarodne zaštite, te su iz tog razloga u njemu utvrđeni i rokovi za podnošenje žalbi i za odluke u prvoj žalbenoj fazi. To je

potrebno da bi se osigurala jednakost i učinkovitost u postupku te postigao opći cilj veće usklađenosti u postupku (članak 55.).

Komisija prepoznaje da državama članicama ponekad može biti teško pridržavati se vremenskih rokova utvrđenih ovim prijedlogom. Međutim, potreba za jamčenjem pravne sigurnosti pojedinačnom podnositelju u vezi njegove situacije od primarne je važnosti. Pri sastavljanju ovog prijedloga Komisija je uzela u obzir i svoj prijedlog za znatno jačanje mandata Agencije Europske unije za azil i mogućnost da se države članice oslone na operativnu i tehničku pomoć Agencije, drugih država članica ili međunarodnih organizacija.

- **Prava i obveze podnositelja zahtjeva**

Prijedlog sadržava jasne odredbe o pravima i obvezama podnositelja zahtjeva za potrebe postupka za pružanje međunarodne zaštite. Njime su predviđena jamstva potrebna da bi pojedinačni podnositelj mogao na učinkovit način uživati svoja prava, dok je istodobno predviđen niz obveza podnositelja kako bi podnositelj tijekom cijelog postupka snosio odgovornost (članak 7.).

U skladu s prijedlogom Komisije o reformi Dublinske uredbe, podnositelj mora podnijeti svoj zahtjev u državi članici prvog ulaska ili u državi članici u kojoj zakonito boravi (članak 7. stavak 1.). Podnositelji moraju surađivati s nadležnim tijelima kako bi im omogućili da utvrde njihov identitet, uključujući i davanje otisaka prstiju i prikaza lica. Podnositelji također moraju iznijeti sve elemente kojima raspolažu, a potrebni su za razmatranje zahtjeva (članak 7. stavak 2.). Podnositelj mora informirati nadležna tijela o svom prebivalištu i broju telefona tako da ga se može kontaktirati u vezi s postupkom (članak 7. stavak 4.).

Podnositelji moraju biti informirani o postupku koji će se slijediti, svojim pravima i obvezama tijekom postupka, posljedicama nepoštovanja svojih obveza, ishodu razmatranja i mogućnosti osporavanja negativne odluke (članak 8. stavak 2.). Obveza država članica da podnositelju pruže sve potrebne informacije postaje još važnija zbog posljedica koje bi nepoštovanje moglo imati za podnositelja. Primjerice, ako podnositelj odbije suradnju uskraćivanjem detalja potrebnih za razmatranje zahtjeva, kao i svojih otisaka prstiju i prikaza lica, zahtjev može biti odbijen zbog odustanka u skladu s postupkom prešutnog povlačenja zahtjeva (članak 7. stavak 3. i članak 39. stavak 1. točka (c)). Trenutačno odbijanje poštovanja obveze davanja otisaka prstiju temelj je za ubrzano razmatranje postupka. Međutim, uzimajući u obzir da je ovo važan element potreban da bi se zahtjev smatrao potpunim, ako podnositelj ne ispunji svoje obveze, to će sada imati ozbiljnije posljedice.

Podnositelji moraju ostati u onim državama članicama u kojima se zahtijeva njihova prisutnost u skladu s Dublinskom uredbom (članak 7. stavak 5.) i moraju poštovati sve možebitne obveze javljanja koje proizlaze iz Direktive o uvjetima prihvata (članak 7. stavak 6.). Neispunjenje obveza javljanja može dovesti i do odbijanja zahtjeva zbog odustanka (članak 39. stavak 1. točka (f)), a kada podnositelj ne ostane u državi članici u kojoj se zahtijeva njegova prisutnost, s njegovim se zahtjevom postupi prema ubrzanom postupku razmatranja (članak 40. stavak 1. točka (g)).

U roku od tri radna dana od podnošenja zahtjeva podnositelj mora dobiti dokument kojim se potvrđuje da je podnositelj zahtjeva i navedeno je da ima pravo ostati na području te države članice, kao i da taj dokument nije valjana putna isprava (članak 29.). Glavne odredbe o dokumentima uzete su iz Direktive o uvjetima prihvata te su uključene u ovaj prijedlog radi racionalizacije postupka pružanja međunarodne zaštite. Prijedlogom su utvrđene vrste informacija koje dokument treba sadržavati te se predviđa mogućnost uvođenja jedinstvenog

formata za te dokumente putem provedbenog akta, kako bi se osiguralo da svi podnositelji u svim državama članicama dobiju isti dokument (članak 29. stavak 5.).

Podnositelj ima pravo ostati na području države članice za potrebe i tijekom trajanja upravnog postupka. Ovo pravo ne predstavlja pravo boravka niti omogućuje podnositelju da bez odobrenja putuje u drugu državu članicu. Kao i u Direktivi o postupcima azila, iznimke od prava na ostanak tijekom upravnog postupka ograničene su, jasno određene u prijedlogu i odnose se na naknadne zahtjeve i slučajeve predaje ili izručenja drugoj državi članici u skladu s Europskim uhidbenim nalogom, trećoj zemlji ili međunarodnom kaznenom sudu (članak 9.).

• **Postupovna jamstva**

Racionalizacija postupka potrebna je kako bi se osigurala njegova učinkovitost u svim državama članicama, uz istodobno jamstvo da će pojedinačni podnositelj u najkraćem mogućem roku dobiti odluku, bez obzira na to je li ona pozitivna ili negativna. To, međutim, ne bi trebalo imati neželjenu posljedicu negativnog utjecaja na pravo pojedinca na razmatranje njegovog zahtjeva na primjeren i sveobuhvatan način, uz dopuštanje podnositelju da iznese sve elemente relevantne za potkrjepljenje svojeg zahtjeva tijekom razmatranja. Iz tog razloga prijedlog sadržava važna jamstva za podnositelja, kako bi se osiguralo da, uz ograničen broj iznimaka te u svim fazama postupka, podnositelj zahtjeva ima pravo na saslušanje u osobnom intervjuu te da dobije potrebnu pomoć tumača kao i besplatnu pravnu pomoć i zastupanje.

Prijedlogom se podnositeljima jamči pravo na saslušanje u osobnom intervjuu u vezi s prihvatljivošću i utemeljenošću njihovog zahtjeva, bez obzira na vrstu upravnog postupka koja se u njihovu slučaju primjenjuje (članak 12. stavak 1.). Da bi se pravo na osobni intervju moglo ostvariti, podnositelj mora dobiti pomoć tumača (članak 12. stavak 8.), kao i priliku da ponudi sveobuhvatna objašnjenja u vezi s razlozima svoga zahtjeva. Važno je da podnositelj dobije dovoljno vremena da se pripremi i posavjetuje sa svojim pravnim savjetnikom, a tijekom intervjuu može dobiti pomoć pravnog savjetnika. U glavnim intervjuima koji se vode u vezi s razmatranjem utemeljenosti zahtjeva, podnositelj ima mogućnost iznijeti sve potrebne elemente kako bi potkrijepio zahtjev, kao i objasniti sve elemente koji nedostaju ili nedosljednosti (članak 11. stavak 2.). U kontekstu postupka utvrđivanja prihvatljivosti podnositelj ima pravo na intervju za utvrđivanje prihvatljivosti u kojem ima mogućnost iznijeti primjerene razloge o tome zašto njegov zahtjev ne može biti odbijen ili neprihvatljiv (članak 10. stavak 2.).

Osobni intervju trebao bi se voditi u uvjetima kojima je osigurana odgovarajuća povjerljivost (članak 12. stavak 2.), kao i s primjereno obučanim i kompetentnim osobljem, uključujući, ondje gdje je potrebno, osoblje tijela drugih država članica ili stručnjake koje je dodijelila Agencija Europske unije za azil (članak 12. stavci 3. i 7.). Osobni intervju može se izostaviti jedino ako će ovlašteno tijelo donijeti pozitivnu odluku o zahtjevu ili je mišljenja da podnositelj nije sposoban ili u stanju da bude ispitan uslijed okolnosti izvan njegove kontrole (članak 12. stavak 5.). S obzirom na to da je osobni intervju neophodan dio razmatranja zahtjeva, intervju bi se trebao snimati, a podnositelji i njihovi pravni savjetnici trebali bi imati pristup snimci, kao i izvješću ili transkriptu intervjuu, prije nego što ovlašteno tijelo donese odluku ili, u slučaju ubrzanog postupka razmatranja, istodobno s donošenjem odluke (članak 13.).

Prema Direktivi o postupcima azila podnositelji imaju pravo na besplatne pravne i postupovne informacije tijekom upravnog postupka i trebali bi dobiti besplatnu pravnu pomoć u fazi prvog stupnja žalbenog postupka, ako nemaju sredstva da sami plate tu pravnu pomoć. U ovom prijedlogu, pristup pravnoj pomoći i zastupanju kroz sve faze postupka smatra se

potrebnim da bi se podnositeljima omogućilo potpuno ostvarivanje prava s obzirom na strože vremenske rokove postupka. Njime je stoga podnositeljima osigurano pravo da zatraže besplatnu pravnu pomoć i zastupanje u svim fazama postupka (članak 15. stavak 1.), uz ograničen broj iznimaka utvrđenih prijedlogom. U skladu s tim, države članice mogu donijeti odluku da neće pružati besplatnu pravnu pomoć i zastupanje ako podnositelj raspolaže dovoljnom količinom sredstava ili ako se smatra da zahtjev ili žalba nema realne mogućnosti za uspjeh (članak 15. stavak 3. točke (a) i (b) i stavak 5. točke (a) i (b)). U upravnom postupku države članice mogu donijeti i odluku o ukidanju besplatne pravne pomoći i zastupanja u slučaju naknadnih zahtjeva (članak 15. stavak 3. točka (c)) dok u žalbenoj fazi to mogu učiniti u pogledu drugog ili višeg stupnja žalbenog postupka (članak 15. stavak 5. točka (c)).

Komisija smatra da je potrebno i prikladno proširiti ovo pravo na upravni postupak, priznajući praksu koja se već primjenjuje u 22 države članice. To zahtijeva da se ulože primjerena sredstva kako bi se osiguralo kvalitetno donošenje odluka tijekom upravnog postupka. Bez obzira na to, praksa država članica koje već nude tu mogućnost pokazuje da je pružanje besplatne pravne pomoći i zastupanja korisno za osiguravanje kvalitetne pomoći, što omogućuje bolju kvalitetu upravnih odluka uz vjerojatno manji broj žalbi.

- **Maloljetne osobe bez pratnje i podnositelji kojima su potrebna posebna postupovna jamstva**

Prijedlog podržava visoku razinu postupovnih jamstava za ranjive kategorije podnositelja (članak 19.), a posebice za maloljetne osobe bez pratnje (članci 21. i 22.). Da bi se tim podnositeljima jamčio pravedan postupak, potrebno je čim ranije u postupku utvrditi njihove potrebe i pružiti im primjerenu podršku i vodstvo u svim fazama postupka (članak 20. stavak 1.). Kada nije moguće pružiti takvu primjerenu podršku u okviru ubrzanog postupka razmatranja ili postupka na granici, ti se postupci neće primjenjivati (članak 19. stavak 3.).

Što se tiče djece općenito, u primjeni zajedničkog postupka prevladava načelo rukovođenja najboljim interesima djeteta. Sva djeca, bez obzira na dob i imaju li pratnju ili ne, također imaju pravo na osobni intervju, osim ako to očito nije u najboljem interesu djeteta (članak 21. stavci 1. i 2.).

Što se tiče maloljetnih osoba bez pratnje, trebao bi im se čim prije dodijeliti skrbnik, a najkasnije pet radnih dana od trenutka kada maloljetna osoba bez pratnje podnese zahtjev (članak 22. stavak 1.). Razlike u sustavima skrbništva za maloljetne osobe bez pratnje u državama članicama mogu dovesti do nepoštovanja postupovnih jamstava, do toga da se maloljetnim osobama ne pruži primjerena skrb ili da ih se izloži riziku ili nesigurnim situacijama, što ih može navesti da pobjegnu. Ovim se prijedlogom, uzimajući u obzir studiju o skrbništvu nad djecom koju je provela Agencija za temeljna prava,¹³ žele standardizirati prakse povezane sa skrbništvom, kako bi se zajamčilo da se ono diljem Unije dodjeljuje na brz i učinkovit način.

Uloga skrbnika je da pomaže i zastupa maloljetnu osobu bez pratnje kako bi zaštitio najbolje interese djeteta i osigurao njegovu dobrobit u postupku odobrenja međunarodne zaštite. Ondje gdje je to potrebno i moguće u skladu s nacionalnim pravom, skrbnik treba imati poslovnu sposobnost za maloljetnu osobu (članak 4. stavak 2. točka (f)). Da bi se maloljetnim osobama bez pratnje osigurala primjerena podrška, prijedlogom je predviđeno da skrbnik ne bi trebao biti odgovoran za nerazmjerni broj maloljetnih osoba (članak 22. stavak 5. prvi stavak). S

¹³ Izvješće Agencije za temeljna prava o sustavima skrbništva nad djecom kojoj je uskraćena roditeljska skrb u Europskoj uniji s posebnim naglaskom na njihovu ulogu pri reagiranju na trgovinu djecom (listopad 2015.); [http://ec.europa.eu/anti-trafficking/EU+Policy/Guardianship_for_children_deprived_of_parental_care].

obzirom na zadaće i odgovornosti skrbnika, uključujući vremenske rokove za različite postupovne korake iz ove Uredbe, potrebno je da broj predmeta dodijeljenih svakom skrbniku bude razuman i da se prijedlogom predvidi i odgovarajući sustav koji će se primjenjivati za praćenje rada svakog skrbnika (članak 22. stavak 4. drugi stavak).

- **Primjena ubrzanog postupka razmatranja i postupka na granici**

U ovom prijedlogu ubrzani postupak razmatranja postaje obvezan na temelju ograničenog broja razloga povezanih s *prima facie* očito neutemeljenim zahtjevima, primjerice ako podnositelj iznese jasno nedosljedne ili lažne tvrdnje, dovodi nadležna tijela u zabludu lažnim informacijama ili ako dolazi iz sigurne zemlje podrijetla. Na sličan način, zahtjev se treba razmatrati prema ubrzanom postupku razmatranja ako je nedvojbeno podnesen u cilju zloupotrebe, primjerice ako podnositelj želi odgoditi ili ugroziti provedbu odluke o vraćanju ili ako nije zatražio međunarodnu zaštitu u državi članici prvog nezakonitog ulaska ili u državi članici u kojoj zakonito boravi, ili ako je podnositelj čiji se zahtjev razmatra i koji je podnio zahtjev u drugoj državi članici ili koji je na teritoriju druge države članice bez isprave o boravku vraćen u skladu s novim pravilima koja je predložila Komisija na temelju Dublinske uredbe, a da nije dokazao da je njegov propust uzrokovan okolnostima izvan njegove kontrole (članak 40. stavak 1.).

Postupci na granici, koji obično podrazumijevaju primjenu pritvora kroz cijelo trajanje postupka, ostaju neobvezni i mogu se primjenjivati za razmatranje prihvatljivosti ili utemeljenosti zahtjeva po istoj osnovi kao i na temelju ubrzanog postupka razmatranja. Ako se u roku od četiri tjedna ne donese odluka, podnositelj stječe pravo da uđe na to područje i ostane na njemu (članak 41.).

Uzimajući u obzir činjenicu da ubrzani postupak razmatranja sada postaje obvezan, da je u većini slučajeva primjene postupka na granici uključen i pritvor, da je trajanje obaju postupaka kratko i da nema automatskog suspenzivnog učinka nakon donošenja odluke u bilo kojem od tih postupaka, potrebno je da se sva postupovna jamstva primjenjuju na pojedinačnog podnositelja, posebice pravo na saslušanje u osobnom intervjuu, tumačenje i besplatnu pravnu pomoć i zastupanje (članak 40. stavak 1. i članak 41. stavak 1.). Primjena ovih postupaka ograničena je u odnosu na maloljetne osobe bez pratnje (članak 40. stavak 5. i članak 41. stavak 5.) i ne mogu se primjenjivati na podnositelje kojima su potrebna posebna postupovna jamstva ako se tim podnositeljima ne može pružiti primjerena podrška u okviru tih postupaka (članak 19. stavak 3.).

- **Prihvatljivost zahtjeva**

Opće je pravilo da se bi se trebala razmotriti utemeljenost zahtjeva za priznavanjem međunarodne zaštite kako bi se utvrdilo kvalificira li se podnositelj za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji)¹⁴. Nije potrebno razmatrati utemeljenost ako bi se zahtjev trebao proglasiti neprihvatljivim u skladu s ovim prijedlogom.

Ovim prijedlogom predviđeno je da bi kada je primjenjiv bilo koji od razloga za odbijanje utvrđenih u prijedlogu, zahtjev trebao biti odbijen kao neprihvatljiv (članak 36. stavak 1.), a razmatranje tog zahtjeva ne bi trebalo trajati dulje od jednoga mjeseca (članak 34. stavak 1.) Prije određivanja države članice nadležne u skladu s novim pravilima koja je predložila Komisija na temelju Dublinske uredbe, prva država članica u kojoj je podnesen zahtjev trebala bi razmotriti prihvatljivost tog zahtjeva, ako se zemlja koja nije država članica smatra prvom zemljom azila ili sigurnom trećom zemljom za podnositelja. Kako bi se osiguralo djelotvorno funkcioniranje Dublinskog sustava, prijedlogom je predviđeno da razmatranje

¹⁴ ¹⁴SL L [...], [...], str. [...].

osnova povezanih s prvom zemljom azila ili sigurnom trećom zemljom ne bi trebalo trajati dulje od deset radnih dana (članak 34. stavak 1. drugi stavak).

Zahtjev se treba smatrati neprihvatljivim ako je to naknadni zahtjev bez novih relevantnih elemenata ili zaključaka ili ako se zasebni zahtjev koji je podnio supružnik, partner ili maloljetna osoba s pratnjom ne smatra opravdanim (članak 36. stavak 1. točke (c) i (d)).

Osnove povezane s prvom zemljom azila i sigurnom trećom zemljom ne bi se trebale primjenjivati na korisnike supsidijarne zaštite koji će biti preseljeni u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o preseljenju)¹⁵ ako odluče podnijeti zahtjev za status izbjeglica nakon što se nađu na području država članica.

Ti predmeti, na koje se primjenjuje Dublinska uredba, uključujući one kada je druga država članica priznala međunarodnu zaštitu kako je predviđeno predloženom Dublinskom reformom, trebaju se obrađivati u skladu s Dublinskim sustavom (članak 36. stavak 2.).

Gdje je iz *prima facie* procjene vidljivo kako bi zahtjev mogao biti odbijen kao očito neutemeljen, taj se zahtjev može odbiti po toj osnovi bez razmatranja njegove prihvatljivosti.

Uzimajući u obzir činjenicu da je trajanje postupka za utvrđivanje prihvatljivost vrlo kratko te da u određenim slučajevima odluka, poput one koja se donosi u vezi s osnovom povezanom s prvom zemljom azila, nema automatskog suspenzivnog učinka, potrebno je osigurati da pojedinačni podnositelj uživa sva postupovna jamstva, posebice pravo na saslušanje u osobnom intervjuu, tumačenje i besplatnu pravnu pomoć (članak 36. stavak 1.). Međutim, kod tih se postupovnih jamstava dopuštaju iznimke u slučaju naknadnih zahtjeva.

• **Postupanje s naknadnim zahtjevima**

Ovim prijedlogom razjašnjava se i pojednostavnjuje postupak povezan s postupanjem s naknadnim zahtjevima, dok su ponuđeni i alati potrebni za sprječavanje zlorabe mogućnosti koju pružaju naknadni zahtjevi. Naknadni zahtjev je zahtjev koji podnosi isti podnositelj u bilo kojoj državi članici nakon što je prethodni zahtjev odbijen konačnom odlukom (članak 42. stavak 1.). Naknadni zahtjev podvrgava se preliminarnom razmatranju, u kojem će se utvrditi iznosi li podnositelj relevantne nove elemente ili zaključke koji bi mogli značajno povećati njegove izglede za ispunjavanje uvjeta za priznavanje međunarodne zaštite (članak 42. stavak 2.). Ako to nije slučaj, naknadni zahtjev odbacit će se kao neprihvatljiv ili kao očito neutemeljen kada je nedvojbeno bez osnove ili podnesen u cilju zlorabe zbog čega nema realne mogućnosti za uspjeh (članak 42. stavak 5.).

Ovim prijedlogom predviđeno je da se preliminarno razmatranje treba izvršiti na osnovi pismenih podnesaka i osobnog intervjua. Međutim, osobni intervju može biti nepotreban ako je iz pismenih podnesaka vidljivo da u zahtjevu nisu izneseni relevantni novi elementi ili zaključci ili da je jasno neosnovan i nema realne mogućnosti za uspjeh (članak 42. stavak 3.). Nadalje, podnositelj neće uživati besplatnu pravnu pomoć u fazi preliminarnog razmatranja (članak 15. stavak 3. točka (c)).

U slučaju naknadnih zahtjeva nema automatskog suspenzivnog učinka i mogu se učiniti iznimke u odnosu na pravo pojedinca da ostane na području države članice kada je naknadni zahtjev odbijen kao neprihvatljiv ili očito neutemeljen, ili u slučaju drugog ili dodatnih naknadnih zahtjeva, čim se u bilo kojoj državi članici podnese zahtjev nakon donošenja konačne odluke kojom je prethodni naknadni zahtjev odbijen kao neprihvatljiv, neutemeljen ili očito neutemeljen (članak 43.). Komisija ovaj pristup smatra opravdanim s obzirom na to da bi u tom trenutku zahtjev dotičnog podnositelja vjerojatno već bio prethodno razmatran u

¹⁵ SL L [...], [...], str. [...].

upravnom postupku, kao i na sudu, i da bi ondje podnositelj već bio iskoristio postupovna jamstva, uključujući osobni intervju, prijevod i besplatnu pravnu pomoć i zastupanje.

- **Koncepti sigurne zemlje**

U Komunikaciji od 6. travnja 2016. Komisija je smatrala da je ključni aspekt zajedničkog pristupa povezan s primjenom mehanizama „sigurne zemlje”. Posebice, Komisija je najavila da bi se time uskladile postupovne posljedice koncepta i uklonila diskrecijska prava u pogledu njihove upotrebe.

Primjena konceptata prve zemlje azila i sigurne treće zemlje omogućuje da se određeni zahtjevi proglase neprihvatljivima ako bi se zaštita mogla ostvariti u trećoj zemlji (članak 36. stavak 1. točke (a) i (b)). Ta dva koncepta mogu se primjenjivati u odnosu na podnositelja nakon pojedinačnog razmatranja koje je uključivalo intervju za utvrđivanje prihvatljivosti.

Ovaj prijedlog pruža pojašnjenje tih dvaju konceptata. Oba su utemeljena na postojanju dostatne razine zaštite, kako je utvrđeno prijedlogom (članci 44. i 45.). Glavna razlika između tih dvaju konceptata odnosi se na pojedinačnog podnositelja. Dok na temelju koncepta prve zemlje azila podnositelj uživa zaštitu u skladu sa Ženevskom konvencijom ili dostatnu razinu zaštite u toj trećoj zemlji, a i dalje se može koristiti tom zaštitom, na temelju koncepta sigurne treće zemlje postoji mogućnost da podnositelj dobije zaštitu u skladu s temeljnim standardima Ženevske konvencije ili dostatnu razinu zaštite u skladu s ovim prijedlogom. Ta je razlika razlog zašto je ovim prijedlogom, kao i prema trenutačnom zakonodavnom okviru, predviđen automatski suspenzivni učinak žalbe u odnosu na neku odluku donesenu po osnovi sigurne treće zemlje, ali ne po osnovi prve zemlje azila (članak 53. stavak 2. točka (b)). Smatra se da je kod primjene koncepta sigurne treće zemlje rizik od moguće povrede članka 3. Europske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) veći te stoga suspenzivni učinak žalbe ostaje potreban da bi se osigurao učinkovit pravni lijek u skladu s člankom 13. EKLJP-a.

U vezi s konceptom sigurne treće zemlje, u svojoj Komunikaciji od 10. veljače 2016.¹⁶ Komisija je potaknula sve države članice da predvide i zahtijevaju njegovu primjenu u svojim nacionalnim zakonodavstvima. U ovom prijedlogu Komisija predlaže pristup njegovoj primjeni usklađen na razini EU-a, uz potpuno poštovanje međunarodnih obveza iz Povelje, EKLJP-a i Ženevske konvencije, čime bi se jamčilo da se u svim državama članicama primjenjuje na jednak način, te predlaže da se na razini Unije trebaju imenovati sigurne treće zemlje uz pomoć buduće izmjene ove Uredbe na temelju uvjeta propisanih ovom Uredbom i nakon provođenja detaljne procjene utemeljene na dokazima koja uključuje temeljito istraživanje i opsežno savjetovanje s državama članicama i relevantnim dionicima (članak 46.). Međutim, koncept sigurne treće zemlje u pojedinačnim se slučajevima može primijeniti i izravno na temelju uvjeta propisanih uredbom.

Primjena koncepta sigurne zemlje podrijetla omogućuje državi članici da razmotri zahtjev na temelju oborive pretpostavke da je podnositeljeva zemlja podrijetla sigurna. Primjenom ovog koncepta omogućuje se obrada zahtjeva u skladu s ubrzanim postupkom razmatranja (članak 40. stavak 1. točka (e)), a ako je zahtjev po toj osnovi odbijen kao očito neutemeljen, nema automatskog suspenzivnog učinka žalbe (članak 53. stavak 2. točka (a)).

U rujnu 2015. Komisija je predložila donošenje Uredbe o utvrđivanju zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla¹⁷, da bi se olakšala brza obrada zahtjeva osoba iz tih zemalja¹⁸.

¹⁶ COM(2016) 85 final.

¹⁷ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja porijekla za potrebe Direktive 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite i o izmjeni Direktive 2013/32/EU (COM(2015) 452 final).

Komisija smatra da bi zajednički popis EU-a sigurnih zemalja podrijetla trebao biti sastavni dio ovog nacrtu Uredbe. Iz tog je razloga u ovaj prijedlog uključen Komisijin prijedlog Uredbe o uspostavljanju zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla, uključujući isti popis zemalja utemeljen na jednakim opravdanjima kao i u tom prijedlogu, uz manje izmjene teksta kojima se uzimaju u obzir rasprave među suzakonodavcima koje su u tijeku (članak 48.). Kada suzakonodavci postignu sporazum oko prijedloga Komisije o utvrđivanju zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla, taj bi se prijedlog trebao prihvatiti. Konačni tekst te nove Uredbe zatim bi trebalo uključiti u Uredbu o postupcima azila prije njezinog donošenja, a Uredba o utvrđivanju zajedničkog popisa sigurnih država podrijetla trebala bi se staviti izvan snage.

Cilj je postizanje potpuno usklađenih popisa sigurnih zemalja podrijetla i sigurnih trećih zemalja na razini Unije, na temelju prijedloga Komisije, uz pomoć Agencije Europske unije za azil. Iz tog razloga ovaj prijedlog sadržava klauzulu o isteku, pri čemu bi države članice trebale zadržati nacionalne popise sigurnih zemalja podrijetla ili sigurnih trećih zemalja najdulje pet godina od stupanja na snagu ovog nacrtu Uredbe (članak 50. stavak 1.).

• **Pravo na učinkovit pravni lijek**

Kao opće pravilo, da bi podnositelj mogao ostvariti pravo na učinkovit pravni lijek, ima pravo na ostanak sve do isteka vremenskog roka za podnošenje žalbe u prvom stupnju te, u slučaju kada podnositelj ostvaruje to pravo, u očekivanju ishoda pravnog lijeka (članak 54. stavak 1.). Suspenzivni učinak žalbe samo u ograničenim slučajevima možda neće biti automatski, a tada bi dotični podnositelj morao zatražiti od suda da obustavi izvršenje odluke o vraćanju ili bi sud na vlastitu inicijativu donio odluku u tu svrhu. Ako je neki zahtjev odbijen kao očito neutemeljen ili neutemeljen u predmetima podvrgnutim ubrzanom postupku razmatranja ili postupku na granici, kao neprihvatljiv jer podnositelj dolazi iz prve zemlje azila ili je riječ o naknadnom zahtjevu, ako je zahtjev odbijen zbog izričitog povlačenja ili odustanka, sud na temelju podnositeljeva zahtjeva ili na temelju svoje odluke po službenoj dužnosti o obustavi izvršenja odluke o vraćanju (članak 54. stavak 2.). Kada podnositelj podnese dodatnu žalbu na odluku o prvoj ili kasnijoj žalbi, on u načelu nema pravo ostanaka na području država članica (članak 54. stavak 5.).

Kada se učini iznimka u pogledu prava na pravni lijek s automatskim suspenzivnim učinkom, podnositelju se trebaju na primjeren način jamčiti prava tako što će mu se omogućiti potrebno tumačenje i pravna pomoć, kao i ostavljanjem dovoljno vremena podnositelju da se pripremi i podnese svoj zahtjev sudu. Nadalje, kao što je zaključio Europski sud za ljudska prava (ESLJP) u predmetu *M. S. S. protiv Belgije i Grčke*,¹⁹ u takvom bi okviru sud trebao biti u mogućnosti razmotriti negativnu odluku nadležnog tijela u pogledu činjeničnih i pravnih pitanja. U tim slučajevima, uzimajući u obzir odluku ESLJP-a u predmetu *I. M. protiv Francuske*²⁰ i odluku Suda Europske unije u predmetu *Dörr*,²¹ te s obzirom na stroge vremenske rokove za podnošenje žalbe, Komisija predlaže proširenje jamstava, koja su u Direktivi o postupcima azila bila primjenjiva jedino na postupak na granici, na sve slučajeve u kojima je podnositelj obavezan posebno zatražiti privremenu zaštitu (članak 54. stavak 3.). Podnositelju bi trebalo dopustiti ostanak na tom području dok iščekuje ishod postupka u

¹⁸ Predloženi zajednički popis EU-a sigurnih zemalja podrijetla sadržava Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, bivšu jugoslavensku republiku Makedoniju, Kosovo, Crnu Goru, Srbiju i Tursku.

¹⁹ Presuda ESLJP-a (Veliko vijeće) od 21. siječnja 2011., *M. S. S. protiv Belgije i Grčke* (Zahtjev br. 30696/09).

²⁰ Presuda ESLJP-a (Peto vijeće) od 2. veljače 2012., *I. M. protiv Francuske* (Zahtjev br. 9152/09).

²¹ Presuda Suda Europske unije, *Dörr*, C-136/03.

kojem će se odlučiti može li ostati ili ne. Međutim, ta se odluka treba donijeti u roku od jednog mjeseca od podnošenja žalbe (članak 54. stavak 4.).

- **Oduzimanje međunarodne zaštite**

U svom prijedlogu Uredbe o kvalifikaciji Komisija predlaže jačanje pravila o preispitivanju statusa, radi provjere jesu li kriteriji prihvatljivosti i dalje ispunjeni, uvođenjem sustavnih i redovitih provjera. Takve provjere provodit će se kada postoji znatna relevantna promjena situacije u zemlji podrijetla, o kojoj govore informacije o državi podrijetla na razini Unije i zajednička analiza koju priprema Agencija Europske unije za azil, te kada se boravišne dozvole obnavljaju prvi put za izbjeglice, te prvi i drugi put za korisnike supsidijarne zaštite. Nadležna će tijela opozvati, ukinuti ili odbiti obnoviti status ako više ne postoji potreba za zaštitom ili ako se pojavi osnova za isključenje nakon što je zaštita priznata. Postupak oduzimanja međunarodne zaštite u ovom prijedlogu ostaje najvećim dijelom nepromijenjen ako se uspoređuje s trenutačnim zakonodavnim okvirom. Međutim, s obzirom na predloženu redovitu provjeru statusa, smatralo se potrebnim pojačati postupovna jamstva za pojedince pružanjem mogućnosti da iznesu svoj slučaj u osobnom intervjuu, a ne samo pismenim podnescima, kao što je to trenutačno slučaj, te osiguravanjem potrebnog tumačenja (članak 52. stavak 1. točka (b) i članak 52. stavak 4.). Pojedinci će i dalje uživati pravo na besplatnu pravnu pomoć i zastupanje (članak 52. stavak 4.).

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

Uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno članak 78. stavak 2. točku (d),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,

u skladu s redovitim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Cilj je ove Uredbe racionalizacija, pojednostavnjenje i usklađivanje postupovnih mehanizama država članica utvrđivanjem zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji. Da bi se taj cilj postigao, provodi se veći broj suštinskih izmjena Direktive 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća²², a tu bi Direktivi trebalo staviti izvan snage i zamjeniti Uredbom. Upućivanja na Direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu.
- (2) Zajednička politika o azilu, uključujući zajednički europski sustav azila utemeljen na potpunoj i inkluzivnoj primjeni Ženevske konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je izmijenjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967. (Ženevska konvencija), sastavni je dio cilja Europske unije u pogledu postupnog utvrđivanja područja slobode, sigurnosti i pravde otvorenog za one koji, prisiljeni okolnostima, na zakonit način traže zaštitu u Uniji. Takva bi se politika trebala temeljiti na načelu solidarnosti i poštene podjele odgovornosti, uključujući i financijske posljedice, između država članica.
- (3) Zajednički europski sustav azila utemeljen je na zajedničkim standardima za postupke odobravanja azila, priznavanje i zaštitu koji se pružaju na razini Unije, uvjetima prihvata i sustavu kojim se određuje država članica nadležna za tražitelje azila. Bez obzira na napredak koji je dosad postignut u postupnom razvoju zajedničkog europskog sustava azila, još uvijek postoje značajne razlike među državama članicama u odnosu na vrste postupaka kojima se koriste, stope priznavanja, vrstu zaštite koja se priznaje, razinu materijalnih uvjeta prihvata i pogodnosti koje se pružaju podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu i njezinim korisnicima. Ove razlike važni su pokretači sekundarnih kretanja i potkopavaju cilj jamstva da se u zajedničkom europskom sustavu azila jednako postupa sa svim podnositeljima bez obzira na to u kojem su dijelu Unije podnijeli zahtjev.

²²

Direktiva 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (preinaka) (SL L 180, 29.6.2013., str. 60.).

- (4) U Komunikaciji od 6. travnja 2016.²³ Komisija je odredila svoje mogućnosti za poboljšanje zajedničkog europskog sustava azila, a to su utvrđivanje održivog i pravednog sustava za određivanje koja je država članica nadležna za tražitelje azila, jačanje sustava Eurodac, postizanje veće konvergencije u sustavu azila EU-a, sprječavanje sekundarnih kretanja unutar Unije, te za novi mandat Agencije Europske unije za azil. Ta je Komunikacija u skladu s pozivima Europskog vijeća od 18. i 19. veljače 2016.²⁴ na postizanje napretka u vezi s reformiranjem postojećeg okvira EU-a, kako bi se osigurala humana i djelotvorna politika azila. U njoj se predlažu i daljnji koraci u skladu s cjelovitim pristupom migraciji koji je Europski parlament utvrdio u svojem izvješću o inicijativi od 12. travnja 2016.
- (5) Da bi zajednički europski sustav azila dobro funkcionirao, potrebno je postići znatan napredak u pogledu konvergentnosti nacionalnih sustava azila. Postupci azila u svim državama članicama koji su trenutačno različiti trebaju se zamijeniti zajedničkim postupkom priznavanja i oduzimanja međunarodne zaštite, primjenjivim u svim državama članicama u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX Europskog parlamenta i Vijeća (Uredba o kvalifikaciji)²⁵ kojim bi se osigurala pravodobnost i učinkovitost postupka. Zahtjevi za međunarodnu zaštitu državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva trebaju se razmatrati u postupku u kojem se primjenjuju ista pravila, bez obzira na državu članicu u kojoj se zahtjev podnosi, kako bi se osiguralo pravično postupanje u obradi zahtjeva za međunarodnu zaštitu te jasnoća i pravna sigurnost za podnositelje.
- (6) Zajedničkim postupkom priznavanja i oduzimanja međunarodne zaštite trebala bi se ograničiti sekundarna kretanja podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu među državama članicama, u mjeri u kojoj su takva kretanja izazvana razlikama u pravnim okvirima, tako što će se trenutačne diskrecijske odredbe zamijeniti usklađenim pravilima, dok će se prava i obveze podnositelja, kao i posljedice nepoštovanja tih obveza, pojasniti i uvesti će se jednaki uvjeti za primjenu Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji) u državama članicama.
- (7) Ta bi se Uredba trebala primjenjivati na sve zahtjeve za međunarodnu zaštitu podnesene na području država članica, uključujući one podnesene na vanjskoj granici, u teritorijalnim vodama ili u tranzitnim zonama država članica, kao i na oduzimanje međunarodne zaštite. Osobe koje zahtijevaju međunarodnu zaštitu, a nalaze se u teritorijalnim vodama države članice, trebale bi se iskrcati na kopno i njihovi se zahtjevi trebaju razmatrati u skladu s ovom Uredbom.
- (8) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati na zahtjeve za međunarodnu zaštitu u postupku u kojem se razmatra kvalificiraju li se podnositelji kao korisnici međunarodne zaštite u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji). Osim međunarodne zaštite, države članice mogu, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, priznati druge nacionalne humanitarne statuse onima koji se ne kvalificiraju za status izbjeglica ili status supsidijarne zaštite. U svrhu racionalizacije postupaka u državama članicama, države članice trebale bi imati mogućnost primjene ove Uredbe i na zahtjeve za bilo koju od tih drugih vrsta zaštite.
- (9) U odnosu na postupanje s osobama koje ulazi u područje primjene ove Uredbe, države članice imaju obveze na temelju instrumenata međunarodnog prava kojima su obvezane.

²³ COM(2016) 197 final.

²⁴ EUCO 19.2.2016., SN 1/16.

²⁵ SL L [...], [...], str. [...].

- (10) Sredstva Fonda za azil, migracije te integraciju trebala bi se mobilizirati radi pružanja primjerene potpore nastojanjima država članica oko primjene ove Uredbe, posebice onim državama članicama čiji su sustavi azila i prihvata suočeni sa specifičnim i nerazmjernim pritiscima.
- (11) Agencija Europske unije za azil trebala bi pružiti državama članicama potrebnu operativnu i tehničku pomoć u primjeni ove Uredbe, posebice angažiranjem stručnjaka koji će pomoći nacionalnim tijelima u prihvatu, evidentiranju i razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu, kao i pružanjem ažuriranih informacija o trećim zemljama, uključujući informacije o zemlji podrijetla i smjernice o situaciji u određenim zemljama podrijetla. Pri primjeni ove Uredbe države članice trebale bi uzeti u obzir operativne standarde, pokazatelje, smjernice i primjere najboljih praksi koje je razvila Agencija Europske unije za azil.
- (12) U interesu ispravnog priznavanja osoba kojima je potrebna zaštita kao izbjeglica u smislu članka 1. Ženevske konvencije ili kao osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu, svaki bi podnositelj trebao imati učinkovit pristup postupku, mogućnost da surađuje i na ispravan način komunicira s nadležnim tijelima, kako bi iznio relevantne činjenice svog predmeta, kao i dostatna postupovna jamstva da može slijediti svoj predmet kroz sve faze postupka.
- (13) Podnositelju treba pružiti stvarnu priliku da pred nadležnim tijelom iznese sve relevantne elemente kojima raspolaže. Iz tog bi razloga podnositelj trebao, uz ograničen broj iznimaka, uživati pravo da bude saslušan u osobnom intervjuu za utvrđivanje prihvatljivosti ili o osnovanosti svjeg zahtjeva, prema potrebi. Da bi se pravo na osobni intervju moglo ostvariti, podnositelj bi trebao dobiti pomoć tumača, kao i priliku da ponudi sveobuhvatna objašnjenja u vezi s razlozima svjeg zahtjeva. Podnositelj bi trebao dobiti dovoljno vremena da se pripremi i posavjetuje sa svojim pravnim savjetnikom, a tijekom intervjua može dobiti pomoć pravnog savjetnika. Osobni intervju trebao bi se voditi u uvjetima kojima se osigurava odgovarajuća povjerljivost, kao i s primjereno obučanim i kompetentnim osobljem, uključujući, ondje gdje je to potrebno, osoblje tijela drugih država članica ili stručnjake koje je dodijelila Agencija Europske unije za azil. Osobni intervju može se izostaviti jedino ako se ovlašteno tijelo sprema donijeti pozitivnu odluku o zahtjevu ili je mišljenja da podnositelj nije sposoban ili u stanju da bude ispitan uslijed trajnih okolnosti izvan njegove kontrole. S obzirom na to da je osobni intervju neophodan dio razmatranja zahtjeva, intervju bi se trebao snimati, a podnositelji i njihovi pravni savjetnici trebali bi imati pristup snimci, kao i izvješću ili transkriptu intervjua, prije nego što nadležno tijelo donese odluku ili, u slučaju ubrzanog postupka razmatranja, istodobno s donošenjem odluke.
- (14) U interesu je kako država članica tako i podnositelja zahtjeva da pružanjem kvalitetnih informacija i pravne podrške osiguraju ispravno priznavanje potreba za međunarodnom zaštitom već u fazi upravnog postupka, što će dovesti do djelotvornijeg i kvalitetnijeg donošenja odluka. U tu bi svrhu pristup pravnoj pomoći i zastupanju trebao biti sastavni dio zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu. Da bi se osigurala učinkovita zaštita podnositeljevih prava, posebice prava na obranu i načela pravednosti, te da bi se osigurala ekonomičnost postupka, podnositelji bi trebali, na svoj zahtjev i prema uvjetima utvrđenima ovom Uredbom, dobiti besplatnu pravnu pomoć i zastupanje tijekom upravnog postupka te u žalbenom postupku. Besplatnu pravnu pomoć i zastupanje trebale bi pružati osobe koje su prema nacionalnom pravu za to ovlaštene.

- (15) Određeni podnositelji mogli bi imati potrebu za posebnim postupovnim jamstvima zbog, među ostalim, svoje dobi, spola, seksualne orijentacije, spolnog identiteta, invaliditeta, teške bolesti, psihičkih poremećaja ili kao posljedice mučenja, silovanja ili drugih ozbiljnih oblika psihološkog, fizičkog, seksualnog ili rodno uvjetovanog nasilja. Potrebno je na sustavan način procijeniti jesu li dotičnom podnositelju potrebna posebna postupovna jamstva i čim ranije identificirati te podnositelje, od trenutka podnošenja zahtjeva i prije donošenja odluke.
- (16) Da bi se osiguralo da se podnositelji kojima su potrebna posebna postupovna jamstva čim prije identificiraju, osoblje tijela nadležnih za prihvrat i evidentiranje zahtjeva trebalo bi biti primjereno obučeno za otkrivanje znakova ranjivosti i trebalo bi u tu svrhu dobiti odgovarajuće upute. Dodatne mjere za identifikaciju i dokumentaciju simptoma i znakova mučenja ili drugih ozbiljnih činova fizičkog ili psihološkog nasilja, uključujući djela seksualnog nasilja, u postupcima na koje se odnosi ova Uredba trebale bi se, među ostalim, temeljiti na Priručniku o učinkovitoj istrazi i dokumentiranju mučenja i drugog okrutnog, nehumanog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (Protokol iz Istanbula).
- (17) Podnositeljima za koje je utvrđeno da trebaju posebna postupovna jamstva treba se pružiti odgovarajuća podrška, uključujući dovoljno vremena kako bi se stvorili uvjeti potrebni za učinkovit pristup postupcima i za iznošenje elemenata koji su im potrebni da bi potkrijepili svoje zahtjeve za međunarodnu zaštitu. Kada nije moguće pružiti primjerenu podršku u okviru ubrzanog postupka razmatranja ili postupka na granici, podnositelj kojem su potrebna posebna postupovna jamstva treba se izuzeti iz tih postupaka. Potreba za posebnim postupovnim jamstvima koja su takve naravi da mogu spriječiti primjenu ubrzanog postupka ili postupka na granici trebala bi također značiti da su podnositelju zahtjeva osigurana dodatna jamstva kada njegova žalbanema automatski suspenzivni učinak, kako bi pravni lijek u njegovim posebnim okolnostima bio učinkovit.
- (18) S ciljem osiguravanja suštinske jednakosti između ženskih i muških podnositelja zahtjeva, postupci razmatranja trebaju biti rodno osviješteni. Posebice, osobni intervjui trebali bi biti organizirani na način koji omogućava i muškim i ženskim podnositeljima zahtjeva da slobodno govore o svojim iskustvima u slučajevima rodno uvjetovanog progona. U tu bi svrhu ženama trebalo omogućiti da ih se ispita odvojeno od supružnika, partnera ili drugih članova obitelji. Kad je to moguće, ženama i djevojčicama trebalo bi dodijeliti ženske tumače i ispitivače. Zdravstvene preglede žena i djevojčica trebali bi obavljati ženski liječnici, posebice uzimajući u obzir da je podnositeljica možda bila žrtva rodno uvjetovanog nasilja. Složenost zahtjeva povezanih sa spolom posebno treba uzeti u obzir u postupcima utemeljenim na konceptu prve zemlje azila, konceptu sigurne treće zemlje, konceptu sigurne zemlje podrijetla i kod naknadnih zahtjeva.
- (19) Ako se u okviru razmatranja zahtjeva pretražuje podnositelj zahtjeva, taj pregled treba obavljati osoba istog spola. To ne dovodi u pitanje pregled koji se u skladu s nacionalnim pravom provodi iz sigurnosnih razloga.
- (20) Pri primjeni ove Uredbe primarni bi cilj država članica trebala biti zaštita interesa djeteta, u skladu s člankom 24. Povelje te Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989. godine. U ocjenjivanju najboljeg interesa djeteta, države članice trebale bi posebno uzeti u obzir dobrobit maloljetnika i njegov socijalni razvoj, uključujući okruženje iz kojeg dolazi. S obzirom na članak 12. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta koji se odnosi na pravo djeteta na saslušanje,

ovlašteno tijelo pružit će maloljetnoj osobi mogućnost osobnog intervjua, osim ako to očito nije u najboljem interesu maloljetne osobe.

- (21) Zajedničkim postupkom postiže se racionalizacija vremenskih rokova u kojim pojedinac može pristupiti postupku, rokova u kojima će nadležno tijelo razmotriti zahtjev, kao i u kojima će pravosudna tijela razmotriti žalbe prvog stupnja. Dok bi nerazmjern broj istodobnih zahtjeva mogao uzrokovati rizik odgode pristupa postupku i razmatranja zahtjeva, povremeno će možda biti potrebna određena mjera fleksibilnosti da bi se rokovi iznimno produžili. Međutim, da bi se osigurala učinkovitost procesa, produženje tih rokova trebalo bi biti krajnja mjera, s obzirom na to da bi države članice trebale redovito preispitivati svoje potrebe da bi održale djelotvoran sustav azila, uključujući i pripremanjem kriznih planova ondje gdje je to potrebno, te uzimajući u obzir da bi Agencija Europske unije za azil trebala pružiti državama članicama potrebnu operativnu i tehničku pomoć. Kada države članice predviđaju da neće moći ispoptovati propisane vremenske rokove, trebale bi zatražiti pomoć od Agencije Europske unije za azil. Kada takav zahtjev nije podnesen, a uslijed nerazmjernog pritiska sustav azila neke države članice postane neučinkovit do te mjere da ugrožava funkcioniranje zajedničkog europskog sustava azila, Agencija može, na temelju provedbene odluke Komisije, poduzeti mjere za pružanje potpore toj državi članici.
- (22) Pristup zajedničkom postupku treba se sastojati od triju koraka, a to su sastavljanje, evidentiranje i podnošenje zahtjeva. Sastavljanje zahtjeva prvi je korak kojim se pokreće primjena ove Uredbe. Smatra se da su državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva podnijeli zahtjev ako zatraže međunarodnu zaštitu od neke države članice. Ta se želja može izraziti u bilo kojem obliku i podnositelj ne mora nužno upotrebljavati određene riječi poput međunarodne zaštite, azila ili supsidijarne zaštite. Definirajući element trebala bi biti činjenica da su državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva izrazili strah od progona ili ugroze života te teških povreda i ozljeda nakon povratka u državu podrijetla, ili u slučaju osobe bez državljanstva, u zemlju prethodnog uobičajenog boravišta. U slučaju dvojbi može li se određena izjava protumačiti kao zahtjev za međunarodnu zaštitu, državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva treba izričito pitati traži li međunarodnu zaštitu. Podnositelj bi trebao uživati prava iz ove Uredbe i Direktive XXX/XXX/EU (Direktiva o uvjetima prihvata)²⁶ čim podnese zahtjev.
- (23) Zahtjev bi se trebao evidentirati čim se podnese. U ovoj fazi, tijela nadležna za prihvati i evidentiranje zahtjeva, uključujući graničnu policiju, policijske službenike, tijela nadležna za useljavanje i tijela nadležna za objekte za zadržavanje trebala bi evidentirati zahtjev zajedno s osobnim podacima o dotičnom podnositelju. Ta bi tijela trebala obavijestiti podnositelja o njegovim pravima i obvezama, kao i o posljedicama koje će pretrpjeti ako ne poštuje te obveze. Podnositelj bi trebao dobiti dokument kojim se potvrđuje da je zahtjev podnesen. Rok za podnošenje zahtjeva počinje teći od trenutka kada je zahtjev evidentiran.
- (24) Podnošenje zahtjeva čin je kojim se formalizira zahtjev za međunarodnu zaštitu. Podnositelj bi trebao dobiti potrebne informacije o tome kako i gdje da podnese svoj zahtjev te bi mu se trebala pružiti stvarna prilika da to i učini. U ovoj fazi on mora predložiti sve elemente koji su mu na raspolaganju, a potrebni su da bi se zahtjev potkrijepio i upotpunio. Rok za upravni postupak počinje teći od trenutka kada je zahtjev podnesen. U to vrijeme, podnositelj bi trebao dobiti dokument kojim se

²⁶

SL L [...], [...], str. [...].

potvrđuje njegov status podnositelja zahtjeva, a koji bi trebao ostati valjan dok je god važeće njegovo pravo da ostane na području države članice nadležne za razmatranje zahtjeva.

- (25) Podnositelj bi trebao biti ispravno i pravodobno upoznat sa svojim pravima i obvezama, i to na jeziku koji razumije ili je razumno očekivati da ga razumije. Uzimajući u obzir da se, kada, primjerice, podnositelj odbije surađivati s nacionalnim tijelima uskraćivanjem elemenata potrebnih za razmatranje zahtjeva te otisaka prstiju ili prikaza lica ili ne podnese zahtjev unutar utvrđenog vremenskog roka, zahtjev može odbiti zbog odustanka, potrebno je da podnositelj bude upoznat s posljedicama neispunjenja tih obveza.
- (26) Da bi moglo ispuniti svoje obveze iz ove Uredbe, osoblje tijela nadležnih za zaprimanje i evidentiranje zahtjeva trebalo bi raspolagati odgovarajućim znanjem i proći potrebnu obuku iz područja međunarodne zaštite, također uz potporu Agencije Europske unije za azil. Trebaju dobiti i odgovarajuća sredstva i upute koji će im omogućiti da učinkovito izvršavaju svoje zadatke.
- (27) S ciljem olakšavanja pristupa postupku na graničnim prijelazima i u objektima za zadržavanje, potrebno je pružiti informacije o mogućnosti podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. U okviru tumačenja trebalo bi osigurati temeljnu komunikaciju koja je potrebna da bi nadležna tijela razumjela žele li osobe podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu.
- (28) Ovom bi se Uredbom trebala predvidjeti mogućnost da podnositelji podnesu zahtjev u ime svog supružnika, partnera u stabilnom i trajnom odnosu te uzdržavanih odraslih ili maloljetnih osoba. Ova mogućnost omogućuje zajedničko razmatranje tih zahtjeva. Pravo svakog pojedinca da zatraži međunarodnu zaštitu zajamčeno je činjenicom da ako podnositelj ne podnese zahtjev u ime supružnika, partnera ili uzdržavane odrasle ili maloljetne osobe unutar vremenskog roka koji je utvrđen za podnošenje zahtjeva, supružnik ili partner to i dalje može učiniti u vlastito ime, a uzdržavanoj odrasloj ili maloljetnoj osobi trebalo bi u tome pomoći tijelo odlučivanja. Međutim, ako zasebni zahtjev nije opravdan, trebao bi se smatrati neprihvatljivim.
- (29) Da bi se osiguralo da se maloljetnim osobama bez pratnje omogući učinkovit pristup postupku, uvijek bi im se trebao dodijeliti skrbnik. Skrbnik bi trebao biti osoba ili predstavnik neke organizacije imenovan da pomaže i vodi maloljetnu osobu kroz postupak, kako bi zaštitio najbolje interese djeteta i osigurao njegovu dobrobit. Ondje gdje je to potrebno, skrbnik treba imati poslovnu sposobnost za maloljetnu osobu. Da bi se maloljetnim osobama bez pratnje omogućila učinkovita podrška, skrbnici ne bi trebali biti zaduženi za nerazmjeran broj takvih maloljetnih osoba u isto vrijeme. Države članice trebale bi imenovati subjekte ili osobe odgovorne za podršku, nadzor i praćenje skrbnika u izvršavanju njihovih zadataka. Maloljetna osoba bez pratnje trebala bi podnijeti zahtjev u svoje vlastito ime ili preko skrbnika. Radi zaštite prava i postupovnih jamstava maloljetne osobe bez pratnje, rok u kojem može podnijeti zahtjev treba početi teći od trenutka kada mu je dodijeljen skrbnik i oni se susretnu. Kada skrbnik ne podnese zahtjev unutar utvrđenog roka, maloljetna osoba bez pratnje trebala bi dobiti mogućnost da podnese zahtjev u svoje ime uz pomoć tijela odlučivanja. Činjenica da je maloljetna osoba bez pratnje odlučila podnijeti zahtjev u svoje vlastito ime ne sprječava da joj bude dodijeljen skrbnik.
- (30) Da bi se podnositeljima jamčila njihova prava, odluke o svim zahtjevima za međunarodnu zaštitu trebaju se donositi na temelju činjenica, objektivno, nepristrano i na pojedinačnoj osnovi nakon pomnog razmatranja kod kojeg su uzeti u obzir svi

elementi koje je iznio podnositelj i specifične okolnosti podnositelja. Da bi se osiguralo pomno razmatranje zahtjeva, nadležno tijelo trebalo bi uzeti u obzir relevantne, točne i aktualne informacije u vezi sa situacijom u podnositeljevoj zemlji podrijetla koje je dobilo od Agencije Europske unije za azil te iz drugih izvora, poput visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice. Nadležno tijelo trebalo bi uzeti u obzir i sve relevantne zajedničke analize informacija o zemlji podrijetla koje je izradila Agencija Europske unije za azil. Svaka odgoda završetka postupka trebala bi u potpunosti biti u skladu s obvezama država članica iz Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji) i s pravom na dobru upravu, ne dovodeći u pitanje učinkovitost i pravednost postupka na temelju ove Uredbe.

- (31) Da bi se jamčilo ostvarenje podnositeljevih prava, odluka o njegovom zahtjevu treba se donijeti u pismenom obliku. Kada je donesena odluka da se ne priznaje međunarodna zaštita, podnositelj bi trebao doznati razloge te odluke i informacije o posljedicama odluke, kao i način na koji može osporavati tu odluku. Ne dovodeći u pitanje podnositeljevo pravo na ostanak niti načelo zabrane vraćanja, takva odluka mogla bi sadržavati odluku o vraćanju, izdanu u skladu s člankom 6. Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, ili bi se te dvije odluke mogle zajedno donijeti.²⁷
- (32) Potrebno je da odluke o svim zahtjevima za međunarodnu zaštitu donose tijela čije osoblje ima odgovarajuće znanje i potrebnu izobrazbu u području međunarodne zaštite te da provode svoje aktivnosti uz dužno poštovanje primjenjivih etičkih načela. To bi se trebalo primjenjivati na osoblje tijela iz drugih država članica i stručnjake koje je dodijelila Agencija Europske unije za azil kako bi pomogla ovlaštenom tijelu države članice u razmatranju zahtjeva za međunarodnom zaštitom.
- (33) Ne dovodeći u pitanje razmatranje zahtjeva na primjeren i cjelovit način, u interesu je država članica i podnositelja da se odluka donese čim prije. Trebaju se odrediti najdulji mogući rokovi za trajanje upravnog postupka, kao i za prvi stupanj žalbe radi racionaliziranja postupka za međunarodnu zaštitu. Na taj bi način podnositelji trebali biti u stanju dobiti odluku o svom zahtjevu u najkraćem mogućem vremenu u svim državama članicama, čime se osigurava brz i učinkovit postupak.
- (34) Da bi se smanjilo cjelokupno trajanje postupaka u nekim predmetima, države članice trebaju imati mogućnost da u skladu sa svojim nacionalnim potrebama daju prednost nekim zahtjevima tako da ih razmatraju prije zahtjeva koji su ranije podneseni, ali ne odstupajući od uobičajenih i važećih postupovnih rokova, načela i jamstava.
- (35) Prije određivanja države članice nadležne u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX Europskog parlamenta i Vijeća (Dublinska uredba),²⁸ prva država članica u kojoj je podnesen zahtjev trebala bi razmotriti prihvatljivost tog zahtjeva ako se zemlja koja nije država članica smatra prvom zemljom azila ili sigurnom trećom zemljom za podnositelja. Osim toga, zahtjev se treba smatrati neprihvatljivim kada je to naknadni zahtjev bez novih relevantnih elemenata ili zaključaka i kada se zasebni zahtjev koji je podnio supružnik, partner, uzdržavana odrasla ili maloljetna osoba ne smatra opravdanim.
- (36) Koncept prve zemlje azila trebao bi se primijeniti kao osnova za neprihvatljivost kada se može razumno pretpostaviti da bi druga zemlja priznala zaštitu u skladu s temeljnim

²⁷ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

²⁸ SL L [...], [...], str. [...].

standardima Ženevske konvencije ili da bi podnositelj u toj zemlji dobio dostatnu razinu zaštite. Posebice, države članice ne bi trebale razmatrati utemeljenost zahtjeva kada je prva zemlja azila podnositelju priznala status izbjeglice ili dostatnu razinu zaštite na neki drugi način. Države članice trebale bi djelovati po toj osnovi jedino ako su uvjerene, uključujući, gdje je to potrebno ili prikladno, na temelju osiguranja koja su dobile od dotične treće zemlje, da podnositelj uživa te će i dalje uživati zaštitu u toj zemlji u skladu sa Ženevskom konvencijom ili je uživao i nastaviti će uživati dostatnu mjeru zaštite na drugi način, posebice u odnosu na pravo na zakonito boravište, odgovarajući pristup tržištu rada, objektima za prihvatanje, zdravstvenoj skrbi i obrazovanju te pravo na spajanje obitelji u skladu s međunarodnim standardima ljudskih prava.

- (37) Koncept sigurne treće zemlje trebao bi se primjenjivati kao osnova za neprihvatljivost kada je razumno za očekivati da će podnositelj, zbog povezanosti s trećom zemljom, uključujući i onu kroz koju je putovao, zatražiti zaštitu u toj zemlji i ako postoji osnova za vjerovanje da će podnositelj biti primljen ili ponovno primljen u tu zemlju. Države članice trebale bi djelovati po toj osnovi jedino u slučajevima ako su uvjerene, uključujući, gdje je to potrebno ili prikladno, na temelju osiguranja koja su dobile od dotične treće zemlje da će podnositelj imati mogućnost primiti zaštitu u skladu s temeljnim standardima Ženevske konvencije ili će uživati dostatnu mjeru zaštite, posebice u odnosu na pravo na zakonito boravište, odgovarajući pristup tržištu rada, objektima za prihvatanje, zdravstvenoj skrbi i obrazovanju, te pravo na spajanje obitelji u skladu s međunarodnim standardima ljudskih prava.
- (38) Da bi se utvrdilo kvalificira li se podnositelj za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji), trebalo bi razmotriti utemeljenost zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Nije potrebno razmatrati utemeljenost u slučajevima kada bi se zahtjev trebao proglasiti neprihvatljivim u skladu s ovom Uredbom. Međutim, kada je iz *prima facie* procjene vidljivo kako bi zahtjev mogao biti odbijen kao očito neutemeljen, taj se zahtjev može odbiti po toj osnovi bez razmatranja njegove prihvatljivosti.
- (39) Razmatranje zahtjeva trebalo bi ubrzati i završiti u roku od najviše dva mjeseca u onim slučajevima kada je zahtjev očito neutemeljen jer je podnesen u cilju zlopotrebe, uključujući slučajeve kada podnositelj dolazi iz sigurne zemlje podrijetla ili podnosi zahtjev samo da bi odgodio ili ugrozio provedbu odluke o protjerivanju ili kada postoje ozbiljni razlozi za javnu bojazan ili brigu oko nacionalne sigurnosti, kada nije zatražio međunarodnu zaštitu u državi članici prvog ulaska ili u državi članici u kojoj ima zakonito boravište ili kada je podnositelj čiji se zahtjev razmatra i koji je podnio zahtjev u drugoj državi članici ili koji se nalazi na teritoriju druge države članice bez boravišne isprave vraćen na temelju Dublinske uredbe. U potonjem slučaju, razmatranje zahtjeva ne bi se trebalo ubrzati ako podnositelj može iznijeti potkrijepljena opravdanja zašto je bez odobrenja otišao u drugu državu članicu, podnio zahtjev u drugoj državi članici ili na neki drugi način bio nedostupan nadležnim tijelima, primjerice da nije na primjeren i pravodoban način bio upoznat sa svojim obvezama. Nadalje, ubrzani postupak razmatranja može se primijeniti na maloljetne osobe bez pratnje samo u okviru ograničenih okolnosti utvrđenih ovom Uredbom.
- (40) Brojni zahtjevi za međunarodnu zaštitu podneseni su na granici ili tranzitnoj zoni države članice prije odluke o tome hoće li se podnositelju zahtjeva dopustiti ulazak. Države članice trebale bi moći omogućiti razmatranje prihvatljivosti ili utemeljenosti, čime bi se omogućilo da se odluke o tim zahtjevima donesu na tim lokacijama u dobro utvrđenim okolnostima. Granični postupak ne bi trebao trajati dulje od četiri tjedna i

nakon tog bi se razdoblja podnositeljima trebao odobriti ulazak na područje države članice. Postupak na granici može se primjenjivati na lokacijama u blizini granice ili tranzitne zone jedino ako nerazmjern broj podnositelja podnese zahtjev na granici ili u tranzitnoj zoni. Postupak na granici može se primijeniti na maloljetne osobe bez pratnje samo u okviru ograničenih okolnosti utvrđenih ovom Uredbom.

- (41) Pojam javnog reda može, među ostalim, pokrivati osuđujuću presudu za počinjenje teškog kaznenog djela
- (42) Dok god podnositelj može navesti dobar uzrok, nedostatak dokumenata o ulasku ili upotreba krivotvorenih dokumenata ne bi sami po sebi trebali dovesti do automatskog posezanja za ubrzanim postupkom razmatranja ili postupkom na granici.
- (43) Kada podnositelj izričito i na vlastiti poticaj povuče zahtjev ili ne ispunjava obveze koje proizlaze iz ove Uredbe, Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba) ili Direktive XXX/XXX/EU (Direktiva o uvjetima prihvata), čime prešutno povlači zahtjev, zahtjev ne bi trebalo dalje razmatrati i trebao bi se odbiti zbog izričitog povlačenja ili odustanka, dok bi se svaki zahtjev koji u državama članicama naknadno podnese isti podnositelj nakon te odluke trebao smatrati naknadnim zahtjevom. Međutim, prešutno povlačenje ne bi trebalo biti automatsko, već bi se podnositelju trebala dati mogućnost da se prijavi ovlaštenom tijelu i pokaže da je nepoštovanje tih obveza uzrokovano okolnostima izvan njegove kontrole.
- (44) Kada podnositelj podnese naknadni zahtjev bez iznošenja novih dokaza ili zaključaka koji znatno povećavaju vjerojatnost da ispunjava uvjete za međunarodnu zaštitu ili koji se odnose na razloge zbog kojih je prethodni zahtjev odbijen kao neprihvatljiv, taj naknadni zahtjev ne bi trebao biti podvrgnut novom postupku cjelovitog razmatranja. U tim slučajevima, nakon preliminarnog razmatranja, zahtjev bi se trebao odbaciti kao neprihvatljiv ili kao očito neutemeljen ako je nedvojbeno bez osnove ili podnesen u cilju zloupotrebe zbog čega nema realne mogućnosti za uspjeh, u skladu s načelom *res judicata*. Preliminarno razmatranje provodi se na osnovi pismenih podnesaka i osobnog intervjua, no osobni intervju može biti nepotreban ako je iz pismenih podnesaka vidljivo da u zahtjevu nisu izneseni relevantni novi elementi ili zaključci ili da je isti očito neosnovan i nema realne mogućnosti za uspjeh. U slučaju naknadnih zahtjeva mogu se dopustiti iznimke u odnosu na pravo pojedinca da ostane na području države članice nakon što je naknadni zahtjev odbijen kao neprihvatljiv ili neutemeljen, ili u slučaju drugog ili dodatnih naknadnih zahtjeva, čim se u bilo kojoj državi članici podnese zahtjev nakon donošenja konačne odluke kojom je prethodni naknadni zahtjev odbijen kao neprihvatljiv, neutemeljen ili očito neutemeljen.
- (45) Primarna je briga kada je riječ o tome je li zahtjev za međunarodnu zaštitu utemeljen ili ne, sigurnost podnositelja u njegovoj zemlji podrijetla. Uzimajući u obzir da je cilj Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji) postizanje visoke razine konvergentnosti u odnosu na kvalifikaciju državljanina trećih zemalja i osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, ovom Uredbom utvrđuju se zajednički kriteriji za imenovanje trećih zemalja sigurnim zemljama podrijetla i, s obzirom na potrebu jačanja primjene koncepta sigurne zemlje podrijetla kao ključnog alata za podršku brze obrade zahtjeva koji će vjerojatno biti proglašeni neutemeljenima, ovom Uredbom utvrđuje se zajednički popis EU-a sigurnih zemalja podrijetla.
- (46) Činjenicom da se neka treća zemlja nalazi na zajedničkom popisu EU-a sigurnih zemalja podrijetla ne može se uspostaviti apsolutno jamstvo sigurnosti za državljane te zemlje te ona stoga ne znači prestanak potrebe za provedbom prikladnog

individualnog razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Zbog same njezine naravi, u procjeni na temelju koje se zemlje imenuju mogu se uzeti u obzir jedino opće, društvene, pravne i političke okolnosti u toj zemlji te jesu li počinitelji progona, mučenja ili nehumanog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja podložni sankcijama ako ih se u toj zemlji proglasi odgovornima. Iz tog razloga, ako podnositelj pokaže da postoje ozbiljni razlozi za to da se ta zemlja ne smatra sigurnom u njegovim specifičnim okolnostima, određivanje te zemlje kao sigurne više se ne može smatrati mjerodavnim za njega.

- (47) U odnosu na određivanje sigurnih trećih zemalja na razini Unije, ono je predviđeno ovom Uredbom. Treće zemlje trebaju se odrediti kao sigurne na razini Unije uz pomoć izmjene ove Uredbe na temelju uvjeta propisanih ovom Uredbom i nakon provedbe detaljne procjene utemeljene na dokazima koja uključuje temeljito istraživanje i opsežno savjetovanje s državama članicama i relevantnim dionicima.
- (48) Utvrđivanjem zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla i zajedničkog popisa EU-a sigurnih trećih zemalja trebale bi se ukloniti neke od postojećih razlika među nacionalnim popisima sigurnih zemalja u državama članicama. Dok bi države članice trebale zadržati pravo na primjenu ili uvođenje zakonodavstva kojim se dopušta određivanje trećih zemalja na nacionalnoj razini, osim onih koje su određene kao sigurne na razini Unije ili se nalaze na zajedničkom popisu EU-a sigurnih zemalja podrijetla, utvrđivanjem takvog zajedničkog određivanja ili popisa trebalo bi se osigurati da taj koncept primjenjuju sve države članice na jednak način u odnosu na podnositelje čije se države podrijetla nalaze na zajedničkom popisu ili koji su povezani sa sigurnom trećom zemljom. Time bi se trebala olakšati konvergencija u primjeni postupaka te time odvrćati podnositelje zahtjeva za međunarodnu zaštitu od sekundarnih kretanja. Iz tog razloga, mogućnost korištenja nacionalnim popisima ili oznakama trebalo bi ukinuti u roku od pet godina od stupanja na snagu ove Uredbe.
- (49) Komisija bi, uz pomoć Agencije Europske unije za azil, trebala redovito preispitivati stanje u trećim zemljama određenim kao sigurnim trećim zemljama na razini Unije ili zemljama koje se nalaze na popisu EU-a sigurnih zemalja podrijetla. U slučaju iznenadnog pogoršanja stanja u takvoj trećoj zemlji, Komisija bi trebala biti u stanju povući oznaku te treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije ili ukloniti tu treću zemlju sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla na ograničeno vrijeme uz pomoć delegiranog akta u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Nadalje, u tom bi slučaju Komisija trebala predložiti izmjenu tako da dotična treća zemlja više ne bude određena kao sigurna treća zemlja ili da se ta treća zemlja ukloni sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla u roku od 3 mjeseca od donošenja delegiranog akta o suspenziji te treće zemlje.
- (50) Za potrebe te potkrijepljene procjene, Komisija bi trebala uzeti u obzir niz izvora informacija koje su joj na raspolaganju, posebice uključujući svoja godišnja izvješća o napretku za treće zemlje koje je Europsko vijeće imenovalo zemljama kandidatkinjama, redovita izvješća Europske službe za vanjsko djelovanje te informacije država članica, Agencije Europske unije za azil, visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice, Vijeća Europe i drugih mjerodavnih međunarodnih organizacija. Komisija bi trebala biti u stanju produžiti obustavu oznake treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije ili prisutnosti te zemlje na zajedničkom popisu EU-a sigurnih zemalja podrijetla za razdoblje od šest mjeseci, uz mogućnost da se to produženje jedanput obnovi. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati

da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.

- (51) Nakon isteka razdoblja valjanosti delegiranog akta i njegovih produžetaka, a da nije donesen novi delegirani akt, oznaka treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije više ne bi trebala biti obustavljena, niti bi zemlja trebala i dalje biti isključena sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla. Time se ne bi trebala dovesti u pitanje bilo kakva predložena izmjena radi uklanjanja te treće zemlje s popisa.
- (52) Komisija bi, uz pomoć Agencije Europske unije za azil, trebala redovito preispitivati stanje u trećim zemljama koje su uklonjene sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla ili sigurnih trećih zemalja, uključujući i slučajeve kada je neka država članica obavijestila Komisiju da smatra, na temelju potkrijepljene procjene, da, uslijed promjena stanja u toj trećoj zemlji, ista opet ispunjava uvjete utvrđene ovom Uredbom da bi bila određena kao sigurna. U takvom bi slučaju države članice jedino mogle odrediti tu treću zemlju kao sigurnu zemlju podrijetla ili sigurnu treću zemlju na nacionalnoj razini ako Komisija ne uloži prigovore takvoj oznaci. Ako Komisija smatra da su ti uvjeti ispunjeni, može predložiti izmjenu oznake sigurnih trećih zemalja na razini Unije ili zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla dodavanjem te treće zemlje.
- (53) Što se tiče sigurnih zemalja podrijetla, prema zaključcima Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove od 20. srpnja 2015., na kojemu su se države članice složile da prioritet treba dati procjeni svih država članica u vezi sa sigurnošću na zapadnom Balkanu, Agencija Europske unije za azil 2. rujna 2015. organizirala je sastanak država članica na stručnoj razini, na kojemu je postignut opći konsenzus o tome da bi se Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo*,²⁹ bivša jugoslavenska republika Makedonija, Crna Gora i Srbija trebale smatrati sigurnim zemljama podrijetla u smislu ove Uredbe.
- (54) Na temelju niza izvora informacija, posebice uključujući izvješća Europske službe za vanjsko djelovanje te informacije država članica, Agencije Europske unije za azil, visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice, Vijeća Europe i drugih mjerodavnih međunarodnih organizacija, smatra se da se određen broj trećih zemalja kvalificira kao sigurne zemlje podrijetla.
- (55) U pogledu Albanije, pravna osnova za zaštitu od progona i zlostavljanja primjereno je osigurana materijalnim i postupovnim zakonodavstvom o ljudskim pravima i borbi protiv diskriminacije, među ostalim i pristupanjem svim glavnim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima. Europski sud za ljudska prava 2014. utvrdio je povrede u četirima od ukupno 150 zahtjeva. Nema naznaka o incidentima protjerivanja, uklanjanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, među ostalim, postoji ozbiljan rizik da bi bili podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili drugoj vrsti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi na temelju rase, religije, nacionalnosti, seksualne orijentacije, članstva u određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ili u kojoj postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, uklanjanja ili izručenja nekoj drugoj trećoj zemlji. Države članice smatrale su 2014. da je 7,8 % (1 040) zahtjeva za azil državljana Albanije osnovano. Najmanje osam država članica odredilo je Albaniju kao sigurnu zemlju podrijetla. Europsko vijeće proglasilo je Albaniju zemljom kandidatkinjom. U

²⁹

* Ovim nazivom ne dovode se u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1244/99 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju neovisnosti Kosova.

vrijeme proglašenja, procjena je bila da Albanija ispunjava kriterije koje je utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 21. i 22. lipnja 1993., a koji se odnose na stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina, a da bi postala članicom u skladu s preporukama iz godišnjeg izvješća o napretku, Albanija će morati nastaviti ispunjavati te kriterije.

- (56) U pogledu Bosne i Hercegovine, njezinim se Ustavom osigurava osnova za podjelu ovlasti među konstitutivnim narodima zemlje. Pravna osnova za zaštitu od progona i zlostavljanja primjereno je osigurana materijalnim i postupovnim zakonodavstvom o ljudskim pravima i borbi protiv diskriminacije, među ostalim i pristupanjem svim glavnim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima. Europski sud za ljudska prava 2014. utvrdio je povrede u pet od 1 196 zahtjeva. Nema naznaka o incidentima protjerivanja, uklanjanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, između ostalog, postoji ozbiljan rizik da bi bili podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili drugoj vrsti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi na temelju rase, religije, nacionalnosti, seksualne orijentacije, članstva u određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ili u kojoj postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, uklanjanja ili izručenja nekoj drugoj trećoj zemlji. Države članice smatrale su 2014. da je 4,6 % (330) zahtjeva za azil državljana Bosne i Hercegovine osnovano. Najmanje devet država članica odredilo je Bosnu i Hercegovinu kao sigurnu zemlju podrijetla.
- (57) Što se tiče bivše jugoslavenske republike Makedonije, pravna osnova za zaštitu od progona i zlostavljanja primjereno je osigurana materijalnim i postupovnim zakonodavstvom o ljudskim pravima i borbi protiv diskriminacije, uključujući sudjelovanje u svim većim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima. Europski sud za ljudska prava 2014. utvrdio je povrede u šest od 502 zahtjeva. Nema naznaka o incidentima protjerivanja, uklanjanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, između ostalog, postoji ozbiljan rizik da bi bili podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili drugoj vrsti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi na temelju rase, religije, nacionalnosti, seksualne orijentacije, članstva u određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ili u kojoj postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, uklanjanja ili izručenja nekoj drugoj trećoj zemlji. Države članice smatrale su 2014. da je 0,9 % (70) zahtjeva za azil državljana bivše jugoslavenske republike Makedonije osnovano. Najmanje sedam država članica odredilo je bivšu jugoslavensku republiku Makedoniju kao sigurnu zemlju podrijetla. Europsko vijeće proglasilo je bivšu jugoslavensku republiku Makedoniju zemljom kandidatkinjom. U vrijeme proglašenja, procjena je bila da bivša jugoslavenska republika Makedonija ispunjava kriterije koje je utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 21. i 22. lipnja 1993., a koji se odnose na stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina. Da bi postala članicom u skladu s preporukama iz godišnjeg izvješća o napretku, bivša jugoslavenska republika Makedonija morat će nastaviti ispunjavati te kriterije.
- (58) Što se tiče Kosova*, pravna osnova za zaštitu od progona i zlostavljanja primjereno je osigurana materijalnim i postupovnim zakonodavstvom o ljudskim pravima i borbi protiv diskriminacije. Nepristupanje Kosova* odgovarajućim međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima, kao što je Povelja Europske unije o ljudskim pravima, posljedica je nepostojanja međunarodnog konsenzusa o njegovu statusu suverene države. Nema naznaka o incidentima protjerivanja, uklanjanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, između ostalog, postoji ozbiljan rizik da bi bili

podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili drugoj vrsti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi na temelju rase, religije, nacionalnosti, seksualne orijentacije, članstva u određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ili u kojoj postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, uklanjanja ili izručenja nekoj drugoj trećoj zemlji. Države članice smatrale su 2014. da je 6,3 % (830) zahtjeva za azil državljana Kosova* osnovano. Najmanje šest država članica odredilo je Kosovo* kao sigurnu zemlju podrijetla.

- (59) Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje stajalište država članica o statusu Kosova, o kojemu će odlučivati u skladu s njihovom nacionalnom praksom i međunarodnim pravom. Nadalje, ni jedan pojam, formulacija ili definicija iz ove Uredbe ne znači da Unija priznaje Kosovo kao neovisnu državu niti da pojedine države članice priznaju neovisnost Kosova ako nisu donijele takvu odluku. Posebice, korištenje pojmom „zemlje” ne mora nužno značiti priznavanje državnosti.
- (60) U pogledu Crne Gore, pravna osnova za zaštitu od progona i zlostavljanja primjereno je osigurana materijalnim i postupovnim zakonodavstvom o ljudskim pravima i borbi protiv diskriminacije, među ostalim i pristupanjem svim glavnim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima. Godine 2014. Europski sud za ljudska prava utvrdio je povrede u jednom od 447 zahtjeva. Nema naznaka o incidentima protjerivanja, uklanjanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, između ostalog, postoji ozbiljan rizik da bi bili podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili drugoj vrsti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi na temelju rase, religije, nacionalnosti, seksualne orijentacije, članstva u određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ili u kojoj postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, uklanjanja ili izručenja nekoj drugoj trećoj zemlji. Države članice smatrale su 2014. da je 3,0 % (40) zahtjeva za azil državljana Crne Gore osnovano. Najmanje devet država članica odredilo je Crnu Goru kao sigurnu zemlju podrijetla. Europsko vijeće proglasilo je Crnu Goru zemljom kandidatkinjom i pregovori su otvoreni. U vrijeme proglašenja, procjena je bila da Crna Gora ispunjava kriterije koje je utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 21. i 22. lipnja 1993., a koji se odnose na stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina. Da bi postala članicom u skladu s preporukama iz godišnjeg izvješća o napretku, Crna Gora morat će nastaviti ispunjavati te kriterije.
- (61) U pogledu Srbije, Ustavom se osigurava osnova za samoupravu manjinskih skupina u području obrazovanja, upotrebe jezika, informacija i kulture. Pravna osnova za zaštitu od progona i zlostavljanja primjereno je osigurana materijalnim i postupovnim zakonodavstvom o ljudskim pravima i borbi protiv diskriminacije, među ostalim i pristupanjem svim glavnim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima. Europski sud za ljudska prava 2014. utvrdio je povrede u 16 od ukupno 11 490 zahtjeva. Nema naznaka o incidentima protjerivanja, uklanjanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, između ostalog, postoji ozbiljan rizik da bi bili podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili drugoj vrsti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi na temelju rase, religije, nacionalnosti, seksualne orijentacije, članstva u određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ili u kojoj postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, uklanjanja ili izručenja nekoj drugoj trećoj zemlji. Države članice smatrale su 2014. da je 1,8 % (400) zahtjeva za azil državljana Srbije osnovano. Najmanje devet država članica odredilo je Srbiju kao sigurnu zemlju podrijetla. Europsko vijeće proglasilo je Srbiju zemljom kandidatkinjom i pregovori su otvoreni. U vrijeme proglašenja, procjena je bila da Srbija ispunjava kriterije koje je utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 21. i

22. lipnja 1993., a koji se odnose na stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina. Da bi postala članicom u skladu s preporukama iz godišnjeg izvješća o napretku, Srbija će morati nastaviti ispunjavati te kriterije.

- (62) U pogledu Turske, pravna osnova za zaštitu od progona i zlostavljanja primjereno je osigurana materijalnim i postupovnim zakonodavstvom o ljudskim pravima i borbi protiv diskriminacije, među ostalim i pristupanjem svim glavnim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima. Europski sud za ljudska prava 2014. utvrdio je povrede u 94 od ukupno 2 899 zahtjeva. Nema naznaka o incidentima protjerivanja, uklanjanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, između ostalog, postoji ozbiljan rizik da bi bili podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili drugoj vrsti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi na temelju rase, religije, nacionalnosti, seksualne orijentacije, članstva u određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ili u kojoj postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, uklanjanja ili izručenja nekoj drugoj trećoj zemlji. Države članice smatrale su 2014. da je 23,1 % (310) zahtjeva za azil državljana Turske osnovano. Jedna država članica odredila je Tursku kao sigurnu zemlju podrijetla. Europsko vijeće proglasilo je Tursku zemljom kandidatkinjom i pregovori su otvoreni. U to vrijeme, procjena je bila da Turska u dovoljnoj mjeri ispunjava političke kriterije koje je utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 21. i 22. lipnja 1993., a koji se odnose na stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina, a da bi postala članicom u skladu s preporukama iz godišnjeg izvješća o napretku, Turska će morati nastaviti ispunjavati te kriterije.
- (63) U odnosu na oduzimanje statusa izbjeglice ili supsidijarne zaštite, a posebice s obzirom na redovito preispitivanje statusu koje treba provoditi na osnovi Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji), države članice trebale bi se pobrinuti da osobe koje se koriste međunarodnom zaštitom budu propisno obaviještene o možebitnom ponovnom razmatranju njihovog statusa te da imaju mogućnost dostavljanja svojeg mišljenja u razumnom roku, putem pismene izjave i u osobnom intervjuu, prije nego što nadležna tijela donesu obrazloženu odluku o ukidanju njihovog statusa.
- (64) Na odluke u vezi sa zahtjevom za međunarodnu zaštitu, uključujući odluke o izričitom ili prešutnom povlačenju zahtjeva te odluke o ukidanju statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite, trebao bi biti primjenjiv učinkovit pravni lijek pred sudom u skladu sa svim zahtjevima i uvjetima iz članka 47. Povelje. Radi osiguranja učinkovitosti postupka podnositelj bi trebao podnijeti žalbu unutar utvrđenog vremenskog roka. Da bi podnositelj mogao ispuniti te rokove te radi osiguranja učinkovitog pristupa sudskom preispitivanju, podnositelj bi trebao imati na raspolaganju pomoć tumača te imati pravo na besplatnu pravnu pomoć i zastupanje.
- (65) Da bi podnositelj mogao ostvariti pravo na učinkovit pravni lijek, trebao bi mu se dopustiti ostanak na području države članice sve do isteka vremenskog roka za podnošenje žalbe u prvom stupnju i u slučaju kada podnositelj ostvaruje to pravo unutar utvrđenog vremenskog roka, u očekivanju ishoda pravnog lijeka. Suspenzivni učinak žalbe samo u ograničenim slučajevima utvrđenim ovom Uredbom neće biti automatski, a tada bi podnositelj morao zatražiti od suda da obustavi izvršenje odluke o vraćanju ili bi sud na vlastitu inicijativu donio odluku u tu svrhu. Kada se u vezi s pravom na pravni lijek s automatskim suspenzivnim učinkom učini iznimka, podnositelju se trebaju na primjeren način jamčiti prava na obranu tako što će mu se omogućiti potrebno tumačenje i pravna pomoć, kao i ostavljanjem dovoljno vremena podnositelju da se pripremi i podnese svoj zahtjev sudu. Nadalje, u tom bi okviru sud

trebao biti u mogućnosti razmotriti činjenične i pravne aspekte odluke o odbijanju priznavanja međunarodne zaštite. Podnositelju bi trebalo dopustiti ostanak na tom području dok iščekuje ishod postupka u kojem će se odlučiti može li ostati ili ne. Međutim, ta se odluka treba donijeti u roku od jednog mjeseca.

- (66) Uzimajući u obzir potrebu za ujednačenošću u obradi zahtjeva i učinkovitošću u zajedničkom postupku za međunarodnu zaštitu, vremenski bi se rokovi trebali odrediti ne samo za upravni postupak nego i za žalbenu fazu, barem kad je riječ o prvom stupnju žalbe. Time se ne bi trebalo dovesti u pitanje primjereno i potpuno razmatranje neke žalbe, te je stoga i dalje potrebno zadržati dozu fleksibilnosti u predmetima koji sadržavaju složena činjenična ili pravna pitanja.
- (67) U skladu s člankom 72. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ova Uredba ne utječe na izvršavanje odgovornosti koje obvezuju države članice u pogledu očuvanja javnog poretka i zaštite unutarnje sigurnosti.
- (68) Na obradu osobnih podataka u državama članicama koja se provodi pri primjeni ove Uredbe primjenjuje se Uredba (EU) br. 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)³⁰.
- (69) Svaka obrada osobnih podataka koju provodi Agencija Europske unije za azil u okviru ove Uredbe treba biti provedena u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća,³¹ kao i Uredbom (EU) br. No XXX/XXX (Uredba o Agenciji EU-a za azil)³², pri čemu bi se posebice trebala poštovati načela nužnosti i proporcionalnosti.
- (70) Svi osobni podaci prikupljeni pri evidentiranju ili podnošenju zahtjeva za međunarodnu zaštitu i tijekom osobnog intervjua trebali bi se smatrati dijelom podnositeljeve dokumentacije i trebali bi se pohranjivati određeni broj godina s obzirom na to da državljani trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koje zatraže međunarodnu zaštitu u jednoj državi članici mogu još godinama pokušavati zatražiti međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici ili podnositi daljnje naknadne zahtjeve u istoj ili drugoj državi članici. S obzirom na to da će deset godina od trenutka kada im je priznata međunarodna zaštita većina državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva koje više godina borave u Uniji steći status stalnog boravka ili čak i državljanstvo države članice, to bi se trebalo smatrati razdobljem u kojem je nužno pohranjivati osobne podatke, uključujući otiske prstiju i prikaze lica.
- (71) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, posebice u odnosu na pružanje informacija i dokumenata podnositeljima te mjera koje se odnose na podnositelje kojima su potrebna posebna postupovna jamstva, uključujući maloljetne osobe, Komisiji bi se trebale dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³³ od

³⁰ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

³¹ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

³² SL L [...], [...], str. [...].

³³ Uredba (EZ) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije.

- (72) U svrhu reagiranja na iznenadne negativne promjene u trećoj zemlji određenoj kao sigurna treća zemlja na razini Unije ili uključenoj u zajednički popis EU-a sigurnih zemalja podrijetla, ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo bi delegirati Komisiji, u vezi s ukidanjem oznake te treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije ili uklanjanjem te treće zemlje sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla na razdoblje od šest mjeseci ako Komisija smatra, na temelju potkrijepljene procjene, da uvjeti utvrđeni ovom Uredbom više nisu ispunjeni. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na stručnoj razini, i da se ta savjetovanja održe u skladu s načelima utvrđenima Međuinstitucionalnim sporazumom o boljem zakonodavstvu od 13. travnja 2016. Posebice, da bi se osiguralo jednako sudjelovanje u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće zaprimaju sve dokumente u isto vrijeme kao i stručnjaci iz država članica, a njihovi stručnjaci na sustavan način imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije zaduženih za pripremu delegiranih akata.
- (73) Ova Uredba ne bavi se postupcima među državama članicama uređenima Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba).
- (74) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati na podnositelje na koje se primjenjuje Uredba (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba), i to zajedno s odredbama te Uredbe i ne dovodeći ih u pitanje.
- (75) Provedba ove Uredbe trebala bi se ocjenjivati u redovitim vremenskim razmacima.
- (76) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, a to je utvrđivanje zajedničkog postupka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite, ne mogu u dostatnoj mjeri ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka ove Uredbe može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (77) [U skladu s člankom 3. Protokola br. 21. o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, te države članice obavijestile su da žele sudjelovati u donošenju i primjeni ove Uredbe.]

ILI

[U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i ne dovodeći u pitanje članak 4. tog Protokola, te države članice ne sudjeluju u donošenju ove Uredbe te ona za njih nije obvezujuća niti se na njih primjenjuje.]

ILI

[(XX) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i ne dovodeći u pitanje članak 4. tog Protokola, Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.]

(XX) U skladu s člankom 3. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u vezi s područjem slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Irska je (dopisom od ...) priopćila svoju želju da sudjeluje u donošenju i primjeni ove Uredbe.]

ILI

[(XX) U skladu s člankom 3. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Ujedinjena Kraljevina priopćila je („dopisom od ...”) svoju želju da sudjeluje u donošenju i primjeni ove Uredbe.

(XX) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.]

(78) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske koji je priložen UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

(79) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela koja su osobito priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Ovom se Uredbom posebno nastoji osigurati puno poštovanje ljudskog dostojanstva te promicati primjena članaka 1., 4., 8., 18., 19., 21., 23., 24. i 47. Povelje.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom utvrđuje se zajednički postupak za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite iz Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na sve zahtjeve za međunarodnu zaštitu podnesene na području država članica, uključujući one podnesene na vanjskoj granici, u teritorijalnim vodama ili u tranzitnim zonama država članica, te na oduzimanje međunarodne zaštite.
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na zahtjeve za međunarodnu zaštitu te na zahtjeve za diplomatski ili teritorijalni azil koji se podnose pri predstavništvima država članica.

Članak 3.

Proširenje područja primjene

Države članice mogu odlučiti primjenjivati ovu Uredbu na zahtjeve za zaštitu na koje se ne primjenjuje Uredba (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).

Članak 4.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije iz članka 2. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji):
 - (a) „Ženevska konvencija”;
 - (b) „izbjeglica”;
 - (c) „korisnik supsidijarne zaštite”;
 - (d) „međunarodna zaštita”;
 - (e) „status izbjeglice”;
 - (f) „status supsidijarne zaštite”;
 - (g) „maloljetna osoba”;
 - (h) „maloljetna osoba bez pratnje”.
2. Osim stavka 1., primjenjuju se sljedeće definicije:
 - (a) „zahtjev za međunarodnu zaštitu” ili „zahtjev” znači zahtjev državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva za zaštitu države članice, pri čemu se može smatrati da traži status izbjeglice ili supsidijarne zaštite;
 - (b) „podnositelj zahtjeva” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja je podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu o kojem još nije donesena konačna odluka;
 - (c) „podnositelj zahtjeva koji treba posebna postupovna jamstva” znači podnositelj zahtjeva koji zbog osobnih okolnosti nije u mogućnosti u potpunosti ostvarivati prava i ispunjavati obveze iz ove Uredbe;
 - (d) „konačna odluka” znači odluka o tome priznaje li se državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite na temelju Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji), uključujući odluku o odbijanju zahtjeva kao neprihvatljivog ili odluku o odbijanju zahtjeva zbog izričitog povlačenje ili odustanka i koja više ne može biti podvrgnuta žalbenom postupku u konkretnoj državi članici;
 - (e) „ovlašteno tijelo” znači nesudsko ili upravno tijelo u državi članici odgovornoj za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koje je ovlašteno donositi odluke u prvom stupnju;
 - (f) „skrbnik” znači osoba ili organizacija imenovana da pomaže i zastupa maloljetnu osobu bez pratnje kako bi zaštitila najbolje interese djeteta i osiguralo njegovu dobrobit u postupcima predviđenim ovom Uredbom i prema potrebi ima poslovnu sposobnost za maloljetnika;
 - (g) „oduzimanje međunarodne zaštite” znači odluka ovlaštenog tijela o ukidanju, prestanku ili odbijanju produljenja statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite osobe;
 - (h) „ostati u državi članici” znači ostati na državnom području, uključujući granicu ili tranzitne zone, države članice u kojoj je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen ili se razmatra;

- (i) „naknadni zahtjev” znači daljnji zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen u bilo kojoj državi članici nakon donošenja konačne odluke o prethodnom zahtjevu, uključujući slučajeve kada je zahtjev odbijen zbog izričitog povlačenja ili odustanka nakon prešutnog povlačenja;
- (j) „nadležna država članica” znači država članica nadležna za razmatranje zahtjeva u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba).

Članak 5.

Nadležna tijela

1. Svaka država članica imenuje ovlašteno tijelo. Ovlašteno tijelo ima sljedeće zadatke:
 - (a) zaprimanje, evidentiranje i razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu;
 - (b) donošenje odluka o zahtjevima za međunarodnu zaštitu;
 - (c) donošenje odluka o ukidanju, prestanku ili odbijanju produljenja statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite osobe u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).
2. Svaka država članica osigurava ovlaštenom tijelu odgovarajuća sredstva, uključujući osoblje koje je osposobljeno za izvršavanje zadataka u skladu s ovom Uredbom. U tu svrhu države članice redovito procjenjuju potrebe ovlaštenog tijela kako bi osigurale da je ono uvijek u može na učinkovit način obrađivati zahtjeve za međunarodnu zaštitu, posebice ako zaprimi nerazmjern broj istodobnih zahtjeva.
3. Sljedeća tijela imaju zadatak zaprimanja i evidentiranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, kao i informiranja podnositelja o tome gdje će i kako podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu:
 - (a) službenici graničnog nadzora;
 - (b) policijski službenici;
 - (c) tijela nadležna za useljavanje;
 - (d) tijela nadležna za objekte za zadržavanje.Države članice ove zadatke mogu povjeriti i drugim tijelima.
4. U svrhu zaprimanja, evidentiranja i razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu ovlaštenom tijelu u državi članici mogu pomoći:
 - (a) tijela druge države članice koje je ta država članica zadužila za zaprimanje, evidentiranje ili razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu;
 - (b) stručnjaci koje je dodijelila Agencija Europske unije za azil, u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o Agenciji EU-a za azil).
5. Države članice osiguravaju da osoblje ovlaštenog tijela ili bilo kojeg drugog tijela nadležnog za zaprimanje i evidentiranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu sa stavkom 3. raspolaže odgovarajućim znanjem te da mu se osiguraju obuka i upute potrebne za ispunjavanje obveza pri primjeni ove Uredbe.

Članak 6.

Načelo povjerljivosti

1. Tijela koja primjenjuju ovu Uredbu štite povjerljivost svih informacija koje dobiju tijekom svog rada.

2. Tijekom cijelog postupka za međunarodnu zaštitu i nakon donošenja konačne odluke o zahtjevu tijela ne smiju:
- (a) otkrivati navodnim počiniteljima progona ili djela ugroze života te teške povrede ili ozljede informacije povezane s pojedinačnim zahtjevima za međunarodnu zaštitu ili činjenicom da je podnesen zahtjev;
 - (b) dobivati bilo kakve informacije od navodnih počinitelja progona ili djela ugroze života te teške povrede ili ozljede na način kojim bi se uzrokovalo da ti počinitelji budu izravno informirani o činjenici da je dotični podnositelj podnio zahtjev te bi se ugrozio tjelesni integritet podnositelja ili njegovih uzdržavanih osoba ili sloboda i sigurnost članova njegove obitelji koji još uvijek žive u državi podrijetla.

POGLAVLJE II.

TEMELJNA NAČELA I JAMSTVA

ODJELJAK I.

PRAVA I OBVEZE PODNOSITELJA ZAHTJEVA

Članak 7.

Obveze podnositelja zahtjeva

1. Podnositelj podnosi zahtjev u državi članici prvog ulaska ili u državi članici u kojoj zakonito boravi, kako je predviđeno člankom 4. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba).
2. Podnositelj surađuje s nadležnim tijelima kako bi mogla utvrditi njegov identitet te evidentirati zahtjev, omogućiti njegovo podnošenje i razmotriti ga, tako što:
 - (a) im osigurava podatke iz članka 27. stavka 1. drugog podstavka točaka (a) i (b);
 - (b) im osigurava otiske prstiju i prikaz lica kao što je utvrđeno Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o Eurodacu);³⁴
 - (c) podnosi svoj zahtjev, u skladu s člankom 28., unutar utvrđenog vremenskog roka i daje sve elemente kojima raspolaže, a koji su potrebni da bi potkrijepio svoj zahtjev;
 - (d) podnosi dokumente koje posjeduje, a koji su mjerodavni za razmatranje zahtjeva.
3. Ako podnositelj odbije suradnju uskraćivanjem detalja potrebnih za razmatranje zahtjeva, kao i svojih otisaka prstiju i prikaza lica, a nadležna su tijela na ispravan način upoznala tu osobu s njezinim obvezama i pružila joj stvarnu priliku da ispuni te obveze, zahtjev se odbija zbog odustanka u skladu s postupkom iz članka 39.
4. Podnositelj zahtjeva mora informirati ovlašteno tijelo države članice u kojoj mora boraviti o svom prebivalištu, adresi ili telefonskom broju na kojima ga može kontaktirati ovlašteno tijelo ili druga nadležna tijela. Isti mora obavijestiti ovlašteno tijelo o svim promjenama. Podnositelj mora zaprimiti sva pismena u zadnjem mjestu

³⁴ SL L [...], [...], str. [...].

prebivališta ili na adresi koju je u skladu s tim naveo, pogotovo ako podnosi zahtjev u skladu s člankom 28.

5. Podnositelj mora ostati na području države članice u kojoj mora boraviti u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba).
6. Podnositelj mora poštovati obvezu da se redovito javlja nadležnim tijelima ili se pred njima osobno pojavljuje, bez odgode ili u određeno vrijeme, ili da ostane na određenom području države članice, u skladu s Direktivom XXX/XXX/EU (Direktiva o uvjetima prihvata), prema zahtjevima države članice u kojoj moraju boraviti u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba).
7. Gdje je to potrebno za razmatranje zahtjeva, nadležna tijela mogu zahtijevati pretraživanje podnositelja ili njegovih stvari. Ne dovodeći u pitanje pretrage koje se provode iz sigurnosnih razloga, osobnu pretragu podnositelja na temelju ove Uredbe mora obavljati osoba istog spola uz puno poštovanje načela ljudskog dostojanstva i psihološkog integriteta.

Članak 8.

Opća jamstva za podnositelje

1. Za vrijeme upravnog postupka iz poglavlja III. podnositelji uživaju jamstva utvrđena stavcima 2. do 8. ovoga članka.
2. Ovlašteno tijelo mora upoznati podnositelje, na jeziku koji razumiju ili se razumno očekuje da ga razumiju, sa sljedećim:
 - (a) pravom na podnošenje pojedinačnog zahtjeva;
 - (b) postupkom koji treba slijediti;
 - (c) pravima i obvezama tijekom postupka, uključujući obvezu ostanka na području države članice u kojoj mora boraviti u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba);
 - (d) mogućim posljedicama neispunjavanja svojih obveza te nesurađivanja s tijelima;
 - (e) vremenskim okvirom postupka;
 - (f) sredstvima koja su im na raspolaganju za ispunjavanje obveze dostavljanja elemenata iz članka 4. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji);
 - (g) posljedicama izričitog ili prešutnog odustanka od zahtjeva;
 - (h) ishodom odluke ovlaštenog tijela, razlozima te odluke te posljedicom odluke o nepriznavanju međunarodne zaštite i načinom na koji može osporavati tu odluku.

Informacije iz prvog stavka moraju se pravodobno osigurati da bi se podnositeljima omogućilo ostvarivanje prava zajamčenih ovom Uredbom te da bi mogli na primjeren način ispuniti obveze iz članka 7.

3. Ovlašteno tijelo osigurava podnositeljima usluge tumača za potrebe iznošenja predmeta pred ovlaštenim tijelom odlučivanja, kao i pred sudovima, ako su nužne za osiguravanje odgovarajuće komunikacije. Usluge tumača plaćaju se iz javnih sredstava.

4. Ovlašteno tijelo odlučivanja mora pružiti podnositeljima mogućnost komunikacije s visokim predstavnikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i s bilo kojim drugim organizacijama koje pružaju pravne savjete ili druge vrste savjetovanja podnositeljima u skladu s nacionalnim pravom.
5. Ovlašteno tijelo odlučivanja mora osigurati podnositeljima i, gdje je primjenjivo, njihovim skrbnicima i pravnim ili drugim savjetnicima pristup informacijama iz članka 33. stavka 2. točke (e) potrebnima za razmatranje zahtjeva te informacijama stručnjaka iz članka 33. stavka 3., kada je tijelo odlučivanja uzelo te informacije u obzir pri donošenju odluke u vezi s njihovim zahtjevom.
6. Ovlašteno tijelo odlučivanja mora u razumnom roku obavijestiti podnositelje o odluci koju je donijelo u vezi s njihovim zahtjevom. Kada skrbnik ili pravni ili drugi savjetnik pravno zastupa podnositelja, ovlašteno tijelo odlučivanja može o odluci obavijestiti njega umjesto podnositelja.

Članak 9.

Pravo na ostanak tijekom razmatranja zahtjeva

1. Podnositelji imaju pravo na ostanak u nadležnoj državi članici, za isključive potrebe postupka, sve dok ovlašteno tijelo ne donese odluku u skladu s upravnim postupkom predviđenim u poglavlju III.
2. Pravo na ostanak ne predstavlja pravo na boravišnu dozvolu niti omogućuje podnositelju da bez odobrenja putuje na područje druge države članice, kako je navedeno u članku 6. Direktive XXX/XXX/EU (Direktiva o uvjetima prihvata).
3. Nadležna tijela država članica mogu opozvati podnositeljevo pravo na ostanak na njihovu području tijekom administrativnog postupka ako:
 - (a) osoba podnese naknadni zahtjev u skladu s člankom 42. i u skladu s uvjetima utvrđenima člankom 43.;
 - (b) predaju ili izručuju, ovisno o slučaju, osobu drugoj državi članici u skladu s obvezama iz europskog uhidbenog naloga ³⁵, trećoj zemlji ili međunarodnim kaznenim sudovima.
4. Država članica može izručiti podnositelja zahtjeva trećoj zemlji u skladu sa stavkom 3. točkom (b) samo ako su ovlaštena tijela sigurna da odluka o izručenju neće prouzročiti neposredno ili posredno vraćanje kojim bi se kršile njezine obveze na temelju međunarodnog prava i prava Unije.

ODJELJAK II.

OSOBNI INTERVJUI

Članak 10.

Intervju za utvrđivanje prihvatljivosti

³⁵ Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, 18.7.2002., str. 1.).

1. Prije nego što ovlašteno tijelo donese odluku o prihvatljivosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu, podnositelju se mora omogućiti intervju za utvrđivanje prihvatljivosti njegovog zahtjeva.
2. U intervjuu za utvrđivanje prihvatljivosti podnositelj mora dobiti priliku da iznese primjerene razloge zašto osnove za neprihvatljivost predviđene člankom 36. stavkom 1. ne bi bile primjenjive na njegove konkretne okolnosti.

Članak 11.

Glavni intervju

1. Prije nego što ovlašteno tijelo donese odluku o utemeljenosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu, podnositelju mora biti omogućen glavni intervju o njegovom zahtjevu.
2. U glavnom intervjuu podnositelj mora dobiti odgovarajuću priliku da predoči potrebne elemente za potkrepljenje zahtjeva, u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji), te mora što potpunije iznijeti sve elemente koji su mu raspolaganju. Podnositelj mora dobiti priliku da ponudi objašnjenje u odnosu na elemente koji možebitno nedostaju ili bilo kakve nedosljednosti ili kontradiktornosti u njegovim izjavama.
3. Osoba koja vodi glavni intervju u vezi s nekim zahtjevom ne smije nositi vojnu ili policijsku uniformu.

Članak 12.

Uvjeti za osobne intervju

1. Podnositelju zahtjeva mora se omogućiti osobni intervju u skladu s uvjetima utvrđenima ovom Uredbom.
2. Osobni intervju vodi se pod uvjetima koji osiguravaju odgovarajuću razinu tajnosti i koji omogućuju podnositeljima zahtjeva da na cjelovit način iznesu razloge za svoje zahtjeve.
3. Osobne intervju vodi osoblje ovlaštenog tijela, koje može dobiti pomoć osoblja tijela drugih država članica iz članka 5. stavka 4. točke (a) ili stručnjaka koje je dodijelila Agencija Europske unije za azil iz članka 5. stavka 4. točke (b).
4. Kada nerazmjerno velik broj državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva istodobno zatraži međunarodnu zaštitu, čime se ovlaštenom tijelu otežava pravodobno vođenje intervju sa svakim podnositeljem, ovlaštenom tijelu vođenju tih intervju mogu pomagati osoblje tijela drugih država članica iz članka 5. stavka 4. točke (a) i stručnjaci koje je rasporedila Agencija Europske unije za azil iz članka 5. stavka 4. točke (b).
5. Osobni intervju može se izostaviti ako ovlašteno tijelo:
 - (a) može donijeti pozitivnu odluku o statusu izbjeglice ili odluku kojom se zahtjev proglašava prihvatljivim na temelju raspoloživih dokaza; ili
 - (b) smatra da podnositelj nije sposoban ili u stanju da bude ispitan uslijed trajnih okolnosti izvan njegove kontrole.

Neodržavanje osobnog intervju u skladu s točkom (b) nema negativan utjecaj na odluku ovlaštenog tijela. Ono mora podnositelju pružiti stvarnu priliku da iznese

dodatne informacije. Ako ima dvojbe u vezi s podnositeljevim stanjem, ovlašteno tijelo mora se posavjetovati s liječnikom da bi utvrdilo je li stanje zbog kojega podnositelj nije sposoban ili u stanju da bude ispitan privremene ili trajne naravi.

6. Osoba koja vodi intervju mora biti osposobljena da uzme u obzir osobne i opće okolnosti podnositelja zahtjeva, uključujući kulturno podrijetlo, dob, spol, spolnu opredijeljenost, spolni identitet ili ranjivost podnositelja zahtjeva. Osoblje koje vodi intervju s podnositeljima zahtjeva treba imati i opće znanje o problemima koji mogu negativno utjecati na sposobnost podnositelja zahtjeva za sudjelovanje u intervjuu, kao što su naznake da je podnositelj zahtjeva bio mučen u prošlosti.
7. Osoblje koje vodi intervju s podnositeljima, uključujući stručnjake koje je rasporedila Agencija Europske unije za azil, mora unaprijed proći odgovarajuću obuku, koja se sastoji od elemenata navedenih u članku 7. stavku 5. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o Agenciji EU-a za azil), uključujući međunarodno pravo o ljudskim pravima, pravo Unije o azilu te pravila o pristupu postupku međunarodne zaštite, uključujući za osobe kojima bi mogla biti potrebna posebna postupovna jamstva.
8. Za osobni intervju osigurat će se tumač koji može jamčiti odgovarajuću komunikaciju između podnositelja i osobe koja vodi intervju. Komunikacija se odvija na jeziku koji izabere podnositelj zahtjeva, osim ako postoji drugi jezik koji razumije i na kojem se može lako sporazumjeti.

Na zahtjev podnositelja ovlašteno tijelo osigurava da su ispitivači i tumači istog spola kao i on, pod uvjetom da je to moguće i da ovlašteno tijelo nema razloga smatrati da se takvo traženje temelji na razlozima koji nisu povezani s poteškoćama podnositelja zahtjeva da na cjelovit način iznese razloge za svoj zahtjev.

9. Neodržavanje osobnog intervju ne smije spriječiti ovlašteno tijelo u donošenju odluke u vezi sa zahtjevom za međunarodnu zaštitu.

Članak 13.

Izvešće i snimanje osobnog intervju

1. Ovlašteno tijelo ili bilo koje drugo tijelo ili stručnjaci koji mu pomažu ili provode osobni intervju sastavlja detaljno činjenično izvješće koje sadržava sve bitne elemente ili transkript svakog osobnog intervju.
2. Osobni intervju snima se uz pomoć audio ili audiovizualne opreme. Podnositelja zahtjeva unaprijed se obavješćuje o snimanju.
3. Podnositelju zahtjeva mora biti omogućeno da u usmenom ili pismenom obliku komentira ili pojasni možebitne pogrešne prijevode ili nesporazume koji se pojave u izvješću ili transkriptu, na kraju osobnog intervju ili u utvrđenom vremenskom roku prije nego što tijelo odlučivanja donese odluku. U tu svrhu podnositelj mora biti obaviješten o cjelokupnom sadržaju izvješća ili o bitnim elementima transkripta, uz pomoć tumača, ondje gdje je to potrebno. Od podnositelja se zatim mora zatražiti da potvrdi da sadržaj izvješća ili transkripta na ispravan način odražava osobni intervju.
4. Ako podnositelj zahtjeva odbije potvrditi da sadržaj zapisnika ili transkripta ispravno odražava intervju, razlozi njegovog ili njezinog odbijanja unose se u spis podnositelja zahtjeva. To odbijanje ne smije spriječiti ovlašteno tijelo u donošenju odluke u vezi sa zahtjevom.

5. Podnositelji zahtjeva i njihovi pravni i drugi savjetnici imaju pristup izvješću ili transkriptu te snimci prije nego što ovlašteno tijelo donese odluku.
6. Ako se zahtjev razmatra u skladu s ubrzanim postupkom, ovlašteno tijelo može omogućiti pristup izvješću ili transkriptu snimke u vrijeme donošenja odluke.
7. Nadležna tijela pohranjuju snimku ili transkript deset godina od datuma konačne odluke. Snimka se mora izbrisati po isteku tog razdoblja ili, ako je povezana s osobom koja je stekla državljanstvo bilo koje države članice prije isteka tog razdoblja, čim država članica saznada je dotična osoba stekla državljanstvo.

ODJELJAK III.

OSIGURANJE PRAVNE POMOĆI I ZASTUPANJA

Članak 14.

Pravo na pravnu pomoć i zastupanje

1. Podnositeljima zahtjeva omogućuje se savjetovanje, na učinkovit način, s pravnim ili drugim savjetnikom, kojeg kao takvog priznaje ili dopušta nacionalno zakonodavstvo, o pitanjima u vezi s njihovim zahtjevima za međunarodnu zaštitu u svim fazama postupka.
2. Ne dovodeći u pitanje pravo podnositelja da o vlastitom trošku odabere svog pravnog ili drugog savjetnika, podnositelj može zatražiti besplatnu pravnu pomoć i zastupanje u svim fazama postupka u skladu s člancima 15. do 17. Podnositelja se mora upoznati s pravom da zatraži besplatnu pravnu pomoć i zastupanje u svim fazama postupka.

Članak 15.

Besplatna pravna pomoć i zastupanje

1. Na zahtjev podnositelja, države članice moraju osigurati besplatnu pravnu pomoć i zastupanje u upravnom postupku predviđenom u poglavlju III. te u žalbenom postupku iz poglavlja V.
2. Za potrebe upravnog postupka, besplatna pravna pomoć i zastupanje moraju u najmanju ruku podrazumijevati:
 - (a) osiguravanje informacija o postupku u odnosu na konkretne okolnosti podnositelja;
 - (b) pomoć u pripremi zahtjeva i osobnog intervjua, uključujući sudjelovanje u osobnom intervjuu ako je potrebno;
 - (c) objašnjenje razloga i posljedica odluke o nepriznavanju međunarodne zaštite te informacija o načinu na koji se odluka može osporavati.
3. Osiguranje besplatne pravne pomoći i zastupanja u upravnom postupku može se isključiti u sljedećim slučajevima:
 - (a) podnositelj raspolaže odgovarajućim sredstvima;
 - (b) smatra se da zahtjev nema realnih izgleda za uspjeh;
 - (c) riječ je o naknadnom zahtjevu.

4. Za potrebe žalbenog postupka, besplatna pravna pomoć i zastupanje uključuju u najmanju ruku pripremu potrebnih postupovnih dokumenata, pripremu žalbe i sudjelovanje u sudskoj raspravi u ime podnositelja zahtjeva.
5. Pružanje besplatne pravne pomoći i zastupanja u žalbenom postupku može se isključiti u sljedećim slučajevima:
 - (a) podnositelj raspolaže odgovarajućim sredstvima;
 - (b) smatra se da žalba nema realnih izgleda za uspjeh;
 - (c) žalba ili revizija su u drugom ili višem stupnju, kako je predviđeno nacionalnim pravom, uključujući ponovno saslušavanje i ponovno razmatranje žalbe.

Ako odluku da se ne odobri besplatna pravna pomoć i zastupanje donese tijelo koje nije sud zato što smatra da žalba nema realnih izgleda za uspjeh, podnositelj zahtjeva ima pravo na učinkovit pravni lijek pred sudom protiv te odluke, a u tu svrhu ima pravo zatražiti besplatnu pravnu pomoć i zastupanje.

Članak 16.

Opseg pravne pomoći i zastupanja

1. Pravni ili drugi savjetnik kojeg kao takvog priznaje ili dopušta nacionalno zakonodavstvo, koji pomaže ili zastupa podnositelja zahtjeva prema uvjetima iz nacionalnog prava, ima pristup informacijama iz predmeta podnositelja zahtjeva na temelju kojeg se donosi ili će se donijeti odluka.
2. Ovlašteno tijelo može uskratiti pristup informacijama iz podnositeljeve dokumentacije kada bi se otkrivanjem informacija ili izvora ugrozila nacionalna sigurnost, sigurnost organizacija ili osoba koje pružaju informacije ili sigurnost osoba na koje se te informacije odnose ili kada bi bili ugroženi interesi istrage u vezi s razmatranjem zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje provode nadležna tijela država članica ili bi to oslabilo međunarodne odnose država članica. U tim slučajevima ovlašteno tijelo:
 - (a) omogućuje pristup informacijama ili izvorima koji su na raspolaganju sudovima u žalbenom postupku i
 - (b) osigurava poštovanje prava podnositelja zahtjeva na obranu.

U pogledu točke (b) ovlašteno tijelo osobito mora omogućiti pristup takvim informacijama ili izvorima pravnom ili drugom savjetniku koji je obavio sigurnosnu provjeru ako su te informacije potrebne za razmatranje zahtjeva ili za donošenje odluke o oduzimanju međunarodne zaštite.
3. Pravni ili drugi savjetnik koji pomaže ili zastupa podnositelja zahtjeva ima pristup zatvorenim prostorima, kao što su objekti za zadržavanje i tranzitne zone, u svrhu savjetovanja podnositelja zahtjeva u skladu s Direktivom XXX/XXX/EU (Direktiva o uvjetima prihvata).
4. Podnositeljima zahtjeva omogućuje se da na osobni intervju dođu zajedno s pravnim ili drugim savjetnikom kojeg kao takvog priznaje ili dopušta nacionalno zakonodavstvo. Pravni ili drugi savjetnik ovlašten je intervenirati tijekom osobnog intervjua.

5. Ovlašteno tijelo može zahtijevati prisutnost podnositelja zahtjeva na osobnom intervjuu, čak i ako ga zastupa, pod uvjetima iz nacionalnog prava, pravni ili drugi savjetnik, te može zahtijevati da podnositelj zahtjeva osobno odgovara na postavljena pitanja.
6. Ne dovodeći u pitanje članak 22. stavak 5., odsutnost pravnog ili dugog savjetnika ne sprječava ovlašteno tijelo da vodi osobni intervju s podnositeljem zahtjeva.

Članak 17.

Uvjeti za osiguranje besplatne pravne pomoći i zastupanja

1. Besplatnu pravnu pomoć i zastupanje osiguravaju pravni ili drugi savjetnici kojima je prema nacionalnom pravu dopušteno pomagati ili zastupati podnositelje ili nevladine udruge akreditirane na temelju nacionalnog prava za pružanje usluga savjetovanja ili zastupanja.
2. Države članice utvrđuju specifična pravila u vezi s načinom sastavljanja i obrade zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć i zastupanje u vezi sa zahtjevima za međunarodnu zaštitu ili primjenjuju postojeća pravila za nacionalne zahtjeve slične naravi, pod uvjetom da se tim pravilima ne onemogućuje ili prekomjerno otežava pristup besplatnoj pravnoj pomoći i zastupanju.
3. Države članice mogu propisati i financijska ili vremenska ograničenja u odnosu na osiguranje besplatne pravne pomoći i zastupanja, pod uvjetom da se tim ograničenjima proizvoljno ne ograničava pristup besplatnoj pravnoj pomoći i zastupanju. U odnosu na naknade i druge troškove, podnositelji ne smije biti u nepovoljnijem položaju od položaja državljana te države članice u stvarima koje se odnose na pravnu pomoć.
4. Države članice mogu zatražiti potpunu ili djelomičnu nadoknadu svih nastalih troškova ako i kada se podnositeljevo financijsko stanje značajno popravi ili ako je odluka kojom su troškovi uzrokovani donesena na temelju lažnih informacija koje je iznio podnositelj.

Članak 18.

Uloga visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice

1. Države članice moraju omogućiti visokom povjereniku Ujedinjenih naroda za izbjeglice:
 - (a) pristup podnositeljima zahtjeva, uključujući one koji su zadržani ili u centrima za prihvata, na granicama ili u tranzitnim zonama;
 - (b) pristup informacijama o pojedinačnim zahtjevima za međunarodnu zaštitu, o tijeku postupka i o izdanim odlukama, uz uvjet da je s tim suglasan podnositelj zahtjeva;
 - (c) da u okviru izvršavanja svojih nadzornih zadataka iz članka 35. Ženevske konvencije predstavi svoje mišljenje bilo kojem nadležnom tijelu u vezi s pojedinačnim zahtjevima za međunarodnu zaštitu u svakoj fazi postupka.
2. Stavak 1. primjenjuje se i na organizacije koje djeluju na području države članice u ime visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice u skladu sa sporazumom s tom državom članicom.

ODJELJAK IV.

POSEBNA JAMSTVA

Članak 19.

Podnositelji zahtjeva koji trebaju posebna postupovna jamstva

1. Ovlašteno tijelo sustavno ocjenjuje treba li podnositelj zahtjeva posebna postupovna jamstva. Ta procjena može se uključiti u postojeće nacionalne postupke ili u ocjenu iz članka 21. Direktive XXX/XXX/EU (Direktiva o uvjetima prihvata) i ne treba biti u obliku upravnog postupka.

Za potrebe te procjene ovlašteno tijelo mora poštovati opća načela za ocjenjivanje posebnih postupovnih potreba iz članka 20.
2. Podnositeljima zahtjeva za koje je utvrđeno da su podnositelji koji trebaju posebna postupovna jamstva mora se pružiti odgovarajuća potpora kako bi ostvarili prava i ispunjavali obveze iz ove Uredbe tijekom cijelog postupka za međunarodnu zaštitu.
3. Ako se takva odgovarajuća podrška ne može pružiti u okviru ubrzanog postupka razmatranja iz članka 40. ili postupka na granici iz članka 41., posebno ako ovlašteno tijelo smatra da podnositelj zahtjeva treba posebna postupovna jamstva zbog posljedica mučenja, silovanja ili drugih teških oblika psihološkog, fizičkog, seksualnog ili rodno utemeljenog nasilja, ovlašteno tijelo ne primjenjuje ili mora prestati primjenjivati te postupke na podnositelja.
4. Komisija može navesti detalje i posebne mjere za procjenu i rješavanje posebnih postupovnih potreba podnositelja, uključujući maloljetne osobe bez pratnje, na temelju provedbenih akata. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 58.

Članak 20.

Opća načela za procjenu posebnih postupovnih potreba

1. Postupak za utvrđivanje podnositelja s posebnim postupovnim potrebama pokreću tijela nadležna za zaprimanje i evidentiranje zahtjeva čim se zahtjev podnese, a nastavlja ga ovlašteno tijelo nakon što se zahtjev podnese.
2. Osoblje tijela nadležnih za zaprimanje i evidentiranje zahtjeva pri evidentiranju zahtjeva upućuje na to pokazuje li podnositelj prve znakove ranjivosti ili ne, što bi moglo zahtijevati posebna postupovna jamstva, a može se zaključiti prema fizičkim znakovima ili podnositeljevim izjavama ili ponašanju.

Informacije o tome da neki podnositelj pokazuje prve znakove ranjivosti uključuju se u podnositeljevu dokumentaciju zajedno s opisom znakova ranjivosti koje podnositelj zahtjeva pokazuje, a koji bi mogli zahtijevati posebna postupovna jamstva.

Države članice osiguravaju obuku osoblja iz članka 5. za otkrivanje prvih znakova ranjivosti podnositelja koji bi mogli zahtijevati posebna postupovna jamstva ili jamče da će osoblje dobiti upute u tu svrhu.
3. Ako postoje naznake o tome da su podnositelji možda bili žrtvom mučenja, silovanja ili nekog drugog teškog oblika psihološkog, seksualnog ili rodno uvjetovanog nasilja

te da bi to moglo imati negativan učinak na njihovu sposobnost da na učinkovit način sudjeluju u postupku, ovlašteno tijelo mora uputiti podnositelje liječniku ili psihologu radi daljnje procjene njihovog psihološkog i fizičkog stanja.

Ovlašteno tijelo uzima u obzir rezultat tog pregleda pri donošenju odluke o tome koja se vrsta posebne postupovne potpore može pružiti podnositelju.

Tim pregledom ne dovodi se u pitanje zdravstveni pregled iz članaka 23. i 24.

4. Nadležna tijela reagirat će na potrebu za posebnim postupovnim jamstvima, kako je utvrđeno ovim člankom, čak i ako takva potreba postane očigledna u kasnijoj fazi postupka, a da nije potrebno ponovno pokretati postupak za međunarodnu zaštitu.

Članak 21.

Zaštitne mjere za maloljetnike

1. U provedbi ove Uredbe najbolji interes djeteta primarna je briga država članica.
2. Ovlašteno tijelo mora maloljetnoj osobi omogućiti osobni intervju, uključujući slučajeve kada je zahtjev podnesen u njezino ime u skladu s člankom 31. stavkom 6. i člankom 32. stavkom 1., osim ako to očito nije u najboljem interesu djeteta. U tom slučaju ovlašteno tijelo mora navesti razlog za svoju odluku da maloljetniku ne omogući osobni intervju.

Svaki takav osobni intervju mora voditi osoba koja raspolaže potrebnim znanjem o pravima i posebnim potrebama maloljetnika te se on mora voditi uz osjetljivost prema djetetu na način primjeren situaciji.

3. Odluku o zahtjevu maloljetne osobe priprema osoblje ovlaštenog tijela koje posjeduje potrebno znanje o pravima i posebnim potrebama maloljetnih osoba.

Članak 22.

Posebna jamstva za maloljetne osobe bez pratnje

1. Nadležna tijela moraju, čim prije, a najkasnije pet radnih dana od trenutka kada maloljetna osoba bez pratnje podnese zahtjev, osobu ili organizaciju imenovati skrbnikom.

Ako je organizacija imenovana kao zastupnik, ona mora imenovati osobu nadležnu za izvršavanje dužnosti skrbnika.

Ovlašteno tijelo mora odmah obavijestiti maloljetnu osobu bez pratnje o imenovanju njezinog skrbnika.

2. Ovlašteno tijelo odlučivanja informira skrbnika o svim relevantnim činjenicama, postupovnim koracima i vremenskim rokovima povezanim s maloljetnikom bez pratnje.
3. Kako bi zaštitio najbolje interese djeteta i osigurao dobrobit maloljetnika bez pratnje, skrbnik mora:
 - (a) zastupati maloljetnika bez pratnje i pomagati mu tijekom postupaka predviđenih ovom Uredbom i
 - (b) omogućiti maloljetniku bez pratnje ostvarivanje prava i ispunjenje svojih obveza iz ove Uredbe.

4. Skrbnik obavlja svoje dužnosti u skladu s načelom najboljih interesa djeteta, posjeduje potrebno stručno znanje i nema potvrđenu povijest kaznenih djela ili prekršaja povezanih s djecom.

Osoba koja djeluje u svojstvu skrbnika zamjenjuje se jedino ako nadležna tijela smatraju da nije primjereno ispunjavala svoje dužnosti skrbnika. Organizacije ili pojedinci čiji su interesi u sukobu ili potencijalnom sukobu s interesima maloljetnika bez pratnje ne smiju se imenovati skrbnikom.

5. Nadležna tijela ne smiju istodobno zadužiti jednog skrbnika za nerazmjeran broj maloljetnika bez pratnje, što bi mu onemogućilo da učinkovito obavlja svoje zadatke.

Države članice moraju imenovati subjekte ili osobe nadležne za izvršenje dužnosti skrbnika te za nadzor i praćenje, u redovitim vremenskim razmacima, izvršavaju li skrbnici svoje zadatke na zadovoljavajući način. Ti subjekti ili osobe razmatraju prigovore koje su maloljetne osobe bez pratnje podnijele protiv svog skrbnika.

6. Skrbnik mora upoznati maloljetnika bez pratnje sa značenjem i mogućim posljedicama osobnog intervjua i, ondje gdje je prikladno, s načinom kako da se pripremi za osobni intervju. Skrbnik i, ondje gdje je primjenjivo, pravni ili drugi savjetnik kojeg kao takvog priznaje ili dopušta nacionalno zakonodavstvo, prisutan je na intervjuu i ima priliku postavljati pitanja ili iznositi komentare, unutar okvira koje je odredila osoba koja vodi intervju. Ovlašteno tijelo može zahtijevati prisutnost maloljetnika bez pratnje na osobnom intervjuu, čak i onda kada je prisutan skrbnik.

ODJELJAK V.

LIJEČNIČKI PREGLEDI

Članak 23.

Liječnički pregled

1. Ako ovlašteno tijelo to smatra potrebnim za ocjenjivanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji), ono uz prianak podnositelja zahtjeva organizira liječnički pregled podnositelja zahtjeva u vezi sa znakovima koji mogu upućivati na progone ili ugrozu života te teške povrede i ozljede u prošlosti.
2. Liječnički pregled obavljaju kvalificirani zdravstveni djelatnici. Države članice mogu odrediti zdravstvene djelatnike koji mogu obavljati takve liječničke preglede. Ti liječnički pregledi plaćaju se iz javnih sredstava.
3. Ako se liječnički pregled ne obavi u skladu sa stavkom 1., ovlašteno tijelo obavješćuje podnositelje zahtjeva da mogu na vlastitu inicijativu i na vlastiti trošak organizirati liječnički pregled u vezi sa znakovima koji mogu ukazivati na progone ili ugrozu života te teške povrede i ozljede u prošlosti.
4. Rezultati liječnički pregleda podnose se čim prije ovlaštenom tijelu, koje ih ocjenjuje zajedno s drugim elementima zahtjeva.
5. Ako podnositelj zahtjeva odbije takav liječnički pregled, to ne sprječava ovlašteno tijelo da donese odluku o zahtjevu za međunarodnu zaštitu.

Članak 24.

Liječnički pregled maloljetnika bez pratnje

1. Liječničkim pregledima može se koristiti za određivanje starosti maloljetnika bez pratnje u okviru razmatranja zahtjeva, ako na temelju podnositeljevih izjava ili drugih relevantnih pokazatelja, uključujući psihosocijalnu procjenu, postoje dvojbe o tome je li podnositelj mlađi od 18 godina. Ako liječnički pregled nije doveo ni do kakvog zaključka ili zaključak upućuje na raspon godina ispod 18, države članice pretpostaviti će da je podnositelj zahtjeva maloljetnik.
2. Liječnički pregled u svrhu utvrđivanja dobi maloljetne osobe bez pratnje ne smije se provoditi bez pristanka te osobe ili njezinog skrbnika.
3. Svi se liječnički pregledi obavljaju uz puno poštovanje dostojanstva pojedinca, trebaju biti u najmanjoj mogućoj invazivni te ih obavljaju kvalificirani zdravstveni djelatnici koji mogu dati najvjerodostojniji mogući nalaz.
4. Kada se liječničkim pregledima koristi za utvrđivanje dobi maloljetnika bez pratnje, ovlašteno tijelo mora se pobrinuti da se maloljetnike bez pratnje prije razmatranja njihovog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i na jeziku koji razumiju, ili se opravdano može pretpostaviti da razumiju, obavijesti o mogućnosti utvrđivanja njihove dobi liječničkim pregledom. To uključuje informacije o načinu pregleda i o mogućim posljedicama rezultata liječničkog pregleda za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, kao i o mogućnosti i posljedicama koje će imati maloljetnikovo ili skrbnikovo odbijanje da bude podvrgnut liječničkom pregledu.
5. Odbijanje maloljetne osobe bez pratnje ili njezina skrbnika da se podvrgne liječničkom pregledu može se smatrati jedino oborivom pretpostavkom da podnositelj nije maloljetna osoba i to ne smije spriječiti ovlašteno tijelo u donošenju odluke u vezi sa zahtjevom za međunarodnu zaštitu.
6. Država članica priznaje odluke o procjeni dobi koje su donijele druge države članice na temelju liječničkog pregleda izvršenog u skladu s ovim člankom i na temelju metoda koje priznaje njezino nacionalno pravo.

POGLAVLJE III.

UPRAVNI POSTUPAK

ODJELJAK I.

PRISTUP POSTUPKU

Članak 25.

Podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu

1. Zahtjev za međunarodnu zaštitu podnosi se kada državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva pred službenicima ovlaštenog tijela ili drugih tijela iz članka 5. stavaka 3. i 4. zatraži međunarodnu zaštitu.

Ako službenici imaju dvojbe o tome može li se određena izjava protumačiti kao zahtjev, osobu moraju izričito pitati traži li međunarodnu zaštitu.

2. Ako državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu, on se smatra podnositeljem zahtjeva za međunarodnu zaštitu do donošenja konačne odluke u vezi s tim zahtjevom.

Članak 26.

Zadaci nadležnih tijela pri podnošenju zahtjeva

1. Tijela nadležna za zaprimanje i evidentiranje zahtjeva:
 - (a) upoznaju podnositelje s njihovim pravima i obvezama, utvrđenima posebno člancima 27., 28. i 31. u vezi s evidentiranjem i podnošenjem zahtjeva, člankom 7. u vezi s obvezama podnositelja i posljedicama neispunjenja tih obveza, člankom 9. u vezi s pravom podnositelja da ostanu na području nadležne države članice i člankom 8. u vezi s općim jamstvima za podnositelje;
 - (b) evidentiraju zahtjev u skladu s člankom 27.;
 - (c) nakon evidentiranja obavješćuju podnositelja o tome gdje i kako treba podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu;
 - (d) obavješćuju tijela nadležna za uvjete prihvata zahtjeva u skladu s Direktivom XXX/XXX/EU (Direktiva o uvjetima prihvata).
2. Komisija može na temelju provedbenih akata navesti sadržaj informacija koje se trebaju osigurati podnositeljima pri podnošenju zahtjeva. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 58.

Članak 27.

Evidentiranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu

1. Tijela nadležna za prihvata i evidentiranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu moraju brzo evidentirati zahtjev, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana njegova podnošenja. Evidentiraju se i sljedeće informacije:
 - (a) ime, datum rođenja, spol, nacionalnost i drugi osobni podaci podnositelja;
 - (b) vrsta i broj bilo koje identifikacijske ili putne isprave podnositelja;
 - (c) datum zahtjeva, mjesto gdje se podnosi i tijelo kojem se podnosi.Ako su države članice već dobile podatke iz točaka (a) i (b) prije podnošenja zahtjeva, oni se neće opet zahtijevati.
2. Ako informacije prikuplja ovlašteno tijelo ili drugo tijelo koje mu pomaže za potrebe razmatranja zahtjeva, dodatni podaci potrebni za razmatranje zahtjeva mogu se prikupiti i pri evidentiranju.
3. Ako je zbog istodobnih zahtjeva za međunarodnu zaštitu nerazmjernog broja državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva u praksi teško evidentirati zahtjeve u roku od tri radna dana od podnošenja zahtjeva, tijela te države članice mogu produljiti rok na deset radnih dana.
4. Nadležna tijela pohranjuju svaki skup podataka iz stavka 1. i sve relevantne podatke prikupljene u skladu sa stavkom 2. deset godina od datuma konačne odluke. Podaci se moraju izbrisati po isteku tog razdoblja ili ako su povezani s osobom koja je stekla državljanstvo bilo koje države članice prije proteka tog razdoblja, čim država članica saznada je dotična osoba stekla državljanstvo.

Članak 28.

Podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu

1. Podnositelj zahtjev podnosi u roku od deset radnih dana od datuma kada je zahtjev evidentiran, pod uvjetom da mu je omogućeno da to učini u zadanom roku.
2. Tijelo nadležno za zaprimanje i evidentiranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu mora podnositelju omogućiti da podnese zahtjev u roku utvrđenom stavkom 1.
3. Ako nerazmjern broj državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva istodobno podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu, zbog čega je u praksi teško omogućiti podnošenje zahtjeva unutar roka zadanog stavkom 1., nadležno tijelo mora podnositelju omogućiti da podnese zahtjev najkasnije mjesec dana od datuma kada je zahtjev evidentiran.
4. Pri podnošenju zahtjeva podnositelji moraju dostaviti sve potrebne elemente iz članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji) kojima će potkrijepiti zahtjev. Nakon podnošenja zahtjeva podnositeljima je dopušteno dostaviti sve dodatne elemente koji su relevantni za njegovo razmatranje, sve do donošenja odluke o zahtjevu u upravnom postupku.

Tijelo nadležno za zaprimanje i evidentiranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu mora obavijestiti podnositelja da nakon donošenja odluke o zahtjevu smije iznositi jedino nove elemente koji su relevantni za razmatranje zahtjeva i za koje nije mogao znati u ranijoj fazi ili koji su povezani s promjenama njegove situacije.
5. Zahtjevi za međunarodnu zaštitu podnose se osobno na za to određenom mjestu. U tu svrhu, pri evidentiranju zahtjeva, podnositelju se ugovara termin s tijelima nadležnima za podnošenje zahtjeva.
6. Nadležna tijela pohranjuju svaki skup podataka iz stavka 4. deset godina od datuma konačne odluke. Podaci se moraju izbrisati po isteku tog razdoblja ili ako su povezani s osobom koja je stekla državljanstvo bilo koje države članice prije proteka tog razdoblja, čim država članica saznada je dotična osoba stekla državljanstvo.

Članak 29.

Dokumenti za podnositelja

1. Tijela države članice u kojoj se podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu podnositelju izdaju dokument kojim se potvrđuje posebice da je podnesen zahtjev te se navodi da podnositelj može ostati na području te države članice za potrebe podnošenja zahtjeva kako je predviđeno ovom Uredbom.
2. Tijela države članice u kojoj se podnosi zahtjev moraju u roku od tri radna dana od podnošenja zahtjeva podnositelju izdati dokument koji glasi na njegovo ime:
 - (a) na kojemu je naveden identitet podnositelja zahtjeva, tako što u najmanju ruku sadržava podatke iz članka 27. stavka 1. točaka (a) i (b), koji su po potrebi provjereni i ažurirani, kao i prikaz lica podnositelja, potpis, trenutno prebivalište i datum podnošenja zahtjeva;
 - (b) na kojemu su navedeni tijelo koje ga je izdalo, datum i mjesto izdavanja te rok valjanosti dokumenta;
 - (c) kojim se potvrđuje status pojedinca kao podnositelja;

- (d) na kojemu je navedeno da podnositelj ima pravo ostanka na teritoriju te države članice te može li se podnositelj slobodno preseliti u bilo koji ili samo jedan dio područja te države članice;
 - (e) na kojemu je navedeno da taj dokument nije važeća putna isprava te da podnositelju nije dopušteno putovati bez odobrenja na područja drugih država članica sve do završetka postupka za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba);
 - (f) na kojemu je navedeno ima li podnositelj dozvolu za plaćeni rad.
3. Ako je, nakon provedbe postupka određivanja u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba), druga država članica imenovana nadležnom za razmatranje zahtjeva, tijela te države članice podnositelju izdaju dokument iz stavka 2. u roku od tri radna dana od podnositeljeva prelaska u tu državu članicu.
4. Dokument iz stavka 2. valjan je tijekom razdoblja od šest mjeseci, a mora se obnavljati na primjeren način, kako bi se osiguralo da će valjanost dokumenta pokriti razdoblje tijekom kojega podnositelj ima pravo ostati na području nadležne države članice.
- Razdoblje valjanosti na koje upućuje dokument ne znači da će podnositelj imati pravo na ostanak ako je to pravo ukinuto ili obustavljeno.
5. Komisija može na temelju provedbenih akata odrediti oblik i sadržaj dokumenata koji se trebaju izdati podnositeljima pri evidentiranju i podnošenju zahtjeva. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 58.

Članak 30.

Pristup postupku u objektima za zadržavanje i na graničnim prijelazima

1. Ako postoje naznake da bi državljani trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koje su zadržane u objektima za zadržavanje ili na graničnim prijelazima, uključujući tranzitne zone na vanjskim granicama, mogli trebati međunarodnu zaštitu, nadležna tijela upoznaju ih s mogućnošću da zatraže međunarodnu zaštitu, pogotovo ako:
- (a) postoji vjerojatnost da je osoba maloljetnik bez pratnje;
 - (b) postoje jasne naznake da osoba pati od psiholoških ili drugih poremećaja koji mu onemogućavaju da uvidi potrebu za međunarodnom zaštitom;
 - (c) je osoba došla iz određene države podrijetla i vjerojatno je da joj je potrebna međunarodna zaštita zbog dobro poznate situacije u toj trećoj zemlji.
2. Nadležna tijela poduzimaju potrebne mjere za dostupnost usluga tumača kojima će se olakšati pristup postupku za međunarodnu zaštitu.
3. Organizacije i osobe koje pružaju usluge savjetovanja moraju imati učinkovit pristup državljanima trećih zemalja koje su zadržane u objektima za zadržavanje ili se nalaze na graničnim prijelazima, uključujući tranzitne zone, na vanjskim granicama.

Države članice mogu odrediti ograničenja za taj pristup ako su, na temelju nacionalnog prava, potrebna za sigurnost, javni poredak ili administrativno upravljanje graničnim prijelazom ili objektom za zadržavanje, pod uvjetom da se taj pristup ne ograniči u strogoj mjeri ili onemogućiti.

Zahtjevi u ime supružnika, partnera, maloljetnika ili uzdržavane odrasle osobe

1. Podnositelj može podnijeti zahtjev u ime supružnika ili partnera s kojim je u stabilnom i trajnom odnosu, maloljetnika ili uzdržavanih odraslih osoba bez poslovne sposobnosti.
2. Supružnik ili partner iz stavka 1. mora osobno biti upoznat s relevantnim postupovnim posljedicama podnošenja zahtjeva u njegovo ime te sa svojim pravom da podnese zasebni zahtjev za međunarodnu zaštitu. Ako supružnik ili partner ne pristaje na podnošenje zahtjeva u njegovo ime, mora mu se omogućiti da podnese zahtjev u vlastito ime.
3. Ako podnositelj ne podnese zahtjev u ime supružnika ili partnera kao u stavku 1. u roku od deset radnih dana kako je navedeno u članku 28. stavku 1., supružniku ili partneru mora se omogućiti da podnese zahtjev u vlastito ime u dodatnom razdoblju od deset radnih dana počevši od proteka prvog razdoblja od deset radnih dana. Ako supružnik ili partner ne podnese zahtjev u dodatnom roku od deset radnih dana, zahtjev se odbija zbog odustanka u skladu s postupkom iz članka 39.
4. Ako podnositelj ne podnese zahtjev u ime uzdržavane odrasle osobe iz stavka 1. u roku od deset radnih dana kako je navedeno u članku 28. stavku 1., ovlašteno tijelo podnosi zahtjev u ime te uzdržavane odrasle osobe ako, na temelju pojedinačne procjene njezine osobne situacije, ima mišljenje da bi uzdržavanoj odrasloj osobi mogla trebati međunarodna zaštita.
5. U slučajevima zahtjeva u ime supružnika ili partnera s kojim je u stabilnom i trajnom odnosu, maloljetnika ili uzdržavanih odraslih osoba bez poslovne sposobnosti, svaka od tih osoba dobit će priliku za osobni intervju.
6. Maloljetna osoba ima pravo podnijeti zahtjev u svoje ime ako ima pravnu sposobnost za sudjelovanje u postupcima u skladu s nacionalnim pravom predmetne države članice ili putem odrasle osobe koja je za nju odgovorna, u skladu s pravom ili praksom te države članice, uključujući njezine roditelje, nekog drugog pravnog ili uobičajenog staratelja ili odrasle članove obitelji u slučaju maloljetnika uz pratnju, ili putem skrbnika u slučaju maloljetnika bez pratnje.
7. U slučaju maloljetnika uz pratnju, ako nadležna odrasla osoba iz stavka 6. podnese zahtjev, smatra se da je podnesen i zahtjev za međunarodnu zaštitu u ime maloljetnika.
8. Ako odrasla osoba odgovorna za maloljetnika uz pratnju ne podnese zahtjev u svoje ime, maloljetnu osobu uz pratnju treba jasno upoznati s mogućnošću podnošenja zahtjeva u vlastito ime i povezanim postupkom u vrijeme kada se podnosi njegov zahtjev.
9. Ako odrasla osoba odgovorna za maloljetnika uz pratnju ne podnese zahtjev u ime maloljetnika u roku od deset radnih dana kako je navedeno u članku 28. stavku 1., maloljetnik mora biti upoznat s mogućnošću da podnese zahtjev u vlastito ime te dobiti priliku da to učini u dodatnom razdoblju od deset radnih dana počevši od proteka prvog razdoblja od deset radnih dana, ako ima pravnu sposobnost za sudjelovanje u postupcima u skladu s nacionalnim pravom predmetne države članice. Ako maloljetna osoba ne podnese zahtjev u vlastito ime u dodatnom roku od deset radnih dana, zahtjev se odbija zbog odustanka u skladu s postupkom iz članka 39.

10. Za potrebe donošenja odluke o prihvatljivosti u slučaju zasebnog zahtjeva supružnika, partnera ili maloljetnika u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (d), zahtjev za međunarodnu zaštitu mora se podvrgnuti početnom razmatranju u pogledu postojanja činjenica povezanih sa situacijom supružnika, partnera ili maloljetne osobe koje opravdavaju zasebni zahtjev.

Ako postoje činjenice povezane sa situacijom supružnika, partnera ili maloljetne osobe koje opravdavaju zasebni zahtjev, taj se zasebni zahtjev podvrgava daljnjem razmatranju radi odlučivanja o njegovoj utemeljenosti. Ako ne, taj zasebni zahtjev odbija se kao neprihvatljiv, ne dovodeći u pitanje pravilno razmatranje bilo kojeg zahtjeva koji su podnijeli supružnik, partner ili maloljetna osoba.

Članak 32.

Zahtjevi maloljetnika bez pratnje

1. Maloljetna osoba bez pratnje podnosi zahtjev u svoje ime ako ima pravnu sposobnost za sudjelovanje u postupcima u skladu s nacionalnim pravom predmetne države članice ili ga podnosi skrbnik u njezino ime. Skrbnik pomaže i na pravilan način informira maloljetnika bez pratnje o tome kako se i gdje podnosi zahtjev.
2. U slučaju maloljetne osobe bez pratnje, razdoblje od deset radnih dana za podnošenje zahtjeva predviđeno člankom 28. stavkom 1. počinje teći tek od trenutka kada je imenovan skrbnik maloljetnika bez pratnje te od kada su se susreli. Ako skrbnik ne podnese zahtjev u ime maloljetnika bez pratnje u roku od tih deset radnih dana, ovlašteno tijelo podnosi zahtjev u ime maloljetnika ako, na temelju pojedinačne procjene njegove osobne situacije, smatra da bi maloljetniku mogla biti potrebna međunarodna zaštita.
3. Tijela iz članka 10. Direktive 2008/115/EZ imaju pravo podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu u ime maloljetnika bez pratnje ako, na temelju pojedinačne procjene njegove osobne situacije, smatraju da bi maloljetniku mogla biti potrebna međunarodna zaštita.

ODJELJAK II.

POSTUPAK RAZMATRANJA

Članak 33.

Razmatranje zahtjeva

1. Države članice razmatraju zahtjeve za međunarodnu zaštitu u skladu s temeljnim načelima i jamstvima utvrđenima u poglavlju II.
2. Ovlašteno tijelo donosi odluke o zahtjevima za međunarodnu zaštitu nakon odgovarajućeg razmatranja prihvatljivosti i utemeljenosti zahtjeva. Ovlašteno tijelo razmatra zahtjeve na objektivan i nepristran način te na pojedinačnoj osnovi. Za potrebe razmatranja zahtjeva, uzima u obzir sljedeće:
 - (a) relevantne izjave i dokumente podnositelja, uključujući informacije o tome je li podnositelj bio ili bi mogao biti izložen progonu ili ugrozi života te teškim povredama i ozljedama;
 - (b) sve relevantne, točne i aktualne informacije u vezi sa situacijom u podnositeljevoj državi podrijetla u vrijeme donošenja odluke o zahtjevu,

uključujući zakone i propise države podrijetla i način na koji se oni primjenjuju, kao i sve druge relevantne informacije dobivene od Agencije Europske unije za azil, od visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice i mjerodavnih međunarodnih organizacija za ljudska prava ili iz drugih izvora;

- (c) zajedničku analizu informacija o državi podrijetla iz članka 10. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o Agenciji EU-a za azil);
 - (d) položaj i osobne okolnosti podnositelja zahtjeva, uključujući čimbenike kao što su podrijetlo, spol i dob, seksualna orijentacija i spolni identitet kako bi se procijenilo bi li se, s obzirom na osobne okolnosti podnositelja zahtjeva, postupci kojima je podnositelj zahtjeva bio izložen ili bi mogao biti izložen mogli smatrati progonom ili ugrozom života te teškim povredama i ozljedama;
 - (e) jesu li aktivnosti u koje je podnositelj bio uključen od napuštanja države podrijetla za isključivu ili glavnu svrhu imale stvaranje uvjeta potrebnih za traženje međunarodne zaštite, radi ocjene bi li te aktivnosti izložile podnositelja riziku od progona ili ugroze života te teških povreda i ozljeda da se vrati u tu zemlju;
 - (f) može li se od podnositelja razumno očekivati da dobije zaštitu druge zemlje u kojoj bi mogao tražiti državljanstvo.
3. Osoblje koje razmatra zahtjeve i donosi odluke ima dovoljno znanja o relevantnim standardima koji se primjenjuju na područje prava povezanog s azilom i izbjeglicama. Ima mogućnost, prema potrebi, tražiti savjet stručnjaka u posebnim pitanjima, kao što su pitanja vezana za zdravlje, kulturu, religiju, djecu ili spol. Ako je potrebno, mogu poslati upite Agenciji Europske unije za azil, u skladu s člankom 9. stavkom 2. točkom (b) Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o Agenciji EU-a za azil).
4. Dokumenti relevantni za razmatranje zahtjeva o kojima odlučuje ovlašteno tijelo prevode se, ako je potrebno, za te potrebe.
5. Razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu može imati prioritet u skladu s temeljnim načelima i jamstvima utvrđenima u poglavlju II., a posebice u slučajevima:
- (a) kada je vjerojatno da će zahtjev biti utemeljen;
 - (b) kada podnositelj ima posebne potrebe prihvata u smislu članka 20. Direktive XXX/XXX/EU (Direktiva o uvjetima prihvata) ili ima potrebu za posebnim postupovnim jamstvima, posebice ako je riječ o maloljetniku bez pratnje.

Članak 34.

Trajanje postupka razmatranja

1. Razmatranje prihvatljivosti zahtjeva u skladu s člankom 36. stavkom 1. ne smije trajati dulje od jednoga mjeseca od podnošenja zahtjeva.
- Vremensko ograničenje takvog razmatranja iznosi deset radnih dana ako, u skladu s člankom 3. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba), država članica prvog zahtjeva primjenjuje koncept prve zemlje azila ili sigurne treće zemlje iz članka 36. stavka 1. točaka (a) i (b).

2. Ovlašteno tijelo osigurava da se postupak razmatranja utemeljenosti završi čim prije, a najkasnije u roku od šest mjeseci od podnošenja zahtjeva, ne dovodeći u pitanje primjereno i cjelovito razmatranje.
3. Ovlašteno tijelo može produljiti rok od šest mjeseci za dodatno razdoblje od najviše tri mjeseca:
 - (a) ako nerazmjern broj državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva istodobno podnosi zahtjev za međunarodnu zaštitu, zbog čega je u praksi teško završiti postupak u roku od šest mjeseci;
 - (b) ako su uključena složena činjenična ili pravna pitanja.
4. Ako je zahtjev podvrgnut postupku utvrđenom Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba), rok iz stavka 2. počinje teći od trenutka kada se odredi nadležna država članica u skladu s tom Uredbom, podnositelj se nalazi na području te države članice te je za njega preuzeta odgovornost u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba).
5. Ovlašteno tijelo može odgoditi završetak postupka razmatranja ako se od njega ne može razumno očekivati da donese odluku u vremenskim rokovima utvrđenim stavkom 2. te člankom 40. stavkom 4. u odnosu na ubrzani postupak razmatranja zbog nesigurne situacije u državi podrijetla za koju se očekuje da će biti privremena. U takvim slučajevima, ovlašteno tijelo:
 - (a) preispituje stanje u toj državi podrijetla najmanje svaka dva mjeseca te
 - (b) u razumnom roku obavješćuje uključene podnositelje o razlozima odgode.Država članica u razumnom roku obavješćuje Komisiju i Agenciju Europske unije za azil o odgodi postupaka za tu državu podrijetla. U svakom slučaju, ovlašteno tijelo mora završiti postupak razmatranja u roku od 15 mjeseci od podnošenja zahtjeva.

ODJELJAK III.

ODLUKE O ZAHTJEVIMA

Članak 35.

Odluke ovlaštenog tijela

1. Odluka o zahtjevu za međunarodnu zaštitu dostavlja se u pismenom obliku i podnositelj se o njoj obavješćuje bez odgode na jeziku koji razumije ili je razumno očekivati da ga razumije.
2. Kada je zahtjev odbijen kao neprihvatljiv, neutemeljen u odnosu na status izbjeglice ili supsidijarne zaštite, zbog izričitog povlačenja ili odustanka, činjenični i pravni razlozi navode se u odluci. Informacije o tome kako osporavati odluku o nepriznavanju međunarodne zaštite dostavljaju se u pismenom obliku, ako već nisu na drugi način podnositelju stavljene na raspolaganje.
3. U slučajevima zahtjeva u ime supružnika, partnera, maloljetnika ili uzdržavanih odraslih osoba bez pravne sposobnosti, i uvijek kada zahtjev ima istu osnovu, ovlašteno tijelo može donijeti jednu odluku, kojom pokriva sve podnositelje, ako to ne bi dovelo do otkrivanja određenih okolnosti podnositelja kojim bi se mogli ugroziti njegovi interesi, posebice u slučajevima koji se tiču spola, seksualne

orijentacije, spolnog identiteta ili progona na temelju dobi. U takvim se slučajevima izdaje posebna odluka za određenu osobu.

Članak 36.

Odluka o prihvatljivosti zahtjeva

1. Ovlašteno tijelo ocjenjuje prihvatljivost zahtjeva u skladu s osnovnim načelima i jamstvima predviđenima u poglavlju II. te odbija kao neprihvatljiv zahtjev na temelju sljedećih razloga:
 - (a) zemlja koja nije država članica smatra se prvom zemljom azila za podnositelja u skladu s člankom 44., osim ako nije jasno da podnositelj neće biti pušten ili ponovno pušten u tu zemlju;
 - (b) zemlja koja nije država članica smatra se sigurnom trećom zemljom za podnositelja u skladu s člankom 45., osim ako nije jasno da podnositelj neće biti pušten ili ponovno pušten u tu zemlju;
 - (c) zahtjev je naknadni zahtjev kod kojeg se nisu pojavili novi relevantni elementi ili zaključci povezani s razmatranjem ispunjava li se podnositelj uvjete za priznavanje međunarodne zaštite, u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji), ili s prethodno primijenjenim razlogom neprihvatljivosti, niti ih je podnositelj iznio;
 - (d) supružnik ili partner ili maloljetnik uz pratnju podnosi zahtjev nakon što je pristao da se podnese zahtjev u njegovo ime, a ne postoje činjenice povezane sa situacijom supružnika, partnera ili maloljetnika koje bi opravdavale zaseban zahtjev.
2. Utemeljenost zahtjeva ne ispituje se ako se zahtjev ne razmatra u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba), uključujući slučaj kada je druga država članica podnositelju priznala međunarodnu zaštitu ili kada je zahtjev odbijen kao neprihvatljiv u skladu sa stavkom 1.
3. Stavak 1. točke (a) i (b) ne primjenjuju se na korisnike supsidijarne zaštite koji su preseljeni prema ubrzanom postupku u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o preseljenju)³⁶.
4. Ako nakon razmatranja zahtjeva u skladu s člankom 3. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba) prva država članica u kojoj se zahtjev podnese isti smatra prihvatljivim, odredba stavka 1. točaka (a) i (b) ne mora se opet primjenjivati u nadležnoj državi članici.
5. Ako ovlašteno tijelo *prima facie* smatra da bi zahtjev mogao biti odbijen kao očito neutemeljen, nije obvezno donijeti mišljenje o prihvatljivosti zahtjeva.

Članak 37.

Odluka o utemeljenosti zahtjeva

1. Pri razmatranju utemeljenosti nekog zahtjeva, ovlašteno tijelo donosi odluku o tome kvalificira li se podnositelj kao izbjeglica te u suprotnom utvrđuje ispunjava li podnositelj uvjete za supsidijarnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).

³⁶

SL L [...], [...], str. [...].

2. Ovlašteno tijelo odbija zahtjev kao neutemeljen ako je utvrdilo da se podnositelj ne kvalificira za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).
3. Ovlašteno tijelo mora neutemeljen zahtjev proglasiti očito neutemeljenim u slučajevima iz članka 40. stavka 1. točaka (a), (b), (c), (d) i (e).

Članak 38.

Izričito povlačenje zahtjeva

1. Podnositelj može, na vlastitu inicijativu i u bilo koje vrijeme tijekom postupka, povući svoj zahtjev.
2. Ako podnositelj izričito povuče zahtjev, ovlašteno tijelo donosi odluku o odbijanju zahtjeva kao izričito povučenog ili kao neutemeljenog kada je, u fazi u kojoj je zahtjev izričito povučen, već utvrdilo da se podnositelj ne kvalificira za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).

Članak 39.

Prešutno povlačenje zahtjeva

1. Ovlašteno tijelo odbija zahtjev zbog odustanka ako:
 - (a) podnositelj nije podnio zahtjev u skladu s člankom 28., unatoč tome što je imao stvarnu priliku za to;
 - (b) supružnik, partner ili maloljetnik nisu podnijeli zahtjev nakon što je podnositelj zahtjeva propustio podnijeti zahtjev u vlastito ime kao što je navedeno u članku 31. stavcima 3. i 8.;
 - (c) podnositelj odbija suradnju uskraćivanjem detalja potrebnih za razmatranje zahtjeva, kao i svojih otisaka prstiju i prikaza lica, u skladu s člankom 7. stavkom 3.;
 - (d) podnositelj se nije pojavio na osobnom intervjuu iako je to od njega zatraženo u skladu s člancima 10. do 12.;
 - (e) podnositelj je napustio prebivalište ne obavijestivši o tome nadležna tijela ili bez odobrenja kako je predviđeno člankom 7. stavkom 4.;
 - (f) podnositelj opetovano nije ispunio obvezu javljanja koju ima u skladu s člankom 7. stavkom 5.
2. U okolnostima iz stavka 1. ovlašteno tijelo obustavlja razmatranje zahtjeva i šalje pismenu obavijest podnositelju na mjesto prebivališta ili adresu iz članka 7. stavka 4. u kojoj mu priopćuje da je razmatranje njegova zahtjeva obustavljeno i da će se zahtjev definitivno odbiti zbog odustanka ako se podnositelj ne javi ovlaštenom tijelu u roku od mjesec dana od datuma kada je poslana pismena obavijest.
3. Ako se podnositelj javi ovlaštenom tijelu u jednomjesečnom roku i dokaže da je njegov propust izazvan okolnostima izvan njegove kontrole, ovlašteno tijelo nastavlja s razmatranjem zahtjeva.

4. Ako se podnositelj ne javi ovlaštenom tijelu u jednomjesečnom roku i ne dokaže da je njegov propust izazvan okolnostima izvan njegove kontrole, ovlašteno tijelo smatra da je zahtjev prešutno povučen.
5. Ako je zahtjev prešutno povučen, ovlašteno tijelo donosi odluku o odbijanju zahtjeva zbog odustanka ili neutemeljenosti kada je, u fazi u kojoj je zahtjev prešutno povučen, već utvrdilo da se podnositelj ne kvalificira za međunarodnu zaštitu u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).

ODJELJAK IV.

POSEBNI POSTUPCI

Članak 40.

Ubrzani postupak razmatranja

1. Ovlašteno tijelo ubrzava razmatranje utemeljenosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s osnovnim načelima i jamstvima predviđenima u poglavlju II. u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako je podnositelj pri podnošenju zahtjeva i iznošenju činjenica naveo samo pitanja koja nisu mjerodavna za razmatranje ispunjava li uvjete za priznavanje međunarodne zaštite u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji);
 - (b) ako je podnositelj iznio jasno nedosljedne i proturječne, jasno lažne ili očito nevjerovatne tvrdnje koje su oprečne dovoljno potvrđenim informacijama o državi podrijetla, te time svoj zahtjev učinio jasno neuvjerljivim u pogledu njegovog ispunjavanja uvjeta za priznavanje međunarodne zaštite u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji);
 - (c) ako je podnositelj obmanuo nadležna tijela iznošenjem lažnih informacija ili dokumenata ili uskraćivanjem relevantnih informacija ili dokumenata povezanih s njegovim identitetom ili njegovom nacionalnošću, koji su mogli negativno utjecati na odluku;
 - (d) ako podnositelj podnosi zahtjev jedino da bi odgodio ili ugrozio izvršenje prijašnje ili skorašnje odluke o njegovu uklanjanju s područja neke države članice;
 - (e) ako se treća zemlja može smatrati sigurnom državom podrijetla za podnositelja u smislu ove Uredbe;
 - (f) ako se podnositelj može, iz ozbiljnih razloga, smatrati prijetnjom za nacionalnu sigurnost ili javni poredak država članica;
 - (g) ako podnositelj ne poštuje obveze iz članka 4. stavka 1. i članka 20. stavka 3. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba), osim ako dokaže da je njegov propust uzrokovan okolnostima izvan njegove kontrole;
 - (h) ako je riječ o naknadnom zahtjevu, koji je nedvojbeno bez osnove ili podnesen u cilju zloupotrebe zbog čega nema realne mogućnosti za uspjeh.
2. Ovlašteno tijelo mora završiti ubrzani postupak razmatranja u roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva. Iznimno, u slučajevima iz stavka 1. točke (d), ovlašteno tijelo mora završiti ubrzani postupak razmatranja u roku od osam radnih dana.

3. Ako je zahtjev podvrgnut postupku utvrđenom Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba), rokovi iz stavka 2. počinju teći od trenutka kada se odredi nadležna država članica u skladu s tom Uredbom, podnositelj se nalazi na području te države članice te je za njega preuzeta odgovornost u skladu s Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Dublinska uredba).
4. Ako ovlašteno tijelo smatra da razmatranje zahtjeva uključuje činjenična ili pravna pitanja koja su previše složena da bi se razmatrala prema ubrzanom postupku, može nastaviti razmatranje utemeljenosti u skladu s člancima 34. i 37. U tom slučaju, ili ako se inače ne bi mogla donijeti odluka u rokovima iz stavka 2., podnositelj mora biti obaviješten o promjeni postupka.
5. Ubrzani postupak razmatranja može se primijeniti na maloljetne osobe bez pratnje jedino ako:
 - (a) podnositelj dolazi iz treće zemlje koja se smatra sigurnom državom podrijetla u skladu s uvjetima iz članka 47.;
 - (b) podnositelj se iz ozbiljnih razloga može smatrati prijetnjom za nacionalnu sigurnost ili javni poredak države članice ili je podnositelj prisilno protjeran iz ozbiljnih razloga javne sigurnosti ili javnog poretka na temelju nacionalnog prava.

Članak 41.

Postupak na granici

1. Ovlašteno tijelo može, u skladu s osnovnim načelima i jamstvima predviđenima u poglavlju II., donijeti odluku o zahtjevu podnesenom na granici ili u tranzitnim zonama države članice u vezi s:
 - (a) prihvatljivošću zahtjeva podnesenog na tim lokacijama u skladu s člankom 36. stavkom 1.; ili
 - (b) utemeljenošću zahtjeva u predmetima podvrgnutim ubrzanom postupku razmatranja iz članka 40.
2. Odluka iz stavka 1. donosi se što prije ne dovodeći u pitanje primjereno i cjelovito razmatranje zahtjeva, a najkasnije četiri tjedna od podnošenja zahtjeva.
3. Ako se konačna odluka ne donese u roku od četiri tjedna kako je navedeno u stavku 2., podnositelj se više ne smije zadržavati na granici ili u tranzitnim zonama i odobrava mu se ulazak na područje države članice radi obrade njegovog zahtjeva u skladu s drugim odredbama ove Uredbe.
4. U slučajevima dolazaka nerazmjernog broja državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje podnose zahtjev za međunarodnu zaštitu na granici ili u tranzitnoj zoni, zbog čega je u praksi teško primijeniti odredbe stavka 1. na tim lokacijama, postupak na granici može se primjenjivati i na lokacijama u blizini granice ili tranzitne zone.
5. Postupak na granici može se primijeniti na maloljetne osobe bez pratnje, u skladu s člancima 8. do 11. Direktive (EU) br. XXX/XXX (Direktiva o uvjetima prihvata) samo:
 - (a) podnositelj dolazi iz treće zemlje koja se smatra sigurnom državom podrijetla u skladu s uvjetima iz članka 47.;

- (b) ako se podnositelj iz ozbiljnih razloga može smatrati prijetnjom za nacionalnu sigurnost ili javni poredak države članice ili je podnositelj prisilno protjeran iz ozbiljnih razloga javne sigurnosti ili javnog poretka na temelju nacionalnog prava;
- (c) ako se iz opravdanih razloga treća zemlja može smatra sigurnom trećom zemljom za podnositelja u skladu s uvjetima iz članka 45.;
- (d) ako je podnositelj obmanuo nadležna tijela lažnim informacijama ili dokumentima ili uskraćivanjem relevantnih informacija ili dokumenata u pogledu svojeg identiteta ili nacionalnosti, što je moglo negativno utjecati na odluku.

Točka (d) primjenjuje se jedino ako postoji ozbiljna osnova za uvjerenje da podnositelj pokušava sakriti relevantne elemente koji bi vjerojatno doveli do odluke o nepriznavanju međunarodne zaštite i pod uvjetom da je podnositelj dobio stvarnu priliku da pruži valjano obrazloženje svojih postupaka.

Članak 42.

Naknadni zahtjevi

1. Nakon što je prethodni zahtjev odbijen na temelju konačne odluke, svaki dodatni zahtjev koji isti podnositelj podnosi u bilo kojoj državi članici nadležna država članica smatra naknadnim zahtjevom.
2. Naknadni je zahtjev za međunarodnu zaštitu predmet preliminarne razmatranja u kojem ovlašteno tijelo utvrđuje jesu li se pojavili novi elementi ili zaključci ili je podnositelj zahtjeva predočio nove elemente ili zaključke koji u značajnoj mjeri povećavaju vjerojatnost da podnositelj ispunjava uvjete za priznavanje međunarodne zaštite na temelju Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji) ili koji su povezani s razlozima zbog kojih je prethodni zahtjev odbijen kao neprihvatljiv.
3. Preliminarno razmatranje provodi se na osnovi pismenih podnesaka i osobnog intervjua, u skladu s osnovnim načelima i jamstvima iz poglavlja II. Osobni intervju može biti nepotreban kada je iz pismenih podnesaka vidljivo da u zahtjevu nisu izneseni relevantni novi elementi ili zaključci ili da je isti jasno neosnovan i nema realne mogućnosti za uspjeh.
4. Novi postupak razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu pokreće se:
 - (a) ako su se pojavili relevantni novi elementi ili zaključci iz stavka 2. ili ih je podnositelj iznio;
 - (b) ako podnositelj nije mogao, iako ne vlastitom krivnjom, iznijeti te elemente ili zaključke tijekom postupka u kontekstu prijašnjeg zahtjeva, ako se ne smatra nerazumnim ne uzeti u obzir te elemente ili zaključke.
5. Ako uvjeti za pokretanje novog postupka iz stavka 4. nisu ispunjeni, nadležno tijelo odbija zahtjev kao neprihvatljiv ili kao očito neutemeljen kada je nedvojbeno bez osnove ili podnesen u cilju zloupotrebe zbog čega nema realne mogućnosti za uspjeh.

Članak 43.

Iznimka od prava na ostanak kod naknadnih zahtjeva

Ne dovodeći u pitanje načelo zabrane protjerivanja ili vraćanja osoba, države članice mogu predvidjeti iznimku od prava na ostanak na njihovom području i odstupati od članka 54. stavka 1., u slučajevima:

- (a) kada je ovlašteno tijelo odbilo naknadni zahtjev kao neprihvatljiv ili očito neutemeljen;
- (b) drugog ili dodatnih naknadnih zahtjeva koji se podnose u bilo kojoj državi članici nakon donošenja konačne odluke kojom je prethodni naknadni zahtjev odbijen kao neprihvatljiv, neutemeljen ili očito neutemeljen.

ODJELJAK V.

KONCEPTI SIGURNE ZEMLJE

Članak 44.

Koncept prve države azila

1. Treća zemlja smatra se prvom zemljom azila za određenog podnositelja pod uvjetom:
 - (a) da je podnositelj u toj zemlji uživao zaštitu u skladu sa Ženevskom konvencijom prije nego što je doputovao u Uniju te je i dalje može uživati ili
 - (b) da je podnositelj u toj zemlji uživao drugu vrstu zaštite prije nego što je doputovao u Uniju te i je dalje može uživati.
2. Ovlašteno tijelo smatra da podnositelj uživa dostatnu zaštitu u smislu stavka 1. točke (b) pod uvjetom da se uvjerilo:
 - (a) da njegov život i sloboda nisu ugroženi zbog rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, članstva u nekoj društvenoj skupini ili političkog uvjerenja;
 - (b) da ne postoji rizik od ugroze života te teških povreda i ozljeda kako je utvrđeno Uredbom (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji);
 - (c) da se poštuje načelo zabrane vraćanja u skladu sa Ženevskom konvencijom;
 - (d) da se poštuje zabrana udaljavanja, kojim bi se kršilo pravo na slobodu od mučenja i okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, kako je utvrđeno međunarodnim pravom;
 - (e) da postoji pravo na zakoniti boravak;
 - (f) da postoji odgovarajući pristup tržištu rada, objektima za prihvatanje, zdravstvenoj skrbi i obrazovanju; i
 - (g) da postoji pravo na spajanje obitelji u skladu s međunarodnim standardima u području ljudskih prava.
3. Prije nego što se njegov zahtjev može odbiti kao neprihvatljiv u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (a), podnositelju se mora dopustiti da ospori primjenu koncepta prve zemlje azila u odnosu na njegove specifične okolnosti pri podnošenju zahtjeva i tijekom intervjua za utvrđivanje prihvatljivosti.
4. U odnosu na maloljetne osobe bez pratnje, koncept azila prve zemlje smije se primjenjivati samo kada su tijela država članica najprije od tijela dotične treće zemlje dobila jamstvo da će se ta tijela pobrinuti za maloljetnika bez pratnje i da će on odmah uživati jedan od oblika zaštite iz stavka 1.

5. Ako je zahtjev odbijen kao neprihvatljiv uz primjenu koncepta prve zemlje azila, ovlašteno tijelo:
 - (a) obavješćuju o tome podnositelja zahtjeva;
 - (b) podnositelju dostavlja dokument u kojem obavješćuje tijela treće zemlje, na jeziku te zemlje, da zahtjev nije razmatran sadržajno zbog primjene koncepta prve zemlje azila.
6. Ako predmetna treća zemlja ne želi primiti ili ponovno primiti podnositelja na svoje područje, ovlašteno tijelo opoziva svoju odluku o odbijanju zahtjeva kao neprihvatljivog te omogućuje pristup postupku u skladu s osnovnim načelima i jamstvima predviđenima u poglavlju II. i odjeljku I. poglavlja III.
7. Države članice svake godine obavješćuju Komisiju i Agenciju Europske unije za azil o zemljama na koje se primjenjuje koncept prve zemlje azila.

Članak 45.

Koncept sigurne treće zemlje

1. Treća zemlja određuje se kao sigurna treća zemlja pod uvjetom:
 - (a) da njegov život i sloboda nisu ugroženi zbog rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, članstva u nekoj društvenoj skupini ili političkog uvjerenja;
 - (b) da ne postoji rizik od ugroze života te teških povreda i ozljeda kako je utvrđeno Uredbom (EU) br. XXX/XXX;
 - (c) da se poštuje načelo zabrane vraćanja u skladu sa Ženevskom konvencijom;
 - (d) da se poštuje zabrana udaljavanja, kojim bi se kršilo pravo na slobodu od mučenja i okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg tretmana, kako je utvrđeno međunarodnim pravom;
 - (e) da postoji mogućnost dobivanja zaštite u skladu s materijalnim standardima Ženevske konvencije ili dostatne razine zaštite kako je navedeno u članku 44. stavku 2., prema potrebi.

Procjena može li se treća zemlja odrediti kao sigurna treća zemlja u skladu s ovom Uredbom utemeljena je na nizu izvora informacija, posebice uključujući informacije Europske službe za vanjsko djelovanje, država članica, Agencije Europske unije za azil, visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice, Vijeća Europe i drugih mjerodavnih organizacija.
2. Koncept sigurne treće zemlje primjenjuje se:
 - (a) ako je treća zemlja određena kao sigurna treća zemlja u skladu s člankom 50.;
 - (b) ako je treća zemlja određena kao sigurna treća zemlja na razini Unije; ili
 - (c) u pojedinačnim slučajevima koji se odnose na određenog podnositelja.
3. Ovlašteno tijelo smatra treću zemlju sigurnom trećom zemljom za određenog podnositelja, nakon razmatranja zahtjeva na pojedinačnoj osnovi, jedino ako je uvjereno u sigurnost treće zemlje za određenog podnositelja u skladu s kriterijima utvrđenima u stavku 1. i ako je utvrdilo:
 - (a) da postoji veza između podnositelja i predmetne treće zemlje na temelju koje je opravdano da se ta osoba uputi u tu zemlju, uključujući i zbog toga što je

podnositelj prolazio kroz tu treću zemlju koja je zemljopisno blizu podnositeljevoj državi podrijetla;

- (b) da podnositelj nije iznio ozbiljne razloge zbog kojih bi se smatralo da ta zemlja nije sigurna treća zemlja u njegovim specifičnim okolnostima.
- 4. Prije nego što se njegov zahtjev može odbiti kao neprihvatljiv u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (b), podnositelju se mora dopustiti da osporava primjenu koncepta sigurne treće zemlje u odnosu na njegove specifične okolnosti pri podnošenju zahtjeva i tijekom intervjua za utvrđivanje prihvatljivosti.
- 5. U odnosu na maloljetne osobe bez pratnje, koncept sigurne treće zemlje smije se primjenjivati samo kada su tijela država članica najprije od tijela predmetne treće zemlje dobila potvrdu da će se ta tijela pobrinuti za maloljetnika bez pratnje i da će on odmah uživati jedan od oblika zaštite iz stavka 1. točke (e).
- 6. Ako je zahtjev odbijen kao neprihvatljiv uz primjenu koncepta sigurne treće zemlje, ovlašteno tijelo:
 - (a) obavješćuju o tome podnositelja zahtjeva; i
 - (b) podnositelju dostavlja dokument u kojem obavješćuje tijela treće zemlje, na jeziku te zemlje, da zahtjev u razmatran sadržajno zbog primjene koncepta sigurne treće zemlje.
- 7. Ako predmetna treća zemlja ne želi primiti ili ponovno primiti podnositelja na svoje područje, ovlašteno tijelo opoziva svoju odluku o odbijanju zahtjeva kao neprihvatljivog te omogućuje pristup postupku u skladu s osnovnim načelima i jamstvima predviđenima u poglavlju II. i odjeljku I. poglavlja III.

Članak 46.

Određivanje sigurnih trećih zemalja na razini Unije

- 1. Treće zemlje određuju se kao sigurne treće zemlje na razini Unije, u skladu s uvjetima iz članka 45. stavka 1.
- 2. Komisija, uz pomoć Agencije Europske unije za azil, redovito preispituje stanje u trećim zemljama određenim kao sigurnim trećim zemljama na razini Unije, na temelju drugih izvora informacija iz drugog odlomka članka 45. stavka 1.
- 3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata za ukidanje oznake treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije prema uvjetima iz članka 49.

Članak 47.

Koncept sigurne države podrijetla

- 1. Treća zemlja može se odrediti sigurnom državom podrijetla u skladu s ovom Uredbom ako se, na temelju pravnog stanja, primjene prava u okviru nekog demokratskog sustava i općih političkih okolnosti, može dokazati da načelno nema progona kako je definirano člankom 9. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji), mučenja niti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja niti postoji opasnost od općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.
- 2. Procjena može li se treća zemlja odrediti kao sigurna država podrijetla u skladu s ovom Uredbom utemeljena je na nizu izvora informacija, posebice uključujući

informacije Europske službe za vanjsko djelovanje, država članica, Agencije Europske unije za azil, visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice, Vijeća Europe i drugih mjerodavnih organizacija, te se u njoj uzima u obzir zajednička analiza informacija o državi podrijetla iz članka 10. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o Agenciji EU-a za azil).

3. Pri sastavljanju ove procjene uzima se u obzir, među ostalim, u kojoj je mjeri osigurana zaštita protiv progona ili zlostavljanja, i to:
 - (a) mjerodavnim zakonima i propisima zemlje te načinom njihove primjene;
 - (b) poštovanjem prava i sloboda utvrđenih Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima ili Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv mučenja, posebno prava od kojih se ne može odstupiti prema članku 15. stavku 2. navedene Europske konvencije;
 - (c) nepostojanjem protjerivanja, udaljavanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, među ostalim, postoji ozbiljan rizik da bi bili podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili drugoj vrsti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi na temelju rase, religije, nacionalnosti, seksualne orijentacije, članstva u nekoj društvenoj skupini ili političkog uvjerenja, ili u kojoj postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, udaljavanja ili izručenja nekoj drugoj trećoj zemlji;
 - (d) osiguravanjem sustava učinkovitih pravnih lijekova protiv povreda tih prava i sloboda.
4. Treća zemlje određena kao sigurna država podrijetla u skladu s ovom Uredbom može se, nakon razmatranja zahtjeva na pojedinačnoj osnovi, smatrati sigurnom državom podrijetla za određenog podnositelja samo:
 - (a) ako ima državljanstvo te zemlje; ili
 - (b) ako je osoba bez državljanstva i prije je imao uobičajeno boravište u toj zemlji; i
 - (c) nije iznio ozbiljne razloge zbog kojih bi se smatralo da ta zemlja u njegovim specifičnim okolnostima nije sigurna država podrijetla.

Članak 48.

Određivanje sigurnih država podrijetla na razini Unije

1. Treće zemlje navedene u prilogu 1. ove Uredbe određene su kao sigurne države podrijetla na razini Unije, u skladu s uvjetima utvrđenima člankom 47.
2. Komisija, uz pomoć Agencije Europske unije za azil, redovito preispituje stanje u trećim zemljama koje su na zajedničkom popisu EU-a sigurnih država podrijetla, na temelju drugih izvora informacija iz članka 45. stavka 2.
3. U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o Agenciji EU-a za azil), Komisija može zatražiti od Agencije Unije za azil informacije o određenim trećim zemljama koje bi mogle doći u obzir za uključivanje na zajednički popis EU-a sigurnih država podrijetla.
4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata za uklanjanje neke treće zemlje sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih država podrijetla prema uvjetima iz članka 49.

Članak 49.

Suspenzija i uklanjanje oznake treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije ili sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih država podrijetla

1. U slučaju iznenadnih promjena situacije u trećoj zemlji određenoj kao sigurna treća zemlja na razini Unije ili uključenoj na zajednički popis EU-a sigurnih država podrijetla, Komisija provodi potkrijepljenu procjenu ispunjava li ta zemlja uvjete iz članaka 45. i 47. i, ako Komisija smatra da ti utvrđeni uvjeti više nisu ispunjeni, ona donosi delegirani akt o suspenziji oznake treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije ili uklanjanju te treće zemlje sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih država podrijetla na razdoblje od šest mjeseci.
2. Komisija neprekidno preispituje situaciju u toj trećoj zemlji, uzimajući u obzir sve informacije koje su između ostalog osigurale države članice u odnosu na naknadne promjene u situaciji te zemlje.
3. Ako je Komisija donijela delegirani akt u skladu sa stavkom 1. o suspenziji oznake treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije ili uklanjanju te treće zemlje sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih država podrijetla, u roku od tri mjeseca od datuma donošenja tog delegiranog akta ona podnosi prijedlog, u skladu s uobičajenim zakonodavnim postupkom, o izmjeni ove Uredbe radi uklanjanja oznake te treće zemlje kao sigurne treće zemlje te njezina uklanjanja sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih država podrijetla.
4. Kada Komisija ne podnese takav prijedlog u roku od tri mjeseca od donošenja delegiranog akta iz stavka 2., delegirani akt o suspenziji oznake te treće zemlje kao sigurne treće zemlje na razini Unije ili uklanjanju te treće zemlje sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih država podrijetla više neće biti na snazi. Ako Komisija podnese takav prijedlog u roku od tri mjeseca, Komisija je ovlaštena, na temelju suštinske procjene, da produži valjanost tog delegiranog akta za razdoblje od šest mjeseci, uz mogućnost da jednom obnovi to produženje.

Članak 50.

Određivanje trećih zemalja kao sigurnih trećih zemalja ili sigurnih država podrijetla na nacionalnoj razini

1. U razdoblju od pet godina od stupanja na snagu ove Uredbe, države članice mogu zadržati ili uvesti zakonodavstvo kojim se dopušta određivanje, na nacionalnoj razini, sigurnih trećih zemalja ili sigurnih država podrijetla koje nisu iste kao one koje su takvima označene na razini Unije ili se nalaze na zajedničkom popisu u prilogu 1., za potrebe razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.
2. Ako se nekoj trećoj zemlji suspendira oznaka sigurne treće zemlje na razini Unije ili je uklonjena sa zajedničkog popisa EU-a iz priloga 1. ovoj Uredbi u skladu s člankom 49. stavkom 1., države članice ne smiju određivati tu zemlju kao sigurnu treću zemlju ili sigurnu treću državu podrijetla na nacionalnoj razini niti smiju primjenjivati koncept sigurne treće zemlje po *ad hoc* osnovi u vezi s određenim podnositeljem.
3. Ako treća zemlja više nema oznaku sigurne treće zemlje na razini Unije ili je uklonjena sa zajedničkog popisa iz priloga 1. ovoj Uredbi prema redovitom zakonodavnom postupku, država članica može obavijestiti Komisiju da smatra da,

nakon promjene situacije u toj zemlji, ona ponovo ispunjava uvjete iz članka 45. stavka 1. i članka 47.

Ta obavijest mora sadržavati potkrijepljenu procjenu ispunjenja uvjeta iz članka 45. stavka 1. i članka 47. u toj zemlji, uključujući objašnjenje određenih promjena situacije u toj trećoj zemlji, zbog kojih ponovo ispunjava te uvjete.

Država članica koja šalje obavijest jedino može odrediti tu treću zemlju kao sigurnu državu podrijetla ili sigurnu treću zemlju na nacionalnoj razini ako Komisija ne uloži prigovor takvoj oznaci.

4. Države članice obavješćuju Komisiju i Agenciju Europske unije za azil o trećim zemljama koje su određene kao sigurne treće zemlje ili sigurne države podrijetla na nacionalnoj razini čim joj dodijele tu oznaku. Države članice jednom godišnje obavješćuju Komisiju i Agenciju o ostalim sigurnim trećim zemljama na koje se taj koncept primjenjuje po *ad hoc* osnovi u vezi s određenim podnositeljima.

POGLAVLJE IV.

POSTUPCI ODUZIMANJA MEĐUNARODNE ZAŠTITE

Članak 51.

Oduzimanje međunarodne zaštite

Ovlašteno tijelo započinje razmatranje o oduzimanju međunarodne zaštite određene osobe ako se pojave novi elementi ili zaključci koji upućuju na to da postoje razlozi za ponovno razmatranje valjanosti njezine međunarodne zaštite, a posebice u slučajevima iz članka 15. i 21. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).

Članak 52.

Postupovna pravila

1. Ako nadležno tijelo razmatra oduzimanje međunarodne zaštite državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva, također u kontekstu redovitog izvješća o stanju iz članka 15. i 21. Uredbe (EU) br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji), predmetna osoba uživa sljedeća jamstva:
 - (a) osoba se obavješćuje pismenim putem da nadležno tijelo ponovno razmatra ispunjava li uvjete za priznavanje međunarodne zaštite i o razlozima tog ponovnog razmatranja; i
 - (b) osobi se omogućuje da iznese, u razumnom vremenu, razloge zašto joj se međunarodna zaštita ne bi trebala oduzeti, i to u obliku pismene izjave te u osobnom intervjuu.
2. Za potrebe stavka 1., države članice osiguravaju da:
 - (a) nadležno tijelo može doći do točnih i aktualnih informacija iz različitih izvora, poput, po potrebi, Agencije Europske unije za azil te visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice, u vezi s općom situacijom koja prevladava u državama podrijetla dotičnih osoba; i
 - (b) ako se prikupljaju informacije o pojedinačnom predmetu za potrebe ponovnog razmatranja međunarodne zaštite, one se ne smiju dobivati od počinitelja progona ili djela ugroze života te teške povrede ili ozljede na način kojim bi se uzrokovalo da ti počinitelji budu izravno informirani o činjenici da je dotična

osoba korisnik međunarodne zaštite čiji se status ponovno razmatra ili bi se ugrozio tjelesni integritet te osobe ili njezinih uzdržavanih osoba ili sloboda i sigurnost članova njezine obitelji koji još uvijek žive u državi podrijetla.

3. Odluka nadležnog tijela o oduzimanju međunarodne zaštite izdaje se u pismenom obliku. Činjenični i pravni razlozi navode se u odluci, dok se informacije o načinu na koji se ta odluka može osporavati dostavljaju pismenim putem.
4. Ako je ovlašteno tijelo donijelo odluku o oduzimanju međunarodne zaštite, primjenjuju se odredbe članka 8. stavka 3. te članaka od 15. do 18.
5. Odstupajući od stavaka od 1. do 4. ovoga članka, međunarodna zaštita država članica prestaje ako se korisnik međunarodne zaštite neopozivo odreknuo da ga se prizna kao takvog. Međunarodna zaštita prestaje i ako korisnik međunarodne zaštite postane državljanin države članice koja mu je priznala međunarodnu zaštitu.

POGLAVLJE V.

ŽALBENI POSTUPAK

Članak 53.

Pravo na učinkovit pravni lijek

1. Podnositelji zahtjeva imaju pravo na učinkovit pravni lijek pred sudom, u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II., protiv:
 - (a) odluke donesene u vezi s njihovim zahtjevom za međunarodnu zaštitu, uključujući odluku:
 - (i) o odbijanju zahtjeva kao neprihvatljivog u skladu s člankom 36. stavkom 1.;
 - (ii) o odbijanju zahtjeva kao neutemeljenog ili očito neutemeljenog u odnosu na status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite iz članka 37. stavaka 2. i 3. ili članka 42. stavka 4.;
 - (iii) o odbijanju zahtjeva zbog izričitog povlačenja ili odustanka iz članaka 38. i 39.;
 - (iv) donesenu nakon postupka na granici iz članka 41.;
 - (b) odluke o oduzimanju međunarodne zaštite u skladu s člankom 52.
2. Osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu imaju pravo na učinkovit pravni lijek protiv odluke o neutemeljenosti zahtjeva u vezi sa statusom izbjeglice.
3. Učinkovitim pravnim lijekom u smislu stavka 1. predviđeno je potpuno i *ex nunc* razmatranje činjeničnih i pravnih pitanja, uključujući, ako je primjenjivo, razmatranje potreba za međunarodnom zaštitom u skladu s Uredbom br. XXX/XXX (Uredba o kvalifikaciji).

Podnositelj smije iznositi jedino nove elemente koji su relevantni za razmatranje njegovog zahtjeva i za koje nije mogao znati u ranijoj fazi ili koji su povezani s promjenama njegove situacije.

4. Putem ovlaštenog tijela, podnositelja ili na drugi način, sudovi imaju pristup općim informacijama iz članka 33. stavka 2. točaka (b) i (c).
5. Dokumenti mjerodavni za razmatranje zahtjeva pred sudovima u žalbenom postupku prevode se, po potrebi, ako već nisu bili prevedeni u skladu s člankom 33. stavkom 4.
6. Podnositelji podnose žalbu protiv bilo koje odluke iz stavka 1:
 - (a) u roku od jednoga tjedna u slučaju odluke o odbijanju naknadnog zahtjeva kao neprihvatljivog ili očito neutemeljenog;
 - (b) u roku od dva tjedna u slučaju odluke o odbijanju zahtjeva kao neprihvatljivog ili u slučaju odluke o odbijanju zahtjeva zbog izričitog povlačenja ili odustanka ili u slučaju odluke o odbijanju zahtjeva kao neutemeljenog ili očito neutemeljenog u odnosu na status izbjeglica ili status supsidijarne zaštite nakon ubrzanog postupka razmatranja ili dok je podnositelj u pritvoru;
 - (c) u roku od mjesec dana u slučaju odluke o odbijanju zahtjeva kao neutemeljenog u odnosu na status izbjeglica ili status supsidijarne zaštite, ako razmatranje nije ubrzano ili u slučaju odluke o oduzimanju međunarodne zaštite.

Za potrebe točke (b), države članice mogu osigurati *ex officio* izvješće o odlukama donesenim u skladu s postupkom na granici.

Rokovi predviđeni ovim stavkom počinju teći od datuma kada je podnositelj obaviješten o odluci ili od trenutka kada mu je dodijeljen pravni ili drugi savjetnik ako je podnositelj predao zahtjev za besplatnu pravnu pomoć i zastupanje.

Članak 54.

Suspenzivni učinak žalbe

1. Nadležna država članica dopušta podnositeljima da ostanu na njezinu području do isteka roka za ostvarivanje njihovog prava na učinkovit pravni lijek i, ako je to pravo ostvareno u tom roku, dok očekuju ishod pravnog lijeka.
2. Sud ima ovlasti da odluči o tome smije li podnositelj ostati na području nadležne države članice ili ne, djelujući na podnositeljev zahtjev ili po službenoj dužnosti, a podnositeljevo pravo na ostanak u toj državi članici ukida se kao posljedica bilo koje od sljedećih kategorija odluka:
 - (a) odluke kojom se zahtjev smatra očito neutemeljenim ili se odbija kao neutemeljen u odnosu na status izbjeglica ili status supsidijarne zaštite u predmetima podvrgnutima ubrzanom postupku razmatranja ili postupku na granici;
 - (b) odluke kojom se zahtjev odbija kao neprihvatljiv u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkama (a) i (c);
 - (c) odluke kojom se zahtjev odbija zbog izričitog povlačenja ili odustanka u skladu s člankom 38. odnosno člankom 39.
3. Sud ima ovlasti da odluči o tome smije li podnositelj ostati na području nadležne države članice, pod uvjetom:
 - (a) da je podnositelj dobio potrebne usluge tumača, pravnu pomoć i dovoljan rok za pripremu zahtjeva i iznošenje argumenata pred sudom koji govore u korist

toga da mu se odobri pravo da ostane na području države članice do ishoda pravnog lijeka te

- (b) u okviru razmatranja zahtjeva za ostanak na području nadležne države članice, sud razmatra činjenične i pravne aspekte odluke o uskraćivanju međunarodne zaštite.
- 4. Države članice moraju podnositelju dopustiti ostanak na njihovom području do ishoda postupka u kojem će se odlučiti može li ostati na tom području ili ne. Ta se odluka donosi u roku od jednog mjeseca od podnošenja žalbe.
- 5. Podnositelj koji podnese dodatnu žalbu na odluku o prvoj ili naknadnoj žalbi nema pravo ostanaka na području države članice osim ako sud ne odluči drugačije djelujući na podnositeljev zahtjev ili po službenoj dužnosti. Ta se odluka mora donijeti u roku od mjesec dana od podnošenja te dodatne žalbe.

Članak 55.

Trajanje prvog stupnja žalbe

- 1. Ne dovodeći u pitanje primjereno i cjelovito razmatranje žalbe, sudovi odlučuju u prvom stupnju žalbe unutar sljedećih vremenskih okvira od trenutka podnošenja žalbe:
 - (a) u roku od šest mjeseci u slučaju odluke o odbijanju zahtjeva kao neutemeljenog u odnosu na status izbjeglica ili status supsidijarne zaštite, ako razmatranje nije ubrzano ili u slučaju odluke o oduzimanju međunarodne zaštite;
 - (b) u roku od dva mjeseca u slučaju odluke o odbijanju zahtjeva kao neprihvatljivog ili u slučaju odluke o odbijanju zahtjeva zbog izričitog povlačenja ili odustanka ili u slučaju odluke o odbijanju zahtjeva kao neutemeljenog ili očito neutemeljenog u odnosu na status izbjeglica ili status supsidijarne zaštite nakon ubrzanog postupka razmatranja ili dok je podnositelj u pritvoru;
 - (c) u roku od mjesec dana u slučaju odluke o odbijanju naknadnog zahtjeva kao neprihvatljivog ili očito neutemeljenog.
- 2. U predmetima koji uključuju složena činjenična i pravna pitanja, rokovi iz stavka 1. mogu se produljiti na dodatno razdoblje od tri mjeseca.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 56.

Pobijanje od strane javnih tijela

Ova Uredba ne utječe na mogućnost da javna tijela pobijaju upravne ili sudske odluke u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 57.

Suradnja

- 1. Svaka država članica imenuje nacionalnu kontaktnu točku i dostavlja njezinu adresu Komisiji. Komisija te informacije priopćuje drugim državama članicama.

2. Države članice u suradnji s Komisijom poduzimaju sve potrebne mjere za uspostavu neposredne suradnje i razmjene informacija među nadležnim tijelima.
3. Ako se odlučuje za mjere iz članka 27. stavka 3., članka 28. stavka 3. i članka 34. stavka 3., države članice obavješćuju Komisiju i Agenciju Europske unije za azil čim razlozi za primjenu tih izvanrednih mjera prestanu postojati, a najmanje jednom godišnje. Ako je moguće, te informacije uključuju podatke o udjelu zahtjeva na koje se primjenjuju odstupanja u odnosu na ukupan broj zahtjeva obrađenih u istom razdoblju.

Članak 58.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011³⁷.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s nejinim člankom 5.

Članak 59.

Delegirani akti

1. Ovlasti za donošenje delegiranih akata dodjeljuju se Komisiji u skladu s uvjetima utvrđenim u ovom članku.
2. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz stavka 1. dodjeljuju se Komisiji na razdoblje od pet godina od datuma stupanja ove Uredbe na snagu. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije isteka svakog razdoblja.
3. Delegiranje ovlasti u bilo koje vrijeme mogu opozvati Europski parlament ili Vijeće. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese takav delegirani akt, Komisija o tome istodobno obavješćuje Europski parlament i Vijeće.
5. Delegirani akt i njegovi produžeci stupaju na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od mjesec dana od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore.

Članak 60.

Praćenje i ocjena

³⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

Do [dvije godine od stupanja ove Uredbe na snagu] i svakih pet godina nakon toga, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe u državama članicama te, prema potrebi, predlaže izmjene.

Na zahtjev Komisije države članice dostavljaju informacije koje su joj potrebne da sastavi izvješće, i to najkasnije devet mjeseci prije isteka tog roka.

Članak 61.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 2013/32/EU stavlja se izvan snage.

Upućivanja na Direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i tumače se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu 2.

Članak 62.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova uredba počinje se primjenjivati [šest mjeseci od dana njezina stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik